

ХЕМЪНД ИНИС САМОТНИЯТ СКИОР

Превод: Богомил Бенев

chitanka.info

Действието на романа се развива непосредствено след Втората световна война в италианския зимен курорт Кортина д'Ампецо. Еднакво безскрупулно и с еднакъв устрем няколко души търсят голямо количество злато, откраднато и укрито от един германски офицер от СС. Фабулата е увлекателна и е поднесена убедително от автора, чиито позиции са определено хуманистични, напрежението расте с развоя на събитията, с всяка нова ситуация или промяна в персонажа.

ВЕРА СТОИМЕНОВА

ЗА ДОБРИЯ РАЗКАЗВАЧ НА ЕДНА

ИНТЕРЕСНА ИСТОРИЯ

В своето многовековно битие същността на човека не се е изменила много. Той и сега е готов да се вслуша и да приеме като истина една хубаво съчинена история, в която реалност и въображение са умело преплетени. И колкото по-напрегнат и отруден е животът му, с толкова по-голяма охота се оставя да бъде покорен от магията на словото. Сякаш по този начин претовареното съзнание намира естествена самозащита — да си почива, като се пренасочва към друг обект на внимание. В този смисъл трябва да приемем за една жизнена необходимост „занимателното“, „развлекателното четиво“, както го определят с леко пренебрежение строгите съдници на художествената литература.

Нека обаче не звучи парадоксално мнението, че в нашето съвремие, залято от литературна продукция, излъчвана и публикувана по радиото и телевизията, вестниците и списанията, с модерна техника на книгопечатане, която бълва ежегодно милиони книги, става все по-трудно да се открие една наистина интересна история, написана от един добър разказвач. Може би причината е в преситеността на читателя или в порасналата му взискателност и критичност. Така или иначе малцина са творците на писменото слово, които успяват да задържат вниманието на читателската публика. Между тях е английският писател Хемънд Инис.

Името му, напечатано с големи, тлъсти букви върху кориците на неговите книги, е достатъчна гаранция, че ако разтворим страниците, неусетно ще бъдем въвлечени в интересна история, ще участвуваме в необикновено, пълно с изненади пътешествие към някоя точка на земното кълбо. Дали това ще бъде забравеният от бога и хората малък атол сред Индийския океан, китоловните райони на Антарктика,

девствените земи на Канада или италианските Алпи — преживяването ще бъде незабравимо.

Според писателя както във всяко нещо, така и в писателската професия има елемент на щастие. В този случай щастие е да откриеш, че това, за което искаш да пишеш и следователно пишеш най-добре, е тъкмо това, което хората искат да четат.

Желанието на Хемънд Инис е да пише за далечни страни и хора.

Роден в Хоршъм, графство Съсекс, на 15 юли 1913 година, Ралф Хемънд (истинското му име) още като юноша е еднакво увлечен от географията и литературата, които разпалват въображението му. Първите му литературни прояви датират от средата на тридесетте години, когато работи като репортьор в един лондонски ежедневник и трябва да се задоволява с обиколката и опознаването на собствената си страна. А когато се осъществява най-сетне мечтаното презокеанско пътешествие, то е „на разноските на негово величество“ — избухва Втората световна война и майор Хемънд отплава от Англия с военен конвой, обикаля цяла Африка, за да се присъедини към своята част, която воюва с германските дивизии в Либийската пустиня.

Както повечето млади хора, които войната изтръгва от родните им места и мирни занимания, Хемънд Инис смята, че най-добрите години от живота му са пропилены. Оказва се обаче, че шестте години в армията са му донесли едно необикновено богатство — трайни впечатления от страните на Средиземноморския басейн, където са се водили бойните операции, пъстра галерия от образи и няколко почти готови сюжета за книги.

След демобилизирането си той се отдава всецяло на писателска дейност. Един след друг излизат романите: „Живи и мъртви“, „Мината-убиец“ и „Самотният скиор“, в които третира проблема за пагубните последици от войната. „Самотният скиор“ е и книгата, която му донася всеобщо признание в Англия. Оттук нататък пътят към световна известност като автор на приключенски романи (някои от които са филмирани) е открит.

„Писателят не се занимава с бизнес, не е собственик нито на земи, нито на фабрики — изповядва разбиранията си Хемънд Инис. — Всичките му ценни имуществва са в неговата глава и едно от малкото неща, което не може да бъде обложено с данъци, експроприирано или присвоено по някакъв начин от другите, е собственият опит.“

Придържайки се към това разбиране, Хемънд Инис влага почти всичките си средства в предварително проучваните и добре подготвени пътешествия. Продължителният престой в страната и запознаване с местните хора и техния начин на живот му предоставя огромен фактологически материал. Едва след завръщането започва дългият и труден процес на пресяване и уточняване. Понякога богатството от впечатления е толкова обременяващо, че е необходимо първо да напише пътепис, за да се облекчи от товара на фактите. Така се появяват книгите: „Плодовете на пътуването“, „Скандинавия“, „Море и острови“, „Хемънд Инис ни запознава с Австралия“. Но дори и тогава са необходими две-три години, докато сюжетът на бъдещия роман покълне естествено от обстановката и героите заемат съответните места. Често пъти те поемат неочаквана, но както се оказва впоследствие, логична линия на поведение, продиктувана от още неизвестни за читателя обстоятелства. Загадката и изненадата са едни от най-съществените и любими похвати на писателя за поддържане на вниманието. Той притежава забележителен усет за съвременен ритъм на повествование — бързо въвеждане на героите, пестелива и точна характеристика, лаконичен, но изразителен диалог, постепенно ускоряване към привидната или истинска кулминация. Налице е и едно от важните условия за този род литература — достоен завършек на усилията на героите и възтържествуване на истината.

Прави впечатление дългият списък на книгите (тридесет и седем), излезли изпод перото на близо седемдесетгодишния писател и пътешественик, което говори за една неизчерпаема физическа и творческа енергия, завидна работоспособност, ерудиция и неотслабваща любов към призиванието.

През 1979 година издателство „Георги Бакалов“ — Варна, запозна българския читател с романа на Хемънд Инис — „Белият юг“. В него наситеното с перипетии действие се развива като контраст на фона на ледената пустош и безмълвие на Антарктика.

Сега издателството предлага от същия автор „Самотният скиор“ — роман, който ни връща назад, в следвоенните години, сред величествената панорама на италианските Алпи, за да станем свидетели на една жестока драма на предателство и алчност. От позициите на честен и прогресивно мислещ човек авторът успява да

ни убеди и да докаже, че ламтежът към богатство, власт и надмощие е наистина една от най-отблъскващите и пагубни човешки страсти.

Ще се въздържа да преразказвам романа, за да дам възможност на читателя да остане по-скоро насаме с един добър разказвач на една интересна история.

На Питър Уилсън

Надявам се, че тази книга ще възкреси много приятни спомени за местата, които сме посещавали заедно. А поради това, че нейното действие се развива в Долмитите^[1], тя ще ти припомни по-специално за едно малко алберго^[2] близо до Порте неле Алпи^[3], където се срещнахме на чашка. Ти отиваше към Кортина^[4], а аз слизах от Кортина за Венеция.
Албборн, 1946 г.

---

[1] Долмитови Алпи — планински масив в Изт. Алпи. Б.пр. ↑

[2] Хотел, хижа (ит.). Б.пр. ↑

[3] Град в Източна Италия. Б.пр. ↑

[4] Кортина д'Ампецо — известен ски-курорт в италианските Алпи. Б.пр. ↑

ГЛАВА ПЪРВА

НА ПЪТ ЗА ДОЛОМИТИТЕ

Бях гледал всички епизоди на филма, но днес за пръв път щях да видя изцяло монтираното копие. Гледането на филмовия материал представляваше най-обикновена, делнична работа — парчета кинолента, от които трябваше да се подбират монтажни дубли и варианти. За мен те не означаваха нещо повече от произволно разпилени страници на някакъв ръкопис, в случая целулоидни ленти, които трябваше да бъдат внимателно и хладнокръвно навързани в киноматериал.

Но сега беше съвсем друго, защото седях в тъмнината на прожекционната зала и на екрана пред мен оживяваше последователно цялата тъжна история. Разбира се, тя не протичаше точно така, както беше станала в действителност, а и не би могло. Нито един зрител не би издържал, ако бяхме направили филма по този начин. Доста неща бяхме „обработили“, за да се получи един стегнат разказ. Но всичко важно беше останало, така че с пликче лепкави бонбони и потни ръце, стиснати в тъмнината, всеки, който пожелаеше да похарчи няколко шилинга, би могъл да се забрави за час и двадесет и три минути и да заживее в атмосферата на напрежение и страх, в които ние живяхме в онази хижа в сърцето на Долomitите.

Филмът започваше с приближаващ се кадър на хижата, заснета откъм *злитовията*^[1] — точно така, както аз я бях видял за първи път тогава. И докато влековата шейна приближаваше хижата, аз се вживях в действието и загубих критичното си чувство. Защото аз знаех каква ще е вътрешността на хижата, преди камерата да е надникнала през прозореца. Знаех кои ще бъдат вътре и какво ще кажат. Аз седях и изживявах станалото още веднъж.

Но ще кажете, как мога да не знам кои ще бъдат вътре и какво ще кажат, след като аз съм написал сценария? Точно така. Но едно нещо е да съчиниш сценарий, а съвсем друго — да описваш неща, които наистина са се случили — да пишеш, така да се каже, заедно с

мъртвите, които надничат през рамото ти. Енглес го измисли това — да се направи сензационен криминален филм за приключение, което е лично изживяно. Той беше човекът, който ме запозна с истинските герои, спомогна да се постави мизансценът и взе голямо участие в режисиране на драмата, която се разигра. Той дори ми даде и заглавието — натрака го черно на бяло на пишеща машина с вече вдървени и изстинали пръсти. Фактът, че аз написах сценария, а един режисьор го реализира, не попречи на филма да изглежда някак си изцяло творение на Енглес.

Така че за мен окончателният вариант на филма беше като кошмарно съновидение. И докато разказът за всичко, което познавах толкова добре, следваше своята последователност, всеки герой от екрана се трансформираше в съзнанието ми и приемаше друго лице, това, което аз познавах. Аз вече не виждах актьорите, които играеха съответните роли, а истинските хора, такива, каквито те са били някога. Все едно че гледах пред себе си призраци — толкова много от хората бяха умрели. А и аз самият бях стигнал доста близо до смъртта — високо там по студените снежни склонове под Монте Кристало.

Станалото беше толкова живо в паметта ми, че аз не се нуждаех от хилядите метри филмова лента, струващи над сто хиляди лири, за да си припомня всичко. По-добре мъртвите да лежат в гробовете си, отколкото да излизат като бледи призраци от целулоидната лента, мърдащи устни за слова, които някога като живи бяха произнасяли. Имаше нещо неестествено и дори страшно в това да седя сега в удобното кресло и да гледам всичко изживяно, акуратно подредено на филмовата лента със съзнанието, че кочаните с билети са вече готови.

Сигурно доста странно ви е прозвучал този начин за започване на разказ, в който няма да се говори за призраци и привидения, но в който ще стане дума за една групичка хора от кол и въже, за алчност и насилие в непривична обстановка. Ако започнах отзад напред, то е, защото чак след като видях подредената купчина от филмови ролки, на които беше запечатан направеният от нас филм, аз почувствувах необходимостта да разкажа всичко точно така, както се случи с мен. Повече не искам да гледам филма — никога вече. Независимо от това, колко голям успех ще завоюва — а в него има всичко, което може да

му осигури успех, — аз вече му се нагледах. Сега за последен път ще разкажа случилото се точно така, както стана. С този разказ може би съзнанието ми ще се изтощи и аз ще мога да забравя всичко окончателно.

Както най-често става с изумителните случки в живота на човек и аз се уплетох в тази история по една чиста случайност. Беше първи декември — сив, мокър ден, който напълно отговаряше на настроението ми — и всичко започна не някъде другаде, ами в една аптека^[2]. Дерек Енглес стоеше пред щанда и пиеше от голям стакан някакво тъмно, газирано питие „за избистряне на погледа“. Той ме стрелна с очи над ръба на чашата и се намръщи недоволено. Винаги е искал хората около него да мислят, че алкохолът не му влияе. Той поглъщаше спиртните напитки така, както повечето от нас поемат храната си. Само по този начин мозъкът му работеше най-добре. Нещо трябваше да подгонва като с камшик действията и речта му и чашката беше неговият стимулатор. Той никога не закусваше и лекуваше махмурлука си, като тайно гълташе аспириин, който винаги носеше със себе си. Не знаех защо се бе озовал на Шафтсбъри авеню тази сутрин. Просто така се бе случило. Понякога съдбата слага добрата си маска и размества пионките по шахматната дъска на живота, за да се срещнат точно тези, които се търсят. Така беше станало и този път.

Някои казват, че всичко се нареждало най-добре от само себе си. Но хората, които правят това изявление, са били винаги обгърнати от самодоволна сигурност.

Съгласен съм, че едно събитие влече след себе си друго, че всеки отделен период от живота на човека е свързан със следващия по строго определен начин. Но невинаги е възможно да сграбчиш свободния край точно в момента, когато най-много ти трябва. И аз се чувствавах доста отчаян, когато срещнах Енглес тази сутрин.

Преди войната^[3] аз работех по семейна традиция в едно малко, прилично предприятие — местния вестник на Уилтшайър. Но вестникът фалира и след като прослужих три години зад граница и стана време да ме демобилизират, аз се оказах без работа. Страшно много исках да се върна при Пеги и детето, но с жена ми се разбрахме, че нищо друго не ни остава, освен да подпиша договор за една година свръхсрочна служба. След това един мой приятел предложи да основем издателство в Ексетър. Искаше да му стана съдружник. Като

се уволних, ние вложихме в новото начинание всичко, което имахме. Издателството просъществува шест месеца — хартиената криза и липсата на капитал ни ликвидираха.

Писах до всички, които познавах — приятели от преди войната и познати от службата. Всеки ден преглеждах най-старателно обявленията „Търси да назначи“ във вестниците. Но лодката на безработните беше претъпкана от такива като мен. Изпратих обратно Пеги и Майкъл в къщицата ни в Уилтшайър и ето ме в Лондон да търся работа.

Бяха минали пет години от последното ми идване в Лондон и през това време бях обиколил половината свят. Бях скитал из големите градове на Италия и Австрия. Бях живял в най-добрите хотели на Европа. Бях разполагал с прислуга и безплатен превоз. А тази сутрин стоях под дъжда на площад Пикадили като една нищожна молекула от грамадния потоп, залял Лондон. Чувствувах се самотен и изгубен сред множеството. Изпитвах някаква възбудена напрегнатост и същевременно бях потиснат. Възбудата идваше от самия Лондон, защото той е град на напрежението. От Уестминстър^[4] до Сити^[5] се издигат мрачни, високи здания, чиито търговски бюра и кантори със своите клонове се разпростират по всички краища на света, където живеят хора. В Лондон няма нищо невъзможно. Все едно че целият свят ти е подръка. Ако познаваш точно този, към когото трябва да се обърнеш, и ти си точно човекът, който е нужен за съответната работа, Лондон държи ключа за всяка страна в света. Но аз бях и потиснат, защото няма друг град, в който можеш да се чувствуващ толкова самотен и изгубен, колкото в Лондон, и то особено ако нямаш работа.

Но тъй като освен работа ми трябваше и паста за зъби, аз се помъкнах по Шафтсбъри авеню и влязох в първата аптека, която видях. И там заварих Енглес.

Още през 1942 бях изпратен при него като командир на батарея. За фронта тръгнахме заедно, но след Аламейн^[6], той бе прехвърлен в разузнаването, а аз заминах с батареята за Италия и завърших войната с чин майор. Той беше изключително взискателен командир. И бе разжалвал двамата ми предшественици. Всички казваха, че няма да изкарам повече от шест седмици. Но аз издържах. Дори ми правеше удоволствие да служа под негово командване. Притежаваше блестящи способности, беше човек на настроения и с ексцентрично поведение,

но в същото време и силна, завладяваща личност. Той налагаше енергично своята воля там, където трябваше да се преодолява някаква трудност. Сега се беше върнал в киното и според вестниците последната му режисьорска работа в студията „К. М.“ — „Трите надгробни камъка“ го бе издигнала над всички останали режисьори.

Отвърна с любезно кимване на моя поздрав, остави празната чаша на щанда и се загледа упорито в мен, докато прибирах покупката си.

— Какво работиш сега, Нийл? — запита той на края.

Имаше навика да говори бързо и отсечено, като че ли езикът не можеше да догони бързината, с която работеше мисълта му.

— Съвсем наскоро се върнах — отговорих аз. Твърде често го бях чувал да се присмива на неудачниците, за да му позволя да узнае сегашното ми положение.

— Уволни ли се?

— Да.

— Май доста дължка служба изкара?

— Да, подписах за една година свръхсрочна.

— На баницата мекото и на работата лекото, а? — ухили се подигравателно Енглес.

— Не разбирам какво искаш да кажеш — смотолевих аз, въпреки че ми беше пределно ясно какво има предвид. След войната животът в армията беше много по-лек и приятен, отколкото извън стените на казармите.

— Много добре разбираш какво искам да кажа — изсмя се той. — Всички свестни момчета се уволниха, когато демобилизираха и мен преди година и половина. Единствените, които останаха, с изключение на щатните, бяха глупците, търсачите на приключения и тези, които гледаха да я наредят по-леко. Ето какво ѝ липсва на нашата европейска администрация. Тя не предлага истинско бъдеще за такава кариера и затова военната служба не е привлекателна за хората, които ние наистина би трябвало да имаме там. Е, ти в коя категория ще се причислиш?

— От трите категории, които спомена, аз мисля, че бих предпочел да бъда поставен сред търсачите на приключения — отвърнах с враждебен тон. Не можах да се сдържа. Защото бях ядосан. Нямах да седна да му разправам сега колко противно ми е било да

оставам още една година в армията при положение, че след женитбата ни ние с Пеги бяхме заедно съвсем за кратко време и аз почти не бях виждал детето, което се роди. А на всичкото отгоре бях и материално притеснен. В миналото бях успявал да се държа на равна нога с Енглес. Не защото имам толкова силен характер, колкото неговия, а защото си познавах работата. Но да стоя срещу него — преливащ от жизненост и превъзходство сега, когато на мен не ми вървеше, — това беше прекалено много. Искаше ми се да избягам от тази аптека, преди той да е надушил истинското ми положение.

— Значи, вече край на службата — каза той. — Още ли се мотаеш с онова мърляво вестниче в Уилтшайър?

— Не, то фалира.

Неговите тъмни очи ме наблюдаваха внимателно.

— Тогава какво работиш сега?

— Основахме с мой приятел едно малко издателство — отвърнах аз. — А ти какво, сега друг филм ли правиш?

Но него човек не можеше така лесно да отклони от темата.

— Много пари трябва в днешно време, за да се захване човек с издателска работа — отвърна той, все още втренчил поглед в мен. — Те след войната поникнаха навсякъде като гъби. Повечето сега са в затруднение. — Подвоуми се какво още да каже. След това изведнъж се усмихна закачливо. Пожелаеше ли, ставаше очарователен. Беше способен да превключва като електрически ключ. Но можеше да бъде и дяволски жесток подигравчия. Сега добре познатата ми очарователна усмивка неочаквано се появи на лицето му и аз почувствах огромно облекчение, забелязвайки, че независимо от махмурлука си тази сутрин той е в добро настроение. — Ти май трябва да пийнеш нещо — допълни той. — И аз имам нужда да се подкрепя след тази гадост, дето я пих сега. — И като ме хвана подръка, ме поведе навън. Докато пресичахме улицата, той заговори отново: — Пишеш ли още, Нийл? Твоите две едноактни пиеси, които поставих на кораба, докато плавахме заедно, не бяха лоши.

— Написах една пиеса, докато стоях в Австрия. Но знаеш какво е положението с театрите — нищо друго освен мюзикли и възобновяване на стари постановки. Дори и утвърдените драматурзи не могат да намерят театър, който да им играе пиесите. А освен това съмнявам се дали тази пиеса е достатъчно хубава.

— Ти ми изглеждаш адски отчаян — прекъсна ме той. — Животът е веселба. Не го приемай толкова на сериозно. Все нещо изскача в последния момент. Трябва ли ти работа?

Спрях се насред улицата. Идеше ми да го ударя. Неговият безпогрешен инстинкт да открива хорските слабости му беше подсказал, че аз бях без работа, и сега той се готвеше да се наслаждава на моето неудобство. Беше безжалостен и безскрупулен и мразеше неудачниците. Забавляваше се, когато атакуваше човек в най-слабото му място. Просто невероятно как неговата уелска интуиция надушваше човешките слабости!

— Животът може да е веселба — отвърнах аз ядосано, — но той самият не е чак толкова весел.

— Я се качи на тротоара — промърмори той. — Тук е много по-безопасно. Значи, смяташ, че не говоря сериозно?

— Смятам, че се държиш глупаво — озъбих се аз. Бях вбесен от мисълта, че съм служил с този човек на равноправни начала, а сега той е в състояние да ми подхвърля трошички заради удоволствието да наблюдава как ще реагирам.

Енглес ме стисна здраво за лакътя и ме побутна да влезем през стъклената врата на едно луксозно заведение. Поръча уиски и за двамата.

— Ето го веселото — каза той, вдигайки присмехулно чашата си към мен. Смееше се. Личеше му по очите. — Значи, смяташ, че не говоря сериозно, а? Аз, за твое сведение, говоря съвсем сериозно. Трябва ли ти работа, или не?

Гаврътнах уискито наведнъж и поръчах още по едно.

— Не ми трябва нито твоето благотворително великодушие, нито твоите подигравателни усмивки.

— Боже господи! Ама ти си бил много докачлив! Ти виждал ли си ме някога да проявявам благотворително великодушие? Много добре си спомням, че ти си ми казвал, и то неведнъж, че съм бил най-безмилостният човек, когото познаваш. И то само защото не мога да понасям неспособните и нерешителните. Колкото и странно да ти звучи, но точно днес срещата с никой друг не би ми доставила такова удоволствие. Но такъв е животът! Искаш ли да свършиш добра работа, човекът, който непременно ти трябва, винаги ще се появи в последната минута. Само пет-шест души от тези, с които съм служил, могат да

свършат работата, която имам пред вид. И ако те се явяха накуп, аз бих се спръл на теб, без да се двоумя за миг.

Ласкателството му беше съвсем прозрачно. Но точно това ме заинтригува. Енглес никога нямаше да си прави труда да ласкае когото и да е, освен ако наистина не иска да го използва за нещо. Той изведнъж ми се усмихна топло.

— Виж какво, Нийл, аз говоря съвсем сериозно. Ако ти трябва работа, аз ще се радвам да работим отново заедно.

— Какво ми предлагаш? — запитах аз.

— Три месеца в Кортина, в Доломитите, като автор на сценарии за студията „К. М.“ — отговори той бързо. — Сто лири на месец плюс всички разходи.

Аз зяпнах от учудване. Това бе шанс, който идва веднъж в живота, и аз се бях сблъскал с него просто ей така, в някаква си аптека. Но защо точно мен бе избрал?

— Защо мислиш, че аз мога да напиша точно такъв сценарий, какъвто ти трябва? — запитах аз.

— Не ми трябва да пишеш никакъв сценарий. Аз вече си имам.

— Тогава какво по дяволите ще правя аз?

Той отреагира веднага на моето разочарование, като ме потупа по рамото:

— Три месеца в най-добрия скиорски курорт на Европа не е чак толкова лошо предложение.

— Знам — отвърнах аз сприхаво. — Но то не ме удовлетворява. Предлагаш ми работа като сценарист, а след това казваш, че сценарий не ти трябва. Знаеш, че отдавна се стремя да стана писател.

— Не съм искал да те разочаровам. Слушай, Нийл, най-добре е да бъда напълно откровен с теб. Аз мисля, че ти не би могъл да напишеш такъв сценарий, какъвто ми трябва. Но ако напишеш нещо, обещавам ти следното: аз ще го прочета и ако сметна, че твоят сценарий е по-добър от този, който вече имам, ще използвам него. С това съгласен ли си?

— Напълно. При това положение за какво в същност искаш да ходя там?

— Ти говориш италиански, нали?

— Достатъчно, за да се оправям.

— Отлично — усмихна се той. — Тъй като ти сам се постави в групата на търсачите на приключения, на теб това може да ти се стори доста забавно. От друга страна, може да се окаже пълен провал. В този случай ти ще трябва да се удовлетвориш само с трите месеца почивка в Доломитите. Разполагам с някакви бегли подозрения, които не мога сам да проверя, защото съм пред завършване на новия си филм. Необходим ми е човек, на когото мога да се доверя. Този човек трябва да води наблюдението и да ме държи в течение — трябва да е с чувство за отговорност и в същото време много инициативен. Ти си точно такъв човек.

— Благодаря за ласкателството — отвърнах аз. Бях се посъживил малко след обзелото ме разочарование. Ентусиазмът на Енглес винаги е бил заразителен.

— Това не е ласкателство — засмя се той. — Ти просто притежаваш тези качества. Освен това имаш писателски опит, а това ще ми послужи като претекст да те изпратя. Е, приемаш или не?

— Добре де, какво ще работя?

— Боже господи, Нийл — избухна той. — Или приемаш, или се отказваш?

— Разбира се, че приемам — отвърнах аз. — Страшно много ми трябва работа. Но съвсем естествено искам да знам какво ще работя? Как иначе мога да ти отговоря дали ще се справя с нея.

— Ти би трябвало по-добре да ме познаваш — отвърна той с по-спокоен тон. — Аз не бих ти предлагал тази работа, ако не бях сигурен, че ще можеш да я вършиш. Е, приемаш или не?

— С най-голямо удоволствие.

— Много добре. — И той поръча още по едно, преди аз да бях изпил и половината от втората чаша. — Това е за последно — успокои ме той, — докато ти обясня в какво ще се състои работата. И ще бягам, иначе ще изпусна влака. Ходил ли си в Кортина?

Кимнах. Разбира се, че бях ходил. В края на войната бяхме обявили целия курорт за почивен център за нашите войски.

— В същност няма значение — продължи той. — Намислил съм да снимам там филм. На сегашните филми им липсва динамика — повечето от тях приличат на филмирани пиеси — затова уестърните са толкова популярни. Филмовите компании смятат, че хората ходят на кино, за да слушат. Но не е така. Те ходят, за да гледат. Огромен пазар

стои открит и чака да се появи някой скиорски филм с бързо, напрегнато действие, с много падане по пистите и опасни сцени. Светът е полудял по спорта — той създава една изкуствена възбуда и вълнения, които трябва да заместят тези, породени от войната. Но аз ще трябва най-напред да убедя моите продуценти в успеха на такъв филм. Затова изпращам там и една дебела, тромава горила на име Джо Уесън, който по ирония на съдбата е първокласен кинооператор. Той отива, за да направи няколко снимки, които да убедят студията „К. М.“, че аз съм прав. Ти тръгваш с него, за да напишеш сценария. Това е само претекст, за да оправдая разноските и хонорара. Въобще не ме е грижа дали ще напишеш сценарий или не, но по-добре се опитай. Джо Уесън ще разчита на него. За всички, освен за мен ти си там, за да напишеш сценарий. Ще бъдеш включен във ведомостта на студията „К. М.“ като автор на сценарии. Аз ще го уредя. — Енглес запали цигара. — Ще се настаните в една хижа, наречена „Кол да Варда“ — продължи той. — Тя е на около пет мили северно от Кортина. Не се различава много от обикновените хижички, но има самостоятелни стаи. Вече съм направил резервации за двама. Стигате Пасо Тре Крочи^[7] и вземате влеквата шейна — *злитовия* — както ѝ викат макаронаджиите — до хижата. Преструвай се, че пишеш, и наблюдавай всички, които идват горе. Най-вече гледай за това момиче. — Той извади една снимка от портфейла си и ми я подаде.

Това беше твърде избеляла и смачкана фотография на главата и разголените рамене на едно момиче. Беше правена в Берлин и отдолу имаше надпис: „Ftir Hein — rich, meinen Liebling — Carla.“^[8]

— Тя е италианка — допълни Енглес.

То си личеше и от снимката. Момичето бе с тъмни коси и очи и широки, плътни устни. Нещо твърде животинско имаше в лицето ѝ, а в очите блестеше твърдост. Напомняше ми някои от снимките на проститутки в картотеките на нравствената полиция, които бях разглеждал скоро след падането на Рим.

— Разбери, не искам да правиш абсолютно нищо — продължи Енглес. — Искам само да си отваряш очите. Интересуват ме злитовията и хижата, хората, които пребивават там, постоянни посетители, всичко необикновено, което може да се случи. Повече подробности няма да ти кажа. Ако си държиш очите и ушите отворени, ти вероятно ще научиш толкова, колкото знам и аз. Но аз *не искам да*

предприемаш каквото и да е. Ще ми изпращаш всекидневна информация. Ако стане нещо обезпокоително, телеграфирай ми веднага в киностудията. Ще пращаш информацията си с „въздушна поща“. Сега всичко ясно ли е?

— Като в мъгла — отвърнах аз.

— Точно толкова ясно исках да ти стане — ухили се той. — Ела при секретарката ми утре. Тя ще уреди формалностите. — Погледна часовника си и пресуши на един дъх чашата. — Ще успея да хвана влака — промърмори той. — Получавах работа за три месеца и ако подозрението ми се окаже вярно, може да извадиш голям късмет. В най-лошия случай може да напишеш сценарий, който аз да поставя. Заминавах за Кортина вдругиден.

С тези думи той ме потупа по рамото и се втурна навън, оставяйки ме леко смутен и объркан, но с неочакваното чувство, че светът е прекрасен и че отново си заслужава да се живее. Съдбата ми сервираше на поднос възможност да напиша филмов сценарий. Изпих още няколко чашки на бара, наслаждавайки се на щастливия случай и топлината на уискито. Ако напишех сценарий и той се окажеше достатъчно добър, Енглес, в това бях сигурен, щеше да удържи обещанието си. Не се замислях много за личната поръка, която ми беше дал. Тогава не знаех, че тя ще пропъди от главата ми всякаква мисъл за написване на сценарий, докато не седна да описвам истинските събития, които се разиграха в „Кол да Варда“.

Когато се върнах вечерта в нашата къщичка, Пеги ме посрещна на вратата и веднага разбра по лицето ми, че късметът ни отново е проработил. Лицето ѝ светна. Много се смяхме над мистериозността, с която бе обвито новото предложение за работа, и излязохме да отпразнуваме щастливото събитие, като за първи път от месеци насам харчехме пари, без да им правим сметка, и чертаехме планове за това, какъв сценарий ще напиша. Фактът, че отново щяхме да бъдем разделени, вече не ни тревожеше. Щеше да е само за кратко време, а пред нас се откриваше многообещаващо бъдеще и само не трябваше да изпускате шанса.

И така, след два дни аз се озовах в едно купе с Джо Уесън. Описанието, което даде за него Енглес — „дебела, мудна горила“, — бе донякъде жестоко, но точно. Той бе човек с тежко издялани черти на лицето. Кожата под очите му се опъваше надолу от големи торбички.

Бузите падаха на широки гънки до гушата и когато говореше, се клатеха като слонски уши. Предполагам, че тежеше над петнадесет стоуна^[9], но в същност неговата фигура бе една от най-впечатляващите, които съм виждал през живота си, и да го наблюдава човек как се намества на тясното легло в спалния вагон, бе все едно да застане пред клетката на панда^[10] в Лондонската зоологическа градина.

Той пристигна на гара Виктория^[11] разярен. Мъчеше го махмурлук и очевидно мразеше да пътува.

— Ти ли си Нийл Блеър? — запита той. Задъхваше се, като говори, но въпреки това крачеше бързо. — Аз съм Джо Уесън. Енглес, дяволите да го вземат, хвана нас двамата за балами. Защо не се постара той сам да убеди студията, че е замислил „страшен филм“, ами трябва да праща нас да треперим от студ на тия Доломити заради някакви снимки. Той тръсна камерите и фотоапаратите си на багажника в купето. — Така или иначе студията ще прави това, което той каже. С две-три приказки щеше да ги кандърдиса. На него езикът му работи и както гледам, ръжда не е хванал. Иска всички да му играят по гайдата. — Той се намести в ъгъла по посока на движението и като че ли в потвърждение на мнението, което имаше за него Енглес, извади цяла купчина приключенски романи, взе най-горния и се задълбочи в четене.

Той изчиташе последователно роман след роман. Купчината се смаляваше, докато прекосяха Ламанша и влакът трополеше през Франция и Швейцария. Прекъсваше четенето само когато ядеше или пиеше, като и двете неща вършеше шумно, поглъщайки огромни количества, или когато спеше, което пък правеше още по-шумно, хъркайки с някакви странни серии от грухтене и сумтене, които завършваха с тъничко продължително изсвирване.

Не беше от разговорливите, но веднъж се наведе приятелски към мен и попита:

— Сега започваш при нас, така ли?

Говореше по особен начин — на пресекулки, като че ли не му достига въздух. След като отговорих, че наистина е така, той поклати глава и бузите му се разлюляха:

— Добра фирма, когато си на върха, но господ да ти е на помощ, когато не си. Те не си поплюват. Грешки не прощават. Ако объркаш

нещо — и той щракна изразително с пръсти, — с тебе е свършено. Засега Енглес е големият им коз. Може да изкара така още една година. Може и пет. Работил ли си с него преди?

Казах му откъде се познаваме с Енглес.

— Аха — изсумтя той. — Тогава ти го познаваш по-добре от мен. В такива условия всеки си проличава какъв е. Може да е много мил и любезен, но може да се държи като същински дявол. Най-безмилостният и безскрупулен режисьор, с когото съм работил. Ако някоя кинозвезда не му играе по свирката — изпъжда я. Намира си друга или пък създава нова. По тоя начин и Лин Барин стана изведнъж известна в „Трите надгробни камъка“. Отначало бяха взели Бети Карю. Тя почна да си придава важности — искаше цели сцени да се играят, както тя иска. Енглес направо я изхвърли от снимачната площадка. Псуваше така цветисто, че стихотворение можеше да се напише от неговите изрази. На следващия ден докара някакво непознато момиче — Лин Барин. Никой не беше и чувал за нея. А той я направи звезда още на снимачната площадка. Накара я да играе така, както той иска, и филмът само спечели от това. Тя свърши добра работа на „К. М.“, но вече се изтърка. — Джо изпусна една дълга въздишка. — И господ не може да ви разбере вас, дето сте напуснали армията? Там поне всичко ви е наред. Никой не може да те изхвърли освен ако не извършиш нещо наистина глупаво. — Той неочаквано се усмихна. Имаше безкрайно очарователна усмивка. Лицето му, независимо от цялата излишна плът, беше много изразително. — И все пак, признавам си, че не бих могъл да се поставя на ваше място. Така или иначе животът е борба. Къде му е удоволствието да знаеш, че няма да те изхвърлят, независимо от това, дали ти е добра работата, или не? — И той с дълбока въздишка на доволство се върна към своите приключенски романи.

Когато пристигнахме в Кортина, беше тъмно и валеше сняг. Още щом излязохме извън осветената гара, нашето чувство на радост, че сме свършили с пътуването, беше задушено от дебелилото покривало на плътно валящия сняг. В тишината на нощта дори можеше да се чуе мекият звук от неговото падане. Той скриваше светлините на малкия град и заглушаваше шума от веригите на хотелския автобус.

Кортина не се различава от останалите известни зимни курорти. Те всички олицетворяват външния блясък на лукса на цивилизацията,

присаден от собствениците на хотели в сърцето на някоя планина с диви гори, сняг и назъбени върхове. Поради късния час на нашето пристигане бяхме уредили предварително първата нощ да преспим в „Сплендидо“ и да продължим за „Кол да Варда“ на следващия ден.

Едва пристъпили зад двукрилната врата на преддверието, ние се потопихме в разкоша на блестящия хотел като в топла вана. Във всяка стая парното отопление отпъждаше назад беснеещия навън студ. Отвсякъде струеше мека светлина, свиреха танцови оркестри и проблясваше среброто на приборите за хранене. Италиански келнери с подноси с безброй различни напитки си пробиваха път през разноцветния многонационален мравуняк от мъже и жени. Всичко беше предоставено на тяхно разположение — учители по ски, учители по кьнки, превоз до главните писти, хокейни мачове, ски скокове. Все едно че си в универсален магазин, където всички удоволствия и развлечения на страната, разполагаща със сняг, могат да се купят за еди-колко си на метър. А отвън снегът продължаваше да вали на парцали.

Докато чаках да стане време за вечеря, захрехвърлях купчинка брошури за Кортина. Една от тях рекламираше курорта като „слънчевия снежен рай на Долomitите“. Друга пък изпадаше в поетичен екстаз пред скалистите върхове, като ги представяше за „островърхи кули, издигащи се от снега, приличащи на пламъци, извисяващи се в синьото небе“. Във всички се говореше с благоговение за петдесет и осем различни ски писти, а що се отнася до летните спортове в Кортина, те единогласно заявяваха: „... тук е почти невъзможно да ви омръзне: езда преди закуска, голф преди обяд, тенис след обяд, лек душ, преди да се облечете официално за вечеря — и човек пак е готов да танцува до сутринта.“ Имах чувството, че тук не може да се случи нищо необикновено. Те бяха превърнали студения сняг в едно голямо игрище, а суровите бастиони на Долomitите не бяха нищо повече от приятни връхчета, на които можеш да се наслаждаваш при залез-слънце с чаша сухо мартини в ръка.

И Джо Уесън бе помислил нещо подобно. Той неочаквано изникна зад мен. Беше обул обувки с гумена подметка и се движеше тихо за такъв грамаден човек като него.

— Съвсем като зализана прическа, нали? Всеки косъм на мястото си — измърмори той, докато надничаше през рамото ми в

брошурата, която четях. — Италианска им работа — тръгнаха да укротят природата с бурканче брилянтин! Но сигурно не е много далеч отук мястото, където двадесет хиляди души са загинали, за да прекарат слоновете на Анибал през проходите. А май че само преди една-две години доста наши измръзнаха до смърт, защото искали да пресекат планината откъм Германия.

Аз подхвърлих брошурата обратно на масичката:

— Все едно че си в Палм Бийч, „Лидо“ във Венеция или „Мейфеър“ — съгласих се аз. — Същите хора, същата атмосфера. Само дето навън всичко е в бяло.

Той изсумтя с отвращение и тръгни пред мен към ресторанта.

— Ти ще искаш да се върнеш тук — изръмжа той, — като прекараш ден-два горе в онази проклета хижа.

Докато седях на масата, аз се огледах наоколо, за да видя дали момичето, подписало снимката с „Карла“ няма да е в ресторанта. Нямах я, разбира се, въпреки че повечето от жените в ресторанта бяха италианки. Не разбирах защо Енглес очаква тя да се намира точно сега в Кортина.

— Няма нужда да се стараеш да им привлечеш погледа — изръмжа Джо Уесън, натъпкал уста с *равиоли*^[12]. — Като гледам повечето от тях какво представляват, само трябва да си оставиш вратата на стаята отворена.

— Не бива да си толкова краен в преценките — отвърнах аз.

Малките му кръвясали очички запремигаха срещу мен:

— Извинявай, приятелю. Забравих, че си бил доста дълго в Италия, за да ги опознаеш. Каква ти трябва — *контеса* или *маркиза*?

— Не съм решил още — отвърнах аз. — Каквато ще да е — *синьора*, дори *синьорина*, най-обикновена жена, или пък някоя проститутка от кварталната градинка.

— Е, ако си мераклия за последното, сред тези тук няма да ти е много трудно да намериш такава.

След вечеря тръгнах да търся собственика на хотела. Исках да получа от него колкото се може повече информация за „Кол да Варда“ и злитовията. Нашата резервация за хижата бе направена чрез него и аз предполагах, че той ще може да ми разкаже някои подробности, от които имах нужда.

Едуардо Манчини беше нисък, набит човек, с доста светла кожа за италианец. Беше наполовина венецианец и наполовина флорентинец и бе живял дълги години в Англия. В същност той на времето играел в английския национален отбор по бобслей. Бил един от най-добрите в световния бобслей елит. Но преди около десетина години трябвало да свие знамената поради страшно лошо падане. Дясната му ръка била счупена на толкова много места, че сега почти не си служеше с нея.

Без съмнение на времето е имал стройна атлетическа фигура, но сега бе надебелял толкова много, че това дори му пречеше да ходи. Пиеше непрекъснато. Предполагам, че е започнал да пие след последното падане. Не беше трудно да го разпознае сред гостите на хотела. Приличаше на инвалид — пълното му тяло се движеше бавно, почти сковано сред тях. Той беше изпочупил едва ли не всичките си кости по едно или друго време и според мен в тялото му имаше доста голямо количество платина на мястото на липсващите кости. Но независимо от всичко, набразденото му от гуляите лице надничаше добродушно под рошавата тицианова коса, която стърчеше почти право нагоре, придавайки му едновременно височина и някакъв младежки любопитен вид. Той беше много богат човек и притежаваше най-големия хотел в Кортина.

По-голямата част от това аз научих от един американец, когото срещнах в бара преди вечеря. Като полковник от американската армия той заемал някакъв ръководен пост в Кортина по времето, когато съюзническите войски ползваха курорта за отпускарски център.

Намерих Едуардо Манчини в бара. Той и жена му пиеха с моя американски приятел и двама английски офицери, дошли от Падуа. Американецът ме представи. Аз споменах, че заминавам за „Кол да Варда“ на следващия ден.

— Ах, да — възкликна Манчини. — Вие сте двама, нали? И смятате да снимате там филм? Както виждате, аз знам какви хора са гости на моя хотел. — И лицето му просветна от удоволствие. Говореше английски много бързо и с едва забележим акцент на кокни^[13], примесен с италианска интонация. Но беше много трудно да разбереш какво казва, тъй като изговорът му се затрудняваше от слюнката, която се събираше в ъглите на устата. Предполагам, че едната му челюст е била раздробена при някое от многобройните падания и не е зараснала правилно.

— „Кол да Варда“ принадлежи на хотела, нали? — запитах аз.

— Не, не, боже всемогъщи, не! — поклати глава той яростно. — Не трябва да оставате с това впечатление. Аз не бих искал да обвинявате мен за всички неуредици на тази хижа. Ще си съставите лошо мнение за мен. Моят хотел е моят дом. Аз не приемам кого да е тук, нали разбирате? Вие сте мои гости. Така се отнасям към всички, които виждате тук. — И той посочи с широк жест към разноцветната тълпа, която изпълваше бара й фойайето на хотела. — Ние се стараем абсолютно всичко да е в ред, за да не си кажете, че моята жена и аз сме лоши домакини. И затова не искам да ме обвиняват за „Кол да Варда“. Там не е удобно. Алдо е глупак. Не знае как да обслужва хората. Той е мързелив и което е най-ужасното, не го бива за барман. Не е ли така, Мимоза?

Жена му се усмихна и кимна зад чашата си с мартини. Тя беше дребна и привлекателна и имаше хубава усмивка.

— Аз смятам, как се казва на английски, да, смятам, „да му дам пътя“ — продължи той. — Моля да ме извините за лошия английски. Много отдавна не съм бил в Англия. Едно време имах хотели в Брайтън и Лондон. Но това беше много преди войната.

Уверих го, че говори английски отлично. И наистина, ако аз говорех толкова добре италиански в моята родина, нямаше да се чувствавам задължен да се извинявам.

Той кимна с глава, като че ли точно такъв отговор бе очаквал да чуе.

— Да, аз ще му дам пътя — обърна се той към съпругата си. — Ние ще го уволним, скъпа, вдругиден. И ще пратим там Алфредо. Той има добра жена и те ще стопанисват добре хижата. — Той постави ръката си върху моята. — През това време вие няма да се сърдите на мен, нали? Аз, както биха казали вашите доктори, съм *локо парентис*^[14] за момента. Аз уреждам резервациите. Но в петък хижата ще стане част от „Сплендидо“. Тогава, ако останете за по-дълго, ще забележите разликата. Но това изисква време, нали разбирате?

— Искате да кажете, че тя ще премине към вашия хотел?

— В петък — кимна той. — Ще има търг. Аз ще я купя. Всичко е уредено. След това ще видите.

— Нещо не ми е ясно, Манчини — прекъсна го американецът. — На италианските търгове не се ли наддава? Ако в Америка такава хижа

се обяви за продажба на търг, за нея ще се борят най-различни собственици на недвижими имоти и бизнесмени, за които ще е удоволствие да станат собственици на такава играчка като злитовията. Знам, че сте най-големият хотелиер в областта, но предполагам, че има и други, които биха желали да притежават хижичката.

— Вие не разбирате как стават тия работи в Италия — отговори Манчини с бързо присвиване на очи. — Ние тук не сме глупаци. Ние сме бизнесмени. И не се караме като куче и котка. Ние оправяме работите помежду си. На другите хижата не им трябва. За тях тя е твърде далеч. Докато аз притежавам тук много голям хотел и непрекъснато прогресирам. Хижата ще е печеливша, защото „Кол да Варда“ ще стане собствена ски писта на „Сплендидо“. Ще пусна автобуси дотам и тази писта няма да е натоварена като Покол, Тофана или Фалория. Така че няма да има никой друг да наддава освен мен. А човек, който не е тукашен, няма никога да се реши да я купи. Той знае, че после ще бъде бойкотиран.

— Много ми се иска да присъствувам на италиански търг — казах аз. — Къде ще се състои той?

— Във фойето на „Луна“. Наистина ли искате да дой дете?

— Да, ще ми бъде много интересно.

— Тогава ще дойдете с мен, да? — Майчини поклати глава, като се смееше. — Но ще бъде много скучно, предупреждавам ви. Без изненади и фойерверки. Ще има само едно наддаване — на много ниска цена — и това ще е всичко. Но ако наистина искате да дойдете, чакайте ме тук в единадесет без петнадесет в петък и ще отидем заедно. След това ще пийнем по чашка, за да отпразнуваме покупката, а също и заради това, че ако не ви почерпя едно питие, вие ще останете с чувството, че сте си загубили напразно времето. — И той се разсмя с дълбок, гърлен смях. — Правителството няма да спечели кой знае колко от тази сделка. Кое е добре, тъй като ние не обичаме правителството. То е южняшко, а ние предпочитаме Австрия. Италианци сме, но смятаме, че австрийците управляваха по-добре. Ако имаше плебицит, аз мисля, че тази част от страната щеше да гласува за връщането ни към Австрия.

— Какво общо има правителството с хижата? — запита американецът. — Доколкото си спомням, злитовията е била построена от германците за алпийските им части. След това там се настанило

британско поделение. Да не би английските военни да са продали хижата на италианското правителство?

— Не, не. Малко преди да свърши войната, германците я продадоха евтино на бившия собственик на „Екселсиор“. От него я реквизираха англичаните. Хотелът му също беше реквизиран. Но когато англичаните си отидоха, на него му дойде нанаягорно. Той беше прекалено голям колаборационист. Ние го принудихме да разбере, че за него ще е най-добре да продаде каквото има, и един малък синдикат, образуван от нас, изкупи цялото му имущество. Виждате ли, ние сме като едно малко семейство тук в Кортина. Ако нещо не върви, вземаме необходимите мерки. Това беше преди една година. Тогава бизнесът не вървеше и злитовията не ни трябваше. Беше продадена много евтино на някой си Сордини. — И той направи драматична пауза. — Това беше много странна сделка. Ние нищо не знаехме. И откъде можехме да знаем? Той не е тукашен. Бяхме много изненадани, когато го арестуваха. И двамата работници, които беше назначил, и тях арестуваха — те също бяха германци.

— Не ви разбирам — намесих се аз, като се стараех да прикрия възбудата си. — Този Сордини германец ли е?

— Но да! — отговори с учуден глас Манчини. — Името Сордини е служило за прикритие. Той се преименувал само за да избегне възмездие за всичките си престъпления. Вестниците писаха за всичко. И по вашето радио дори съобщиха, чух го с ушите си. Един капитан от карабинерите^[15] го арестува. Капитанът и аз пиехме заедно в този бар вечерта, преди да се качи горе да го арестува. Ние смятаме, че Сордини е купил хижата, за да се укрива там. Заведоха го в Рим и го бутнаха в Реджина Коели^[16]. Но той не се самоуби в този затвор. О не, той вероятно е имал приятели и се е надявал да избяга, както направи Роата — главнокомандуваният армията на Мусолини в Албания, за когото съобщиха, че се измъкнал от болницата по пижама и изчезнал по река Тибър в миниатюрна подводница. Не, Сордини се самоуби, когато го предадоха на англичаните заедно с останалите военни престъпници, и тогава погълнал отрова.

— Как е било истинското му име? — Гласът ми прозвуча неестествено, докато се опитвах да покажа, само най-обикновено любопитство.

— Ах, не знаете ли? Хайнрих Щелбен — отговори Манчини. — Ако искате, ще ви покажа изрезките от вестниците. Пазя ги, защото много наши гости се интересуват от местните известни личности. — Барманът веднага подаде папката с изрезките.

— Мога ли да ги взема за малко? — попитах аз.

— Но, разбира се. Само че ще ви моля да ги върнете. Искам да ги поставя в рамки, за да се четат свободно.

Благодарих му, уверих го още веднъж, че ще отида с него на търга, и побързах да се прибера в стаята си. Бях много развълнуван. Хайнрих Щелбен! Хайнрих! Щракнах настолната лампа и извадих снимката, която ми даде Енглес. „Фюр Хайнрих, майн либлинг — Карла.“ Едно от най-баналните немски имена! И въпреки всичко съвпадението изглеждаше прекалено странно. Извадих изрезките. Бяха две и двете от вестник „Кориере дела Венеция“. Съвсем кратки съобщения. Ето пълния текст, така както го преведох през онази първа нощ в Кортина:

Преведено от „Кориере дела Венеция“ от 20 ноември
1946

КАПИТАН ОТ КАРАБИНЕРИТЕ ЗАЛАЗЯ НЕМСКИ ВОЕНЕН ПРЕСТЪПНИК, УКРИВАЩ
СЕ БЛИЗО ДО КОРТИНА

Хайнрих Щелбен — немски военен престъпник бе заловен вчера от капитан Фердинандо Салвеца в своето убежище — хижата „Кол да Варда“ близо до Кортина. Представял се е под името Паоло Сордини. Той закупил хижата „Кол да Барда“ и злитовията от колаборациониста Алберто Опо, бивш собственик на „Алберго Екселсиор“ в Кортина.

Хайнрих Щелбен е търсен за убийството на десет английски командоси в областта Ла Специа през 1944. Той е бил офицер от омразното Гестапо и освен това се обвинява в съдействие при депортирането на италианци за принудителна работа в Германия и за убийството на няколко италиански политически затворници от левицата. Той е отговорен също така и за изнасянето на няколко

пратки злато от Италия за Германия. Най-голямото количество е било взето от Банка Комерчале дел Пополо във Венеция. Половината от това злато изчезнало по мистериозен начин, преди да достигне Германия. Щелбен твърди, че неговите войници от охраната се разбунтували и заграбили част от златото.

Това е вторият път, когато Хайнрих Щелбен е арестуван от карабинерите. Първия път това станало в една вила край езерото Комо, скоро след капитулацията на немските войски в Италия. Той бил откаран в Милано и предаден на англичаните за разпит. Няколко дни по-късно избягал и изчезнал безследно. Изчезнала също и Карла Ромета — красива кабаретна танцовачка, с която той имал връзка.

Научаваме, че сегашното му арестуване е в резултат на получена информация в щаба на карабинерите. При него по време на арестуването са заварени и двама немци, укриващи се като италиански работници. Все още не се знае за тях дали са военни престъпници.

Хайнрих Щелбен и другите двама са преместеше Рим и затворени в Реджина Коели.

Преведено от „Кориере дела Венеция“ от 24 ноември 1946 год.

НЕМСКИ ВОЕНЕН ПРЕСТЪПНИК СЕ САМОУБИВА

Скоро, след като Хайнрих Щелбен — немски военен престъпник с позорна слава е бил откаран в Реджина Коели и предаден на английските военни власти, той се е самоубил според съобщение на англичаните, предадено за пресата. По време на разпита той е счупил между зъбите си ампула с циановодороден разтвор.

Двамата немци, които са били арестувани заедно с него близо до Кортина, са взели участие в последните затворнически размирици в Реджина Коели. Научаваме, че

те са били убити, когато затворниците от централния блок са се нахвърлили върху карабинерите. Не е известно дали са били търсени като военни престъпници.

Прочетох внимателно двете изрезки. И отново погледнах снимката. Карла! Карла Ромета! Хайнрих Щелбен! Наистина прекалено странно съвпадение.

---

[1] Влекува шейна. Б.пр. ↑

[2] В Англия и САЩ в аптеките, освен лекарства се продават напитки, сандвичи и кинкалерия. Б.пр. ↑

[3] Втората световна война. Б.пр. ↑

[4] Район в централната част на Лондон, където се намира зданието на Парламента. Б.пр. ↑

[5] Финансово-банкерският център на Лондон. Б.пр. ↑

[6] Ал Аламейн — населен пункт в Египет, край който става голямо сражение между английските и немски войски в 1940 г. Б.пр. ↑

[7] Проход в италианските Алпи. Б.пр. ↑

[8] „На Хайнрих, моя любим — Карла.“ Б.пр. ↑

[9] Англ. мярка за тежест = 6,35 кг. Б.пр. ↑

[10] Малко хищно животно от рода на малките американски мечки, което живее в Хималаите. Б.пр. ↑

[11] Една от лондонските гари. Б.пр. ↑

[12] Вид макарони с пълнеж. Б.пр. ↑

[13] Диалект на източните квартали в Лондон. Б.пр. ↑

[14] Вместо родители, (лат.). Б.пр. ↑

[15] Жандармерия (ит.) Б.пр. ↑

[16] Централен затвор в Рим. Б.пр. ↑

ГЛАВА ВТОРА

ЗЛИТОВИЯТА СЕ ПРОДАВА НА ТЪРГ

Джо Уесън изглеждаше изморен и сърдит, когато се срещнахме на закуска следващата сутрин. Стоял до късно да играе покер с двама американци и един чех.

— Ще ми се да докарам Енглес тука — изръмжа той навъсено. — Ще ми се да го покача най-отгоре на онзи проклет връх, да отрежа въжето на злитовията и да го оставя да стои там. Така да се натъпче със сняг, че никога вече да не погледне и парче лед в уискито.

— Не забравяй, че той е първокласен скиор — отвърнах аз развеселен. Едно време Енглес е бил в английския олимпийски отбор по ски. — На него сигурно снегът му харесва.

— Знам, знам. Но това е било, когато е нямал още двайсет години — преди войната. Оттогава е омекнал. Това прави армията от хората. Него сега само едно нещо го интересува — комфортът и чашката. Ти да не смяташ, че на него ще му хареса там горе, в хижата? Без жени, без свястно отопление, без да има кой да му говори колко страшни и гениални са идеите му за филмите, сигурно и без баня.

— Но затова пък има бар — помъчих се да го успокоя аз.

— Бар! — изсумтя презрително той. — Казаха ми, че човекът, който се грижи за бара там, може да проследи наследствена обремененост в своето семейство три поколения назад, че се е специализирал в приготвянето на *grana*^[1] от денатуриран спирт и освен това, че е най-мръсният, най-мързеливият и най-глупавият италианец, който човек някога е виждал, а това вече трябва да ти говори нещо. И сега какво, аз трябва да мъкна камерата до този проклет от бога връх и да се мотая из снега за снимки, за да задоволя мегаломанията на Енглес. А и хич не ми се катери с някаква си злитовия тази сутрин. От такива изобретения ми се завива свят. Тази злитовия е била построена от германците и човекът, който я е притежавал, е бил арестуван само преди няколко дни като немски

военен престъпник. Въжето сигурно е подсечено, така че да се скъса веднага, щом някой пожелае да го направи.

Трябва да си призная, че когато видях „изобретението“, аз също не останах възхитен. Ние стояхме в долния му край и гледахме нагоре към хижата, издигаща се на повече от хиляда стъпки над нас. Островърхият ѝ покрив и дървената ѝ тераса се забелязваха едва-едва на върха на просеката, изсечена сред боровата гора. Хижата стърчеше високо горе на склона на Монте Кристало. Над нея се извисяваха величествените бастиони на планината. Изглеждаше толкова далеч от цивилизацията свят, колкото може да е само гнездо на орел.

Шофьорът, който ни докара, излезе от кабината и извика: „Емилио.“ От бетонната постройка, в която се намираше машината на влековата шейна, се измъкна нисичък човек, облечен в английски военен шинел и грамадни ботуши за сняг. Ботушите му бяха от времето на немската окупация, когато в прохода Тре Крочи е била разположена противовъздушна батарея.

Долу в Кортина снегът току-що бе започнал да вали, защото зимата едва сега настъпваше. Но тук вече бе натрупало и пресният сняг от предишната вечер покриваше всичко с девствената си пелена.

Прехвърлихме багажа си в шейната, като поставихме ските отзад в специалния багажник за ски. Черното куфарче на моята пишеща машина и снимачното оборудване на Джо Уесън изглеждаха съвсем чужди и неподходящи на обстановката. Качихме се. Човекът с ботушите се настани зад кормилото. Дръпна някаква ръчка и въжето пред нас се опъна, като на места изскачаше изпод снега. Раздаде се приглушен скърцащ звук и ние започнахме да се плъзгаме нагоре по снежната просека. Почти веднага се озовахме на склона и шейната, повдигайки нос, се наклони застрашително назад. Ъ аз по-скоро легнах по гръб на седалката. Изпитвах някакво необикновено и доста страшно усещане. Загубихме хижата от погледа си. Пред нас, сред тъмните борове, се простираше една широка снежна алея. Тя се издигаше направо към синьото небе, гладка и отвесна като стена.

Погледнах назад. Четвъртитото здание на хотел „Тре Крочи“ вече приличаше на голяма черна кутия, захвърлена върху бялата пелена на планината. Шосето за Австрия се виеше през прохода като мръсна кафява лента. Слънцето грееше, но в него нямаше и следа от онзи

„слънчев снежен рай“, както пишеше в туристическата брошура. Намирахме се в един изгубен свят — снежна пустош и черни гори.

Право пред нас въжето на шейната се изпъваше като обтегната струна на цигулка. Не се чуваше нищо друго освен мекото съскане на плазовете на шейната по снега. Въздухът лежеше неподвижен сред тъмните борове. Изкачвахме се под ъгъл от около шестдесет градуса. Джо се наведе през мен към Емилио и му заговори на английски:

— Туй въже, дето ни дърпа, може ли да се скъса?

Италианецът като че ли се досети какво го питат.

Засмя се и поклати глава:

— *Но, но, сеньоре*. Той никога няма скъса. Но *фунивия*^[2] — и той пусна кормилото, за да разпери изразително ръце, посочвайки кабинковия лифт, който минаваше над нас — веднъж той къса. *Фунивия* за писта Покол. *Молто периколозо*^[3]. — И той се ухили.

— Какво се случи? — запитах аз.

— Въжето, той къса. Но въжето, което дърпа, той държи и те пада двайсет метра и не стига земята. Хората, те бил много уплашен.

— Ами ако нашето въже се скъса? — заинтересувах се аз.

— Той няма къса. Това въже от *тедески*^[4]. — След това присви сините си очи. — Но ако той къса — вие вижда, *синьори* — нищо не може вас спира. — И той посочи ухилен страховитата просека зад нас.

— Много благодаря — отговорих аз. И с безкрайно облекчение побързах да се измъкна от необичайното превозно средство веднага щом спряхме пред хижата.

Тя беше доста голяма за обикновено *рифуджо*^[5].

Повечето от тях се строят като дневни заслони и не са пригодени за преспиване. Обаче „Кол да Варда“ е била проектирана да приютява тези, които идват на Долomitите единствено заради карането на ски и не се интересуват от танците до зори.

Хижата беше дървена — изградена от борови стволоче, сечени в околните гори, и е била построена преди две години от предишния собственик на „Екселсиор“. Тя се издигаше над и около бетонното помещение на голямото колело, което теглеше стоманеното въже на злитовията. С тевтонска прецизност и практичност немците бяха поставили електрическият теглец механизъм на върха на просеката. Самата хижа представляваше продълговатото здание с яки основи от борови греди, забити в дълбокия сняг. Веднага се набиваше на очи

голямата, изнесена напред остъклена тераса, приличаща на корабен мостик. Тя гледаше на юг и на запад към „Тре Крочи“ и надолу към прохода за Кортина. Огряната от слънце панорама представляваше прекрасен фотоетюд в черно-бяло. И въпреки че беше още рано преди обяд и ние бяхме почти на осем хиляди стъпки височина, вече бе достатъчно топло да се седи отвън.

От терасата се влизаше в просторна столова с големи прозорци, облицована с чамова ламперия, и дълги чамови маси с пейки от двете страни. В единия ъгъл се мъдреше типичен италиански бар с хромиран автомат за еспreso кафе, а зад него блестяха лавици с шишета от всякакви марки, в най-различни форми и калибри, сред които се люлееше медното махало на часовник с кукувичка. Между бара и вратата, която водеше за кухнята и останалата част от хижата, се намираще огромна кахлена печка — австрийска направа, а в отсрещния ъгъл едно старо пиано.

Ние минахме, през вратата за към кухнята. Първото нещо, което видяхме от Алдо, беше една олисяла глава, надничаща през изрязания в кухненската врата отвор за сервиране. По голия му череп стърчаха няколко проскубани туфи от сиви косми. Кожата на скалпа и лицето му лъщеше като току-що полирана. Очите гледаха глуповато, а устата се усмихваше равнодушно, сякаш искаше с това да извини всичко останало. Помислих, че виждам човекоподобна маймуна. Само една секунда разговор с него ми бе достатъчна да се убедя в това. Усмивката му беше единствената човешка черта, която притежаваше. Мозъкът му се намираще в началния стадий на развитие на пещерния човек. Джо Уесън разказваше по-късно за него, че бил от този вид хора, на които ако им кажеш да вземат празната чиния пред теб и ръцете им са пълни с чаши, ще изпуснат чашите на земята, за да вдигнат чинията. Казах на хижаря да ни покаже нашите стаи. Той започна да кянка нещо като пуяк. Лицето му се зачерви. Започна да жестикулира. Въпреки че италианският език, с който си служеше, беше почти неразбираем, аз успях да доловя, че той не бил получавал никаква резервация за нас. Казах му да позвъни в „Сплендидо“ — бях видял, че на бара има телефон. Той само помръдна с рамене и каза, че така или иначе свободни стаи няма.

— Какво ломоти тоя? — изръмжа Джо и след като преведох отговора на Алдо, бузите му започнаха да се тресат от ярост.

— Глупости! Я кажи на тоя изрод да си извади главата от прозорчето и да дойде тук, където ритникът ми ще може да се запознае с дъното на панталоните му. Ще бъда безкрайно доволен, ако ми се отдаде възможност да си намеря претекст за връщане в хубавия удобен хотел. Но трижди проклет да съм, ако сляза със злитовията. За днес ми стига.

Аз отворих вратата, която обгръщаше като в рамка главата на Алдо, и той излезе пред нас треперещ от страх. Казах му, че аз и моят приятел започваме да се ядосваме. Той отново започна да кудкудяка на италиански.

— О, да върви по дяволите — извика Джо. — Я да огледаме стаите. Те трябва да са шест, а ми казаха, че само две били заети.

Аз кимнах и ние затрополихме по голата стълба. Алдо тръгна след нас, засипвайки ни с водопад от италианска реч. Стълбата излизаше на дълъг коридор. Стаите или по-скоро килиите — големи колкото кибритени кутийки бяха наредени от двете страни на коридора. Първата стая, чиято врата отворих, се оказа празна. Обърнах се да погледна Алдо. Той само разпери ръце и ъглите на устата му увиснаха. През следващата врата, която отворих, се виждаше стая с неоправено легло и разхвърляни дрехи. В третата стая явно имаше някой, защото Алдо се бе втурнал да ми попречи да я отворя, но Джо го изблъска встрани. Възникна, слаб мъж, с дълга зализана коса, посивяла на слепоочията, и лице, което изглеждаше като парче черна набръчкана гума, стоеше точно пред вратата. Той беше странно наконтен за хижка като „Кол да Варда“. Носеше моден сиво-кафяв костюм, синя копринена риза и жълта вратовръзка с червени яхти, които плаваха по цялата ѝ ширина. Държеше гребен в лявата си ръка и кой знае защо бе заел някаква странна отбранителна стойка.

— Вие търсите мен? — запита той на почти перфектен английски.

Побързах да обясня причината за нашето нахлуване. Алдо се опуйчи изпод ръката на Джо и заговори като картечница — получи се дует на английски и италиански. Наемателят на стаята вдигна с досада ръка към Алдо, за да го накара да млъкне.

— Казвам се Стефан Валдини — обърна се той към мен и добави, като посочи с пръст Алдо: — Този човек е глупак. Искане да си спести труда, като не пуска хората да преспиват в хижата. Мързеливо

псе! — говореше с мек, мъркащ, почти мазен глас. — *Кретино!*^[6] — Той подметна обидната дума, като че ли тя бе най-обикновено обръщение. — Има четири свободни стаи. Дай двете крайни на англичаните!

Аз очаквах, че Алдо ще се разяри — вие може да наречете италианеца копеле и да напсувате с най-страшни и цинични думи цялото му семейство, и той в най-лошия случай ще се ухили, но наречете го *кретино* и той обикновено загубва дар слово от ярост. Но в случая Алдо само се усмихна раболепно и заповтаря: „*Си, си, синьор Валдини, пронто.*“^[7]

И ние се озовахме набутани в двете крайни килийки. Прозорецът на Джо гледаше право надолу към просеката на злитовията, докато моят бе обърнат на юг, над терасата. Можех да виждам злитовията само ако се наведе напред, но тогава надвисналият от стряхата сняг влизаше право във врата ми. Отгоре се откриваше прекрасна гледка. Гористите склонове, очертани от върховете на боровете, се спускаха като вълни един подир друг чак до долината. А отдясно над мен величествените бастиони на Монте Кристало се извисяваха студени, сурови и заплашителни дори и сега, под лъчите на яркото слънце.

— Странно място, а, Нийл! — Огромното туловище на Джо Уесън изпълваше тясната рамка на вратата. — Кое беше това дребно човече, което прилича на сводник от първокласно *бордело*?^[8] Държеше се така, като че ли тук той е собственикът.

— Не знам — отвърнах аз разсеяно. Бях зает с разопаковането на багажа си и не преставах да мисля какъв великолепен терен за снимане на скиорски филм представляват хижата и околността. — Сигурно отдавна е тук, въпреки че той наистина прилича на човек, чието място е в нощно заведение.

— Е, щом като вече се настанихме, може и да пийнем по нещо, за да отпразнуваме пристигането си — промърмори Джо. — Аз слизам долу. Ще ми се да опитам онова червеникаво сиропче, което наричат *грапа*.

— Докато аз все още разопаковах нещата си, злитовията изсипа първия товар скиори — пъстра тълпа мъже и жени, обгорели от слънцето, облечени в яркоцветни екипи. Те се пръснаха по терасата, излегнати на топлото слънце с високи чаши в ръка. Дочувах весел, многоезичен разговор. Аз ги наблюдавах очарован, докато те

поединично или на групи от по двама или трима слагаха ските си и се спускаха вихрено далеч от погледа, надолу по слаломната писта към Тре Крочи или изчезваха сред тъмните ели с пронизителното „писта!“, поемайки по-леката писта към Кортина. Сервитьорката Ана — полуиталианка, полуавстрийка — се връцкаше сред масите с препълнени подноси със салами, яйца и *равиоли*. Тя имаше големи засмени очи и даряваше с бърза усмивка и по-добро обслужване тези мъже, които бяха без жени. Какъв кадър за техникolor! Цветовете изпъкваха толкова отчетливо на черно-белия фон!

Новото необичайно обкръжение подействува като пришпорване на моето твърдо решение да напиша нещо, което Енглес ще хареса. Ако аз не напиша сценарий тук, значи, никога нищо не бих могъл да напиша. Продължавах да мисля за сценария, докато слизах надолу, за да се присъединя в бара към Джо.

В долния край на стълбището за малко щях да се сблъскам с висок, доста представителен човек, който разгорещено спореше с Алдо. Имаше дълга и много гъста коса, в която се прокрадваха издайнически сребърни нишки. Лицето му имаше тъмнокафяв тен с изключение на бялото на един белег, който минаваше през изпъкналостта на челюстните мускули. Скиорският му екип бе целият в бяло с жълт шал около врата. Веднага разбрах какви неприятности има с Алдо.

— Стая ли сте запазили тук? — запитах аз.

— Да — отвърна той. — Този човек или е глупак, или е дал стаята ми на някой друг и не иска да си го признае.

— И аз току-що имах същата неприятност. Не разбирам защо не желае да има посетители тук? Просто не иска и това е. Но в момента има две свободни стаи. В тази, която е точно над стълбите, няма никого и аз на ваше място бих отишъл горе да си я запазя.

— Така и ще направя. Много благодаря! — Той ме награди с една мързелива усмивка и понесе багажа си нагоре. Алдо помръдна с рамене и отпусна ъглите на устата си. След това се потътра след новия гост на хижата.

Джо и аз прекарахме остатъка от сутринта във на слънце, като пиехме коняк и разисквахме какви кадри иска от нас Енглес. Многоцветно натруфените скиори и вавилонското стълпотворение на езици от фалшиво украсените гърлени звуци на австрийския до

бързоструйния поток на италианския служеха като фон на нашия разговор. Джо вече не се мръщеше, че са го покачили на някакъв студен склон на Алпите. Сега той беше само кинооператор — интересуващ се единствено от ъгли, светлина и декор. Той бе художник, попаднал на добър модел. И аз бях двойно по-зает от него — трябваше хем да го слушам, хем да обмислям хрумналата ми идея за сценарий.

Не забелязах кога е пристигнала. Не зная колко дълго е седяла край нас. Аз просто се огледах по едно време наоколо и я видях. Главата и раменете ѝ се открояваха на обгърнатите с белоснежено наметало черни ели. Няколко секунди седях озадачен и объркан. Смятах, че познавам тази жена, и в същото време не можех да си спомня откъде и коя е тя. И докато я зяпах, тя си свали тъмните очила и ме погледна право в очите, като полюшваше безразлично очилата с дългите си тънки, загорели от слънцето пръсти. Изведнъж се сетих и бръкнах да извадя портфейла, където пазех дадената ми от Енглес снимка.

Приликата беше поразителна. Но не можех да бъда напълно сигурен. Фотографията бе стара и избеляла, а момичето, което се беше подписало с „Карла“, имаше по-къса, опъната назад коса. И все пак чертите на лицето бяха същите. Погледнах още веднъж към жената, която седеше на другия край на терасата. Нейната гарвановочерна коса бе вдигната нагоре на голяма букла над високото ѝ чело и се спускаше свободно по раменете. Начинът, по който седеше, и всяко нейно движение издаваха почти животинската чувственост на нейното тяло. Не беше нито много млада, нито кой знае колко хубава. Устните, начервени с тъмно червило, за да отговарят на цвета на скиорския ѝ костюм, бяха прекалено широки и плътни, а около ъглите на очите ѝ имаше дълбоки бръчки. Но тя беше възбудителна. Тя олицетворяваше всички низки мъжки помисли. Жената забеляза, че я гледам, докато я сравнявах с фотографията. Хвърли ми един поглед, приличащ на небрежна ласка, разсеян и отвлечен поглед, в който обаче проблясваше събуденият интерес. Това бе безизразно втренченият поглед на животно, което се е отегчило и търси да си поиграе с някого.

— Боже мой, Нийл! — потупа ме по ръката Джо. — Да не би да си решил да сваляш тази жена?

— Не ставай глупав — измърморих аз. Почувствувах се малко неудобно. Дори и в тази чужда страна Джо се придържаше непоколебимо към своите британски принципи. — Може ли в такава прекрасна утрин да се правят подобни предположения?

— Така я гледаше, като че ли искаше да я изядеш — отговори той. — Но тя си е избрала оня дребосък — Валдини. С такива като него трябва да внимаваш — нали знаеш — носят ножове. Диви хора! — Наистина! Мъжът, седнал срещу жената, беше Валдини. Седеше с гръб към нас.

— Не ставай смешен, Джо — казах аз. След това му показах фотографията, като захрих с палец надписа. — Това същата жена ли е? — запитах аз.

Той изкриви като петел главата си на една страна и присви малките си зачервени очички.

— Хм. Може би. Откъде набара, тази снимка?

— Това е снимката на една италианска артистка — излъгах аз набързо. — Срецнах я в Неапол, преди да тръгнем за Анцио. Тогава ми я даде. Въпросът е дали жената, която седи там, е същото момиче или не?

— Не знам. А и откровено казано, хич не ме интересува. Но според мен най-добре ще разбереш, ако отидеш и я попиташ.

Джо, разбира се, нямаше представа за истинското положение. Енглес беше казал: „Не предприемай нищо.“ Но аз трябваше да съм сигурен. Беше просто фантастично, че тя се появява още в първия ден от моето пристигане в „Кол да Варда“. Но приликата беше наистина поразителна. Реших се и станах.

— Прав си — казах аз на Джо. — Ще отида да я попитам.

— Само не настъпвай по мазола онова натруфено сводниче. Аз мога лесно да усмиря, който и да е в някой лондонски бар, но не бих тръгнал да се закачам с хора, които подозирам, че са отлични хвъргачи на ножове. Прекалено голяма мишена съм за тях.

Жената бе забелязала, че ставам, и очите ѝ напрегнато ме проследиха, докато пресичах терасата. Валдини вдигна поглед, щом наближих масата.

— Извинете — обърнах се аз към нея, — струва ми се, че съм се запознавал с вас, когато бях в Италия с английските войски.

Настъпи неловка пауза. Тя ме гледаше, без да каже нищо. Също и Валдини. След това изведнъж ми се усмихна с топла усмивка.

— Сигурно грешите — отвърна на английски. Гласът ѝ беше дълбок и плавен. Приличаше на мъркане. — Но вие изглеждате приятен човек. Заповядайте, седнете и ми разкажете откъде ме познавате.

— Валдини, който през цялото време ме беше наблюдавал предпазливо, сега изведнъж скочи на крака. Мазен и лъскав, какъвто си беше, той веднага донесе един стол за мен от съседната маса.

— Е — попита тя, като седнах, — къде сме се срещали с вас?

Подвоумих се какво да ѝ кажа. Очите ѝ бяха много тъмни и говореха открито, че тя се забавлява с моето смущение.

— Мисля, че името ви е Карла — проговорих аз с несигурен глас.

Очите веднага станаха безразлични. Сега те бяха студени и твърди — твърди като тези от снимката.

— Мисля, че сте се припознали — отвърна тя хладно.

Валдини се притече на помощ:

— Ако ми позволите, да ви представя. Това е контеса Форели, а това е мистър Блеър. Той е от една английска филмова компания. — Не ми беше ясно откъде е разбрал последното и защо се нагърби със запознаването.

— Прощавайте за безпокойството — казах аз. — Мислех, че презимето ви е... Ромета.

Сигурен бях, че дъхът ѝ секна. Но очите не трепнаха. Умееше да се владее.

— Е, сега вече предполагам сте разбрали, че сте се припознали, мистър Блеър — каза тя.

Аз все още не бях сигурен. Извадих снимката от джоба си и я показах.

— Това не е ли ваша снимка? — запитах аз, като държах долната част покрита.

— Откъде, имате тази снимка? — наведе се тя бързо напред. Докато изстрелваше, въпроса към мен, в гласа ѝ вече нямаше нищо мъркащо. Беше твърд и ядосан и леко потрепващ. Но като промени внезапно тона, тя добави: — Вече сам може да се убедите, че това не е

моя снимка. И все пак много странно! Много голяма прилика. Дайте да я видя! — И тя протегна с повелителен жест силната си загоряла ръка.

Престорих се, че не съм чул молбата ѝ, и мушнах снимката обратно в джоба си.

— Какво необикновено съвпадение! — промърморих аз. — Такава поразителна прилика! Бях повече от сигурен, че... — Станах от масата. — Моля да ме извините, контесо — казах аз, като се поклоних. — Страшно необикновена прилика!

— Не си отивайте, мистър Блеър — усмихна се лъчезарно контесата. Гласът ѝ си бе възвърнал мъркащите нотки. — Останете да пийнете нещо с нас и... да ми разкажете нещо повече за тази снимка. Жената от снимката толкова много прилича на мен, че ми се ще да узная нещо повече за нея. Вие ме заинтригувахте. Стефан, поръчай едно питие за мистър Блеър.

— Не, моля ви, контесо — възразих аз. — Чувствувам се виновен. Достатъчно ви досадих за един ден. Моля да приемете моите извинения. Необичайната прилика... трябваше да се уверя...

— Е? — запита Джо, след като заех мястото си на нашата маса. — Тя ли е момичето от снимката, или не?

— Мисля, че да.

— Не си ли сигурен?

— Тя не пожела да бъде разпозната — обясних му аз.

— Аз не бих я обвинявал — изръмжа той. — И аз не бих искал да ме разпознаят в компанията на това дръгливо псе, особено пък ако съм жена. Гледай го само как става от масата. Ще се пръсне от собствената си надутост.

Видях, че и контесата се надигна и започна да си слага ските. Не погледна нито веднъж към мен. Все едно, че нищо не се бе случило. Тя замъкна издокарания дребен Валдини отвън на снега, поговори с него, след това се отблъсна с щеките и изчезна от погледа ни надолу по слаломната писта към Тре Крочи. Като се връщаше, Валдини ми хвърли един бърз, кос поглед.

Обядвахме отвън на терасата и след това Джо излезе със своите фотоапарати и чифт, взети под наем, снегоходки, аз се прибрах в стаята си, за да започна работа по сценария. Но не ме свърташе на едно място. Не можех да се съсредоточа. Съзнанието ми не можеше да се освободи от загадъчния интерес, който проявяваше Енглес към „Кол да

Варда“. Най-напред историята с арестуването на Хайнрих Щелбен, а сега тази контеса Форели, която приличаше толкова много на Карла! Това струпуване на съвпадения беше прекалено голямо, за да повярвам, че между тях няма връзка. А с какво ги привличаше тази хижа? Ако Енглес ми бе казал още нещо...! Но може би и той не е знаел повече. Злитовията бучеше в ушите ми, тъй както бучеше и над цялата хижа. Чувах шума й дори чак горе в моята стая — нисък, стържещ, монотонен звук, по който разбирах, че шейната се изкачва или слиза. А в бара, разположен точно над бетонната стаичка за механизмите, шумът беше почти оглушителен.

Най на края изоставих всички опити да пиша. Начуках на машината доклад до Енглес и слязох долу — тъкмо навреме, за да видя как Джо се завръща със своите фотоапарати. Снегоходките представляваха някакви кръгли, привързани за краката му плочи. Докато газеше нагоре из снега на пистата Кортина, той приличаше на голям тронав слон. Посетителите за този ден отдавна си бяха отишли и навън стана тъмно и много студено. Хижата като че ли се затваряше в собствена черупка за през нощта. Алдо разпали голямата кахлена печка и ние, съвсем естествено, се примъкнахме към бара и анасонлийката.

Докато стояхме около бара, се случи нещо, което си заслужава да бъде отбелязано. Не беше нищо значително — или поне така изглеждаше тогава — и въпреки това със сигурност мога да кажа, че то беше част от схемата на събитията. Тогава около бара бяхме четирима — Джо Уесън и аз, Валдини и новодошлият, който се представи като Гилбърт Мейн. Беше ирландец, но от говора му се разбираше, че е видял доста страни по света и по-специално Щатите.

Валдини не преставаше да се опитва да изкопчи нещо от мен за снимката. Не можех да се отърва от него. На такива досадници децата им викат „лепка“ — както и да го пъдиш, все ще намери начин да се залепи отново. Но в края на краищата успях да го убедя, че смятам случилото се за нещо, което няма никакво значение за мен, и че наистина съм сторил една глупава грешка. Разговорът постепенно се насочи към някои необикновени транспортни средства като например злитовията. Спомням си, че Мейн тъкмо разказваше за някакъв лифт, чиито кабинки се придвижват със зъбчати колела по въздушна релса, когато лифтовата машина под нас загърмя със своя монотонен грохот.

Стържещият постоянен звук правеше разговора почти невъзможен. Като че ли цялата стая се тресеше.

— Кой ли може да идва толкова късно? — запита Мейн.

Валдини вдигна поглед от ноктите си, които почистваше с кибритена клечка:

— Сигурно ще да е другият гост на хижата. Той е грък. Казва се Керамикос. Защо е предпочел хижата, не знам? Мисля, че Кортината му харесва повече. — Той се ухили и като пхна клечката в устата си, започна да си чисти зъбите с нея. — Той е от левицата. Знае всичко, което може да се знае за политическия живот в Гърция. А харесва и жените. Контесата например — не може да откъсне очи от нея. Или както се казва на английски — изяжда я с очи. — И той гадно и мръснишки смукна през зъби.

Шумът на злитовията намаля и секна. Валдини продължаваше да говори:

— Той ми напомня за един гръцки бизнесмен, когото познавах преди войната. Аз тогава притежавах едно корабче по Нил — красиво и много доходоносно. За уморени бизнесмени, нали разбирате. Момишетата бяха специално подбирани едно по едно. — Начинът, по който произнесе думата „момишетата“, прозвуча така, сякаш говореше за стадо животни. — Това беше нещо като кораб вариете.

— Искаш да кажеш „плаващ бардак“ — изръмжа Джо. — Защо по дяволите не наричаш нещата с истинските им имена? Както и да е, за мен този разговор не е особено приятен. Не ме интересуват твоите вертепи.

— Но, мистър Уесън, не говорете така! Всичко бе толкова красиво, нали разбирате? Луната светеше. Луната над Нил е прекрасна. Имаше и музика. Това беше много хубав бизнес. А този грък — забравил съм му името, — той беше богат човек, търговец от Александрия — той винаги искаше различно момише. Той беше златна мина. Доста спечелих от него... Валдини млъкна, защото забеляза, че не го слушаме.

В това време навън се чува бързи, отсечени стъпки. Вратата се отвори и студената тъмнина на външния свят превзе затоплената стая. Предполагам, че всички очаквахме с интерес отварянето на вратата. Човек винаги бърза да си състави някакво впечатление за този, с когото

му се налага да прекарва известно време в такова изолирано място като тази хижа. От най-обикновено любопитство.

Но мъжът, който влезе, се спря на прага, като ни видя четиримата, скупчени около бара. Като че ли се закова на място — едрото му тяло, обградено от тъмната бездна зад него, приличаше на статуя, поставена в ниша. Гледаше към Мейн. Високата фигура на Мейн се напрегна, той целият бе настръхнал. Всичко продължи не повече от секунда. Но през тази секунда атмосферата бе наелектризирана. След това Мейн се обърна към бара и поръча по едно питие за всички. Гъркът затвори вратата и дойде до бара. Изведнъж всичко отново се нормализира.

Бях абсолютно сигурен, че гъркът и Мейн се познават. Но предположението ми не се подкрепи с нищо от начина, по който новодошлият затвори вратата, дойде при нас и се представи. Беше здраво сложен, с кръгло лице и сини очи, които се взираха късогледо през дебелия стъкла на очилата. Светлокестенявата му коса беше изтъняла на върха на темето. Имаше къс врат и това правеше главата му да изглежда като поставена направо върху широките силни рамене.

Говореше добър английски с нисък, доста дебел глас. Имаше навика да изпружва напред главата си, когато спори, и това му придаваше войнствен вид.

През цялата вечер се случи само едно нещо, което можеше да потвърди моето предположение, че той и Мейн се познават по-отрано. Разговаряхме за бунта в Гръцката бригада в Египет по време на войната. Керамикос изглеждаше много добре запознат с всички подробности. Толкова добре в същност, че Джо неочаквано наруши дългото си мълчание и промърмори:

— От това, което казвате, човек може да си помисли, че вие лично сте организирали тази проклета история.

Бих могъл да се закълна, че гъркът размени светкавичен поглед с Мейн. Но това не беше приятелски поглед. Като че ли по този въпрос двамата имаха нещо общо.

И още едно нещо се случи тази вечер, което ми се стори доста странно. Енглес ми бе казал, че иска пълна информация за хората, които ще пребивават в „Кол да Варда“, и затова аз реших да му изпратя техни снимки. След вечерята придумах Джо да си донесе „Лайката“ и да направи няколко снимки на всички ни около бара. Казах му, че

искам със снимките да убедя Енглес, че в хижата има повече атмосфера за вътрешни сцени, отколкото в някой хотел. Малкият Валдини се зарадва, когато Джо влезе с фотоапарата, и веднага започна да позира. Но Керамикос и Мейн видяха насочения обектив, те се обърнаха с гръб и започнаха оживен разговор. Джо ги подкани да се обърнат с лице, но Мейн отвърна през рамо:

— Ние не сме от вашата филмова компания, нали?

Джо се намръщи и щракна няколко пози. Но само Валдини и Алдо попаднаха в обектива. Аз започнах да го разпитвам как работи апарата. Знаех много добре как се борави с него, но бях твърдо решил да снимам останалите двама. Той ми даде да разгледам фотоапарата и аз го отнесох на бара, под светлината. Кукувичката изскочи ненадейно от гнездото си, за да отброи часа: „Ку-ку! Ку-ку!“ Мейн и Керамикос погледнаха стреснато към нея и аз щракнах с фотоапарата.

При този звук Мейн се обърна към мен:

— Снимахте ли ни? — запита той. В гласа му се доловиха нотки на раздражение.

— Не съм съвсем сигурен — отговорих аз. — Защо?

Той ме погледна мрачно. Имаше студени, светли очи.

— Той не обича да бъде фотографиран — намеси се Валдини и в гласа му се прокрадна злобна нотка.

Очите на Мейн потъмняха от гняв. Но той не каза нищо на Валдини и се обърна с нехаен вид, за да продължи разговора си с Керамикос.

Това бяха все дребни случки, но изпъкваха като фалшиви тонове в гладко изпълнявана музикална пиеса. Имах странното усещане, че тези хора — Валдини, Керамикос и Мейн — под нехайната си външност потискаха яростна антипатия един към друг.

На следващата сутрин, малко след закуска, тръгнах за Кортина. Мейн дойде с мен. Предната вечер му бях споменал за търга и той изяви желание да дойде. На излизане минахме покрай Джо, който с проклетисване и псувни привързваше снегоходките на краката си.

— Все едно че съм си завързал два легена на краката — изгрухтя той. — От шест години не съм слагал подобно нещо. Не знам дали ще ми издържи кръвното. Ако си счупя врата, ще дам Енглес под съд. Но няма как иначе да заснема кадрите, които ми трябва. — На врата му се полюляваше малка камера. — Нийл, ако не се върна до четири часа,

най-добре ще е да извикаш спасители с кучета. Ти накъде си се помъкнал?

Когато му казах, той се опули от учудване:

— Не искам да ти се бъркам, но Енглес не те е изпратил тук да се забавляваш, а да напишеш сценарий. Той не обича хора, които се бавят. Ти го знаеш какъв е. — Помръдна неопределено с рамене. — Е, може пък в армията да не е бил толкова взискателен. Но с филмовите екипи той просто не прилича на човек. Ти защо мислиш, че аз слагам тия проклети неща?

Благодарих му за съвета. Той ми мислеше доброто. Откъде можеше да знае, че Енглес си има готов сценарий.

Утрото бе възхитително — със синьо небе и ярко слънце, но природата — мъртвешки неподвижна. Никакви птици не пееха в тъмните елови гори. В цялата ослепително блестяща околност нямаше и следа от живот злитовията ми се стори дори още по-страшна, когато тръгнахме за Кортина. Ние седяхме с лице към хижата или по-скоро лежахме по гръб с лице към нея и се спускахме надолу по просеката. Заговорихме, като че ли водени от някакво взаимно споразумение. Разговорът се насочи към сравняване на различни италиански композитори. Мейн познаваше добре италианската опера и тананикаше отделни пасажи, за да илюстрира своите доводи. Той предпочиташе веселата бързина на „Севилският бръснар“ и тънката ирония в по-малко известни опери, като например „*И куатро рустеги*“^[9], пред по-сериозните неща. Тук нашите вкусове се различаваха, тъй като моята любима опера е „Травиата“. Но по отношение на „Аида“ бяхме единодушни. Особено когато се изпълнява при пълнолуние в летния театър на Рим, а колосалните призрачни стени на Баните на Каракала служат за декори. Трябва да си призная, че в този момент аз страшно бях доволен от неговата компания.

Когато пристигнахме в Кортина, улиците бяха пълни със скиори, упътили се за различните писти. Те представляваха весела, разноцветно облечена тълпа със зачервени от студения планински вятър обгорели лица. Малкото градче със своите фронтони и високи, остри като игли камбанарии блестеше под яркото слънце. По разчистените от снега тротоари се разхождаха туристи, зяпаха витрините на магазините или седяха зад запотените стъкла на кафенетата, където пиеха кафе с коняк. Двете въжени линии —

фунивиите — простираха над главите ни своите стоманени въжета като антени, пресичащи града от единия до другия край. Лифтът отляво с един скок стигаше до Мандр и след това започваше да се катери по склоновете на Фалория. Чертата на въжената линия се виждаше ясно като тънка нишка, а червената кабина изпъкваше ярко на затоплените от слънцето кафяви скали на Фалория. От другата страна на града един по-къс лифт стигаше само до заобления връх Покол с неговите хотели и *злитовии*, които се изкачваха до пистите за по-напреднали скиори — Кол Друшие и олимпийската писта Тофана.

Оставих Мейн в „Луна“ и продължих за *уфичо дела поста*^[10], като успях да хвана тръгването на въздушната поща, за да изпратя втория си доклад до Енглес и негатива на снимките, които бях направил предишната вечер. Когато пристигнах в „Сплендидо“, Манчини пиеше в бара с още няколко приятели хотелиери. Поздрави ме така, сякаш бях единственият човек на света, когото е очаквал. Притежаваше огромни заложи за гостоприемен домакин.

— Трябва да пийнете нещо, мистър Блеър — каза той. — В „Луна“ е винаги много студено. — И той се ухили като голям, игрив лъв на ситния спретнатичък италианец, който, предполагам, беше собственикът на „Гран Алберто Луна“. — Голямо мартини, да? То пропъжда грижите и неприятностите. Сега ще идем да купим злитовията. След това ще празнуваме. Винаги когато някой от нас купи нещо, ние всички заедно празнуваме. Това е поводът. Винаги трябва да има някакъв повод.

Във фойето на „Луна“ беше топло и уютно. Вътре имаше около двадесет-тридесет души, само мъже, повечето италианци. Държаха се спокойно, с безразличието на зрители — те не бяха дошли да купуват, а само да изпълнят едно светско задължение и защото след търга щеше да има почерпка. Те се трупяха около Манчини и със смях и весело бърборене го поздравяваха предварително за новата покупка. Мейн беше потънал в един фотьойл с висока чаша в ръка. Реших да седна до него. А той любезно придърпа един стол за мен и ми поръча питие. Но не изглеждаше склонен за разговори. Наблюдаваше внимателно хората наоколо. Съвсем неочаквано вниманието му бе привлечено от входната врата. Проследих погледа му и с учудване видях, че е влязъл Валдини. Той се движеше самодоволно и наперено със самочуствието на суперважна персона. Тази сутрин носеше по-тъмен костюм със съвсем

слаба бледоморава лъскавина, кремава риза и червена вратовръзка, прорязана от сините стрели на тризъби светкавици.

— Какво ли прави Валдини тук? — запитах аз. — Не съм и предполагал, че може да се интересува от търгове.

— Не знам — отвърна Мейн бавно, като че ли говореше на себе си, и красивото му лице се намръщи озадачено.

След малко влезе аукционерът^[11]. Пристъпваше със самочувствието на магьосник, който ей сега ще извади нещо от шапката си. Човек изпитваше чувството, че пред него трябваше да маршируват хералди с фанфари, за да предизвестят влизането му. Вървеше по средата на фойето като сред шпалир от придворни. Покланяше се леко на свои познати или спираше тук-там за кратко здрависване. Той бе най-важният човек за момента. Зад него се суетяха двама келнери. Аукционерът посочи една маса. Веднага я преместиха. Избра си стол — поставиха го точно зад масата. После сложи внимателно книжката си на масата. Метр д'отелът донесе специалното дървено чукче и го положи върху полираната маса. Някаква въображаема прашина биде незабавно избърсана. Най-после аукционерът се настани зад масата. Чукна тържествено с чукчето. Холът започна да утихва. Манчини се премести на свободна маса до нас. Свитата му го следваше по петите. Той премести стола си близо до моя.

— Забавен е, нали? — каза Манчини, като посочи с глава аукционера.

— Влизането бе добре изиграно — отвърнах аз.

Той се усмихна и кимна:

— Ние сме театрална нация. И затова, когато екзекутират италианец, той умира красиво. Може да не му харесва финала на представлението, но той се наслаждава на тържествеността на момента. Сега сам ще видите. Ние ще мълчим, а този там ще говори известно време. Ние познаваме злитовията толкова добре, колкото и собствените си хотели. Но той въпреки всичко ще ни я опише, като че ли никога не сме я виждали. Ще превърне описанието в лирична поема. Ще се разчувствува. Ще започне да жестикулира. Ще изнесе едно грандиозно представление. И тогава, след като се изтощи, аз ще обявя моята цена и тя ще ми бъде продадена за толкова, колкото е предварително уговорено. Всичко това е много неанглийско, нали? —

допълни той с леко намигане. — Но аз съм доволен, че вие се забавлявате. Ако не се забавлявахте, щяхте да бъдете отегчен, а това щеше да ме натъжи.

Чукчето се стовари отново по масата. Холът утихна. Завесата се бе вдигнала. Представлението започваше. Аукционерът започна да чете условията на продажбата. Той ги прехвърли набързо. Те не му даваха възможност да се разгърне. Но след тях следваха причините за обявяването на продажбата на търг. И той започна да разказва историята на злитовията. Как „презреният и пропаднал“ Сордини я закупил от колаборациониста, който едно време притежавал „Екселсиор“. Той разказа за арестуването на Сордини, за „новината, разтърсила света“, че той бил всъщност Хайнрих Щелбен — немски военен престъпник, търсен за най-ужасните, потресающи и кръвожадни престъпления срещу италианския и английския народ. Нарисува словесен портрет на този „умопобъркан“. Спря се набързо на престъплението на „ужасните тедески“ и не си спести труда да изнесе една кратка историческа лекция за това, как италианският народ се „надигнал срещу ужасните и варварски действия на германците“ и „принудил омразните фашисти да сложат оръжие“. Изведнъж, преминавайки в *пианисимо*, той започна да описва злитовията и хижата на Кол да Варда и постепенно изпадна в лирически екстаз — това било „изумителна възможност“ за всеки проникателен бизнесмен с новаторски идеи, невероятно красиво недвижимо имущество, оборудвано с най-последните технически достижения на „блестящите немски инженери“, малък хотел с по-хубава панорамна гледка, отколкото „Орловото гнездо на Берхтесгаден“.

И след тази реплика гласът му секна. Холът притихнало мълчеше, като че ли представлението бе спряло дъха на присъстващите. Аз очаквах всеки момент да чуя взрив от аплодисменти, да го извикат на бис. Но холът мълчеше. Аукционерът оправи с пръсти дългата си коса, паднала на кичури по челото му. Тънките черти на лицето му издаваха разочарование. Бутна очилата си още по-напред по дългия нос и със студен, делови тон обяви злитовията и хижата за продан.

— *Дученточинкуанта мила*^[12]. — Гласът на Манчини бе тих и в него се долавяше уморената нотка на предрешеността на предложението. Четвърт милион лири! Аукционерът се престори на

огорчен. Това беше най-долната граница, поставена от правителството. Манчини без съмнение беше положил доста старание, за да се добере до тази най-ниска цена. Аукционерът запита дали няма други наддавания. Но знаеше, че всичко е безнадеждно. Знаеше, че всичко е предварително уредено. Неговият кратък момент беше завършил. Вече нищо повече не го интересуваше. Помръдна неопределено с рамене и вдигна чукчето, за да обяви продажбата.

— *Треченто мила*^[13] — произнесе спокоен и равен глас. Изригна вулкан от учудени възгласи. Глави се обръщаха, вратове се извиваха. Аз познах гласа, преди да открия сред присъстващите малката нагиздена фигурка, стратегически разположена там, където слънчевата светлина падаше като фокусиран лъч през един от високите прозорци. Това беше Валдини. Гърдите му, весело оцветени като перушината на някаква екзотична тропическа птица, се пъчеха важно напред. Неговото тъмно, гумено лице сияеше обляно от нахлуващото през прозореца слънце.

Манчини говореше скорострелно с хората около него. Той буквално се гърчеше от гняв. Обърнах се към Мейн. Запитах го нещо, но разбрах, че не ме слуша. Беше се навел напред, втренчил напрегнат, изучаващ поглед към Валдини. По лицето му играеше лека усмивка, а в очите му се бе появил блясък — от това, че се забавляваше, или от това, че бе развълнуван? Не можех да определя.

Аукционерът беше явно удивен. Запита Валдини дали е чул правилно. Валдини повтори ставката си — триста хиляди лири. Всички очи бяха обърнати към Манчини, за да видят какво ще направи големият човек от техния град. Той се беше окопитил. Един от приятелите му се измъкна тихичко от залата. Манчини запали цигара, настани се по-удобно във фотьойла и вдигна наддаването с десет хиляди.

Валдини не се поколеба. Отиде направо на четиристотин хиляди.

— Четиристотин и десет хиляди — заяви Манчини.

— И петдесет — долетя от прозореца.

Манчини вдигна до шестдесет. Валдини скочи на петстотин хиляди. И наддаването продължи — Манчини вдигаше с по десет, а Валдини с по петдесет хиляди, докато стигнаха милиона. Новината за дуела се беше разнесла из хотела. Около вратата се тълпяха много хора.

При един милион лири настъпи кратка пауза в наддаването. С нарастването на сумата Манчини наддаваше с все по-малки ставки. Седеше свит във фотьойла си, с увиснала челюст и потъмнели очи. Той не се интересуваше толкова много от загубата на парите, колкото от неизбежния присмех, на който ще бъде подложен в Кортина. Това, че се излагаше да се пазари открито за нещо, което всички знаеха, че е уредил предварително, накърняваше самолюбието и гордостта му. Аз се наведох напред и се осмелих да го запитам каква е истинската стойност на злитовията и хижата.

— За мен може би един милион — отговори той. — За външен човек — нищо.

— Искаш да кажеш, че ще бойкотираш хижата и Валдини ще изгуби парите си?

— Валдини?! — засмя се той горчиво. — Валдини е един мръсен сицилиански гангстер. Той нищо не губи. Това не са негови пари.

— Значи, той действа от нечие друго име, така ли?

— Може би контеса Форели — кимна той. — Изпратих един човек да разбере.

Аукционерът, изглежда, се беше уморил да чака и вдигна чукчето. Манчини отново наддаде с десет хиляди.

— *Чинкуанта*^[14] — раздаде се монотонният глас на Валдини.

— *Сесанта*^[15].

— *Ченто*^[16].

— Не мога да разбера какво става — промърмори сърдито към мен Манчини. — Ще им излезе през носа и няма нищо да спечелят. Имат някакви скрити причини. Тая Форели преследва някаква цел. Тя е прекалено способна с мъжете.

Човекът, който се беше измъкнал да проучи въпроса с Валдини, се върна и започна да шепне нещо в ухото на Манчини. „*Ма перке!*“^[17] — чух го да възкликва тихо. Човекът помръдна неопределено с рамене. Манчини се обърна към аукционера и започна да вдига отново с по десет.

— Наистина е Форели — каза ми той през рамо. — Но защо, не знам. Сигурно си има някаква причина. Ако я знаех и си заслужаваше парите, щях да я накарам да се откаже да наддава срещу мен. Но аз не си хвърлям парите на вятъра, нали ме разбирате?

Той приближаваше лимита, който си бе определил. Съжалявах го. Не искаше да мисля за него, че не може да се бори за победа или че му липсва кураж. Не би искал един англичанин да го види победен.

Наддаването бавно приближаваше цифрата един и половина милиона. След това Валдини учуди цялата зала, като смени тактиката си. Той изведнъж скочи от един и половина на два милиона. В гласа му се долавяха триумфални нотки. Предположи, че Манчини няма да надхвърли тази сума.

Психологическата му атака излезе сполучлива. Манчини само повдигна рамене, когато аукционерът го погледна въпросително. След това стана. За него наддаването бе свършило. Манчини привършваше играта с достойнство. Той излизаше с чисти ръце от една нелепа и абсурдна сделка. Аукционерът вдигна чукчето. Този път движението му беше по-забързано.

Но едновременно с вдигането на чукчето се чу остър, твърд глас:

— *Две е медзо*^[18].

Залата ахна. Два и половина милиона лири!

Манчини седна отново и зашари с очи из залата. За секунда настъпи мъртва тишина. Погледнах към Валдини. Новата ставка помете от лицето му излъчващата сяние важност. Сега той гледаше объркано и глуповато. Аукционерът затърси с поглед новия участник в наддаването. Това беше нисък, блед човек в тъмносин костюм, седнал неудобно на корав стол с висока облегалка. Приличаше на предприемач. Дрехите му не подсказваха, че притежава толкова пари. Когато го помолиха да потвърди ставката си, той я повтори със същия твърд глас.

Аукционерът хвърли бърз поглед към Валдини, който кимна разтревожено и вдигна с още сто хиляди.

— *Тре милиони*^[19] — отзова се твърдят и безразличен глас. Той заглуши избухналите оживени разговори.

— Това е невероятно! — обърнах се аз към Мейн.

Очите му бяха приковани към новия участник в наддаването. Така и не ме чу какво му говоря. Извъртях се към Манчини:

— Кой е ниският човек, който наддава?

— Адвокат от Венеция. Съдружник в една фирма, която работи за големи индустриални предприятия. Той също наддава за свой клиент. — Тонът, с който ми говореше, издаваше загрижеността му от

новото положение. Предполагам, че се бе уплашил да не би някой голям синдикат да е решил да завладее Кортината и тъй като разполага с достатъчно пари, да изхвърли него и приятелите му от бизнеса.

Валдини неочаквано скочи с петстотин хиляди. Докато произнасяше цифрата, гласът му едва доловимо изтъня. Тази ставка бе жест на отчаяние.

— Шокова тактика — прошепнах аз към Мейн.

Той все още наблюдаваше с напрежение и присвити очи сцената, която се разиграваше пред нас. Забелязах, че кокалчетата на пръстите му бяха побелели там, където стискаше дръжките на фотьойла. Явно наддаването много го вълнуваше. Но изведнъж се отпусна.

— Какво? А, да, шокова тактика. Валдини е вече към края си. — И той се обърна отново напред, напрегнат и съсредоточен в наддаването.

Малкият адвокат като че ли се поколеба. Наблюдаваше Валдини изкъсо. Валдини нервничеше. Очите му скачаха напосоки из залата. Всички чувствуваха, че приближава лимита си. В залата като порив на вятър се понесе възбуден шепот. Студеният глас на адвоката го накара да утихне. Той скочи на четири милиона и сто хиляди.

Залата ахна. Адвокатът разчиташе, че лимитът на Валдини е четири милиона. Един бегъл поглед към лицето на Валдини го убеди, че е бил прав. Наддаването се оказа твърде високо за него. Валдини поиска разрешение от аукционера да телефонира на своя клиент. Отказаха му. Той го удари на молба. Неговият клиент, започна да обяснява Валдини, не е очаквал, че наддаването ще се покачи толкова високо. Предполагал, че и самият аукционер не е очаквал подобно нещо. Това било фантастична сума! В такива необичайни ситуации аукционерът трябвало да му разреши да се допита до клиента си за нови инструкции. Аукционерът отказа.

Той и залата очакваха напрегнато, наблюдавайки умственото напрежение, изписано по лицето на Валдини. На всички стана ясно, че той иска да продължи с наддаването, но не смее, без да е получил допълнителни инструкции. Чукчето се вдигна, поколеба се, докато аукционерът вдигаше въпросително вежди по посока на Валдини и след това най-после удари по масата.

Невероятният търг с наддаване приключи. Злитовията беше продадена на неизвестен купувач.

-
- [1] Ракия (ит.). Б.пр. ↑
  - [2] Въжена линия (ит.). Б.пр. ↑
  - [3] Много опасно (ит.). Б.пр. ↑
  - [4] Немци (ит.). Б.пр. ↑
  - [5] Малка хижа, заслон (ит.). Б.пр. ↑
  - [6] Глупак! (ит.). Б.пр. ↑
  - [7] „Да, да, господин Валдини, готово!“ (ит.). Б.пр. ↑
  - [8] Бардак (ит.). Б.пр. ↑
  - [9] „Четирима грубияни“ — опера от Волф Ферари, ит. композитор (12.І.1876–21.І.1948). Б.пр. ↑
  - [10] Поща (ит.). Б.пр. ↑
  - [11] Служебното лице, ръководещо търга. Б.пр. ↑
  - [12] Двеста и петдесет хиляди (ит.). Б.пр. ↑
  - [13] Триста хиляди (ит.). Б.пр. ↑
  - [14] Петдесет (ит.). Б.пр. ↑
  - [15] Шестдесет (ит.). Б.пр. ↑
  - [16] Сто (ит.). Б.пр. ↑
  - [17] „Но защо!“ (ит.). Б.пр. ↑
  - [18] Два и половина (ит.). Б.пр. ↑
  - [19] Три милиона (ит.). Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

ДВОЙНО УБИЙСТВО

След търга нямаше почерпка. Хората в залата се разделиха на възбудени, жестикулиращи групички. Манчини тръгна да се съвещава с половината от хотелиерите на Кортина. Къде отиде Мейн, не разбрах — измъкна се тихомълком. Аз се оказах изоставен и трябваше да обядвам съвсем сам в „Луна“, като се опитвах да разгадая какво общо има всичко това с Енглес.

В „Кол да Варда“ заварих няколко групи скиори, тъй като слънцето все още грееше топло. Качих се веднага в стаята си и написах доклада до Енглес. Когато слязох отново долу, скиорите си бяха отишли. Но там беше Валдини. Стоеше на бара и пиеше. Имаше много жалък вид.

— Нямахте късмет — казах аз само за да има какво да кажа.

Той помръдна с рамене. Искаше да покаже, че няма нищо общо с тази работа. Но беше много пиян. Не можеше да контролира изражението на лицето си. Изглеждаше толкова окаян и нещастен, че аз почти бях склонен да съжаля това малко парвеню.

— Но така или иначе вие изтикахте поне Манчини — окуражих го аз.

— Манчини! — изсумтя той презрително. — Манчини е глупак. Той нищо не знае. Но онзи другият... — Той изведнъж избухна в сълзи. Гледката беше отвратителна.

— Много съжалявам — казах аз. Предполагам, че гласът ми е прозвучал доста сухо.

— Съжалявате! — изръмжа той с неочаквано променено изражение и настроение. — Вие пък за какво има да съжалявате? Аз съм този, който има за какво да съжалява. Аз трябваше да бъда сега собственик тук. Тази хижа трябваше да е моя. — Направи широк, всеобхващащ жест с ръка и след това добави: — Да, моя и всичко, което е в нея. — И той се втренчи лукаво в мен.

— Искате да кажете, че е трябвало да принадлежи на контеса Форели, нали? — запитах аз.

За секунда очите му изтрезнях и се фокусираха върху мен.

— Вие знаете прекалено много, Блеър. Вие знаете дяволски прекалено много. — Той, изглежда, обмисляше нещо. Изражението на лицето му не беше от най-приятните. Спомних си характеристиката, която Манчини даде за него: „Малък, мръсен сицилиански гангстер.“ Тогава помислих, че Манчини просто дава израз на завистта и раздражението си. Но сега ми се стори, че може би Валдини е точно това, за което го смятаха. Изглеждаше грозен и опасен.

По дървените стъпала на верандата отвън се чува стъпки, някой рязко отвори вратата. Влезе контесата. Тя явно бе в твърде възбудено състояние — личеше си по очите, лицето и начина, по който се движеше. Беше цялата в бяло — бял ски екип, бели ръкавици, бяла шотландска барета. Само шалчето и скиорските чорапи бяха червени. Тя изгледа строго Валдини. Малкото човече се сгърчи като балон, на който са изпуснали въздуха. Погледът на контесата се плъзна покрай мен и спря на бара. „Алдо!“ — извика тя.

Горилата пристигна бегом. Тя си поръча коняк и излезе отвън на слънце.

— Мисля, че шефът те чака — подметнах аз на Валдини. Той ме изгледа кръвнишки, но не каза нищо и тръгна след Алдо за терасата. Когато Алдо се върна, той мина зад бара и извади телеграма в плик.

— За вас, синьоре — подаде ми я той.

— Кога пристигна? — попитах аз на италиански.

— Тази сутрин, синьоре. Точно преди да тръгнете. Донесе я Емилио, когато дойдела ви вземе тази сутрин.

— Защо по дяволите не ми я даде тогава? — извиках ядосано. — Не виждаш ли, че това е телеграма и следователно съобщението е бързо?

Той се ухили с овчата си усмивка и разпери ръце в неминуемия жест, който използваше, за да обясни всичките си малоумни постъпки.

Разкъсах плика. Телеграмата беше от Енглес: „Предполагам, ще посетиш търг с наддаване. Телеграфирай най-подробен доклад, ако Манчини не купи. Енглес“

Сгънах телеграмата и я пъхнах в джоба си. Той искаше най-пълнен доклад, ако купувачът не е Манчини. Очаквал ли е да се появи

неизвестният купувач? Но него какво го интересуваше кой ще купи „Кол да Варда“? Обаче той искаше доклад по телеграфа, а това означаваше да се ходи още веднъж до Кортина. Реших да пробвам как съм на ските. Не бях карал ски, откакто ме бяха преместили от Толмина в Рим, т.е. преди две години. Вече се канех да тръгна за стаята, за да си сложа ски екипа, когато се сетих, че искам да задам един въпрос на Алдо. Този въпрос възникна, когато Валдини започна да наддава търга.

— Алдо — запитах аз на италиански, — ти защо не искаше да ни дадеш стаи, като пристигнахме? Сеньор Валдини ти беше наредил, така ли?

Алдо погледна безпомощно към терасата. Страхуваше се да отговори. Но даде да се разбере, че аз съм прав.

— *Нон импортанте*^[1] — подхвърлих аз. Явно контесата и Валдини са искали да затворят хижата за посетители веднага щом като я закупят. Но защо?

Качих се в стаята си. Начуках на машината отговор до Енглес: „Търгът сензационен. Продадоха на неизвестен купувач, действащ чрез венециански адвокат. Валдини за Карла елиминира Манчини с два милиона. Неизвестният елиминира Валдини с четири милиона. Блеър“

Когато слязох отново долу, контесата стоеше на бара сама. Преди да стигна вратата, тя неочаквано извика: „Мистър Блеър!“

Обърнах се. Стоеше облежната на бара. Очите ѝ гледаха подканящо, а широката ѝ уста изглеждаше привлекателна от тънката усмивка, която повдигаше край щата на устните.

— Елате да пийнете нещо с мен — предложи тя. — Не обичам да пия сама. И освен това бих искала да поговоря с вас. Искане ми се да узная нещо повече за моята снимка.

Почувствувах се неудобно. Тя бе жена с твърд характер, а такива жени ме плашат. Освен това как можех да ѝ обясня откъде имам нейната снимка.

— Съжалявам — отвърнах аз, — но трябва да слизам в Кортина. — Гласът ми прозвуча студен и враждебен.

Ъглите на устните ѝ се отпуснаха в лъжливо разочарование, а в очите ѝ проблесна насмешка. Тя отблъсна чашата си и дойде към мен. Скиорските ѝ обувки не издаваха почти никакъв звук по голите дъски. Можеше да танцува с тях.

— Няма да ми избягате толкова лесно — каза тя и с лек сребрист смях промуши нежната си загоряла ръка под лакътя ми. — Аз също трябва да слизам в Кортина. Няма да ми откажете да ме придружите, нали? — И без да изчака моя отговор, възкликна. — О, защо англичаните са толкова сковани? Не се смеят, не са весели, страхуват се от жените. Винаги са толкова резервирани и благопристойни! — Засмя се. — Но вие сте мил и симпатичен. Вие имате, как да го кажа, особено излъчване. И то е много приятно, вашето излъчване. Е, ще ме придружите до Кортина, нали? — Тя беше склонила глава на една страна и в очите ѝ играеше дяволит блясък, беше много обезпокоителен. — Моля ви, не гледайте толкова сериозно, мистър Блеър. Няма да ви прелъстявам по пистата. — Тя въздъхна. — Някога — може би, но сега — човек остарява. — Тя помръдна неопределено с рамене и се отправи към ските си.

— Страхувам се, контесо, че в случая *вие* ще трябва да придружавате мен — започнах да се извинявам аз, докато си слагах ските. — От две години не съм карал ски.

— Не се безпокойте. Ще си възвърнете формата. А и пистата за Кортина не е трудна. В началото трябва да се спускате на по-дълги диагонали, след това пистата е гладка. Готов ли сте? — Тя стоеше подпряна на щеките в началото на склона, който водеше към тъмната елова гора.

Усещах краката си като стъпили в паници. Сетих се какво каза Джо тази сутрин, че все едно е привързал чифт легени на краката. И аз изпитвах подобно чувство сега. По-добре да не ѝ бях казал, че ще слизам до Кортина на ски.

— Да, готов съм — извиках аз и запристъпвах през терасата към началото на пистата.

Тънката ѝ ръка в бяла ръкавица легна върху моята. Настроението ѝ се беше променило:

— Мисля, че ние с вас ще станем добри приятели. Ще ви казвам Нийл. Това е толкова хубаво име! А вие по-добре ме наричайте... Карла. — Тя ми хвърли бърз поглед, за да се убеди, че съм разбрал намека, и след това с усмихнато лице и рязко оттласкване на щеките потъна в тъмната гора. Докато аз още се двоумях на ръба на склона, нейният вик: „Либера!“^[2] — долетя някъде дълбоко откъм средата на гората, дайки ми да разбере, че тя вече е стигнала до мястото, където

ски пистата от Монте Кристало пресича пистата Кол да Варда — Кортина.

Отблъснах се с щеките, видях как върховете на скиите ми залепнаха за склона и след това ме удари студеният въздух. Кантовете на скиите прорязваха замръзналата повърхност на пистата. Карах бавно. По стръмните отсечки се спусках със снежно рало. От силното законтване по завоите чувствавах болки в глезените. Не беше много стръмно, но аз бях отвикнал да карам и ми се струваше, че пистата се спуска отвесно сред високите стволоче на дърветата. Нямах време да мисля какви съображения неочаквано са накарали контесата да признае преди малко своята идентичност с Карла. Съзнанието и мускулите ми бяха заангажирани единствено със спускането.

На половината разстояние до ски пътеката видях контесата да ме чака на едно огряно от слънцето място. Стоеше като привидение в своя бял скиорски екип, който изглеждаше кремав в сравнение с по-чистата снежна белота. Реших се да направя завой с полухристияния за спиране. Получи се. Спрях точно до нея сред облак снежен прах. Излезе малко несклопосано наистина, но важното бе, че го направих, защото трябва да имаш доста яки нерви, за да се опиташ да правиш завой с християния при положение, че не си се качвал на ски от две години, а и по принцип не си от добрите скиори.

— Браво — поздрави ме контесата. В устата ѝ димеше цигара и тя протягаше пакетчето към мен.

Взех една цигара. Чувствавах се много доволен от себе си. Бях се постарал да се покажа и нейното „браво“, произнесено с тих глас, ме изпълни с огромно задоволство. Докато палех цигарата, ръката ми трепереше от нервното напрежение на усилието, което бях положил.

Никой от нас не проговори, но мълчанието не беше потискащо. То по-скоро приличаше на мълчанието между двама души, които обмислят каква линия на поведение да предприемат. Сред дърветата беше много тихо и слънцето топло грееше. Загрялото ми тяло потръпваше от разливащата се умора. Цигарите бяха турски и техният екзотичен мирис се вбиваше като клин в заобикалящата ни самота от сняг и ели. Мозъкът ми работеше бързо. Знаех какво ще ме запита след малко. Тя затова беше спряла и запалила цигара. И аз трябваше да измисля някакво правдоподобно обяснение за това, как нейната снимка се е озовала в мен. Откъде ли я беше взел Енглес? Погледнах

крадешком към нея. Тя ме наблюдаваше прикрито иззад виещия се от цигарата ѝ дим. Очакваше аз да кажа нещо. Реших да наруша мълчанието.

— Значи, все пак това е ваша снимка? — казах аз, като се надявах, че гласът ми няма да прозвучи нервно.

Тя дръпна дълбоко от цигарата:

— Да. — Гласът ѝ неочаквано бе станал глух и дълбок. — Вие бяхте напълно прав. Едно време се наричах Карла Ромета.

Поколеба се за миг. Аз не казах нищо. Изчаках тя да продължи.

— Вие, изглежда, знаете повече за моите работи, отколкото бих искала да се знае от чужди хора. Защото ние наистина не сме се срещали с вас преди, нали?

— Така е — трябваше да призная аз, — не сме се срещали.

— Значи, вие ме излъгахте?

Трябваше по някакъв начин да започна разговор.

— Така-а-а, не сме се срещали. И въпреки това имате моя снимка. Тя е направена... о, доста отдавна... в Берлин.

— Да, направена е от берлински фотограф.

— Бихте ли ми я дали да я видя, моля?

— Не е в мен — излъгах аз.

Тя ми хвърли бърз, изпитателен поглед.

— Аха. Струва ми се доста странно, че притежавате моя снимка, след като не се познаваме отпреди. Но ще ми обясните причината, нали? — Тя ме наблюдаваше внимателно. Аз пуших съсредоточено. — Надписала ли съм снимката? — запита тя. — Има ли посвещение?

Кимнах.

— На кого съм я надписала, моля ви, кажете ми. — Гласът ѝ потрепваше.

— На Хайнрих.

От устните ѝ се изплъзна една въздишка и тя замълча за момент. След това добави:

— Вие, изглежда, знаете прекалено много за моите лични работи. Стефан ми каза, че сте били на търга тази сутрин и сте знаели, че той наддава от мое име за „Кол да Варда.“ Откъде узнахте това?

— Едуардо Манчини ми каза — отговорих аз.

— Това отвратително старо прасе! — изсмя се тя късо. — Нищо не може да се случи в Кортина и той да не научи. Той е тарантула. Той

каза ли ви кой спечели търга? Онова дребно човече, което даде повече от Стефан, е само нечий адвокат.

— Не — отвърнах аз, — не ми каза. Но разправяше, че адвокатът бил от една венецианска фирма, която се занимавала с финансовите проблеми на голям индустриален концерн. Мисля, че той се страхуваше да не я е купил някакъв голям хотелиерски или туристически синдикат.

— Може би. Но е малко вероятно. Големите синдикати не дават толкова пари за хижички като „Кол да Варда“. Сигурно се питате, защо бях готова да платя тази огромна сума, не е ли така?

— Това наистина ме интересува — отвърнах аз.

— Но защо? — запита тя и в гласа ѝ се прокрадна нотка на раздразнение. — Защо толкова много се интересувате от моите работи? Вие сте дошли тук, за да напишете филмов сценарий — така поне казвате на всички. Но вие имате моя снимка. Знаете истинското ми име. Интересувате се достатъчно много от „Кол да Варда“, за да присъствувате на търга. Какво ви засяга всичко това? Настоявам да ми кажете.

Аз вече бях готов с отговора. Тя сама ми го подсказа, като спомена, че съм дошъл тук да пиша сценарий. Това обстоятелство пасваше на измисления отговор.

— Напълно вярно е, че ще пиша сценарий за филм — отвърнах аз. — И понеже съм писател, е напълно естествено да се интересувам от всичко необикновено, което става около мен. Писателят пише въз основа на това, какви хора е срещал, описва случки, които са ставали с него, места, които е посещавал, истории, които е чувал. Всичко, което един писател пише — той или сам го е изживял, или го е чул, или е прочел за него. Аз имах вашата снимка. Не ви познавах и не знаех нищо за вас. За мен вие бяхте просто едно момиче, надписало снимката си за някой си Хайнрих. Но след това прочитам, че Хайнрих Щелбен е имал вземане-даване с танцьорка на име Карла Ромета. Срещам ви няколко часа, след като съм прочел това съобщение във вестниците. И още на следващия ден откривам, че вие сте готова да платите една фантастична сума за „Кол да Варда“ — бивша собственост на Хайнрих Щелбен. Трябва да признаете, че трудно бих се въздържал да не се заинтересувам от толкова странно стечение на обстоятелствата.

Известно време тя нищо не каза. Стоеше срещу мен, гледаше ме с отдавна забравена цигара между пръстите и ясно изписано на лицето ѝ озадачение. Изглежда, прие за истина това, което ѝ разказах, защото успя само да запита:

— А откъде имате снимката?

— Обясних ви вече откъде идва моят интерес към вас. Единственото, което не съм ви обяснил, е как тази снимка е попаднала у мен. Но преди да ви кажа и за нея, може би вие ще бъдете така любезна да задоволите моето любопитство и ще ми кажете защо бяхте готова да заплатите ни повече, ни по-малко от четири милиона лири за „Кол да Варда“? Извинете — добавих аз, — нямам наистина никакво право да ви питам — просто съм заинтригуван. Всичко изглежда толкова необикновено.

— Разбирам — отвърна тя. — Предлагате ми сделка — аз ви казвам защо съм искала да купя „Кол да Варда“, а вие ми казвате как снимката се е озовала във вашия джоб. Не е галантно от ваша страна, тъй като вие искате аз да разкрия сърцето си. Вие нямате право да искате такова нещо от мен. Докато аз мисля, че имам пълно основание да ви искам обяснение за моята снимка — снимка, която съм дала много отдавна на много близък приятел. — Гласът ѝ бе спаднал почти до шепот.

Започнах да се чувствавам неудобно. В края на краищата това не беше моя работа. Вероятно тя е била метреса на Хайнрих Щелбен. И имаше пълното право да купува каквито си ще *злитовии* на абсурдни цени толкова често, колкото ѝ се иска. А аз във всеки случай трябваше да я излъжа за това, откъде имам снимката ѝ, тъй като вече я бях излъгал относно моя интерес към цялата история с хижата.

Бях почти готов да се извиня и да предложа да продължим за Кортина, когато тя заговори:

— В същност няма значение. Ако го запазите в тайна. Обещавате ли?

Кимнах.

— Снимката беше направена точно преди войната. Аз бях танцьорка в Берлин. Хайнрих работеше в Гестапо. Беше вече женен — трябваше да бъдем внимателни. Но ние бяхме влюбени и щастливи. Започна войната и аз останах с него завинаги. Бяхме в много страни — Чехословакия, Франция, Австрия, Унгария и най на края Италия. Беше

прекрасно. — Гласът ѝ си бе възвърнал мекотата, а големите ѝ черни очи гледаха през мен към мрачните дълбини на еловата гора. — След това Германия рухна. Хайнрих бе арестуван в едно селце на брега на езерото Комо. Но той избяга и ние скоро отново се събрахме. Той купи „Кол да Варда“, защото... — очите ѝ изведнъж се насочиха изпитателно към моето лице — чудя се дали ще разберете? Вие, англичаните, сте толкова студени хора! Той купи хижата, защото тук се бяхме срещнали за първи път. Беше през януари 1939 година — в един топъл слънчев ден, прекарахме дълги часове на терасата — пиехме и говорехме. През останалата част от почивката се срещахме там всеки ден. А след това, малко по-късно същата година, аз го последвах в Берлин, където той ми беше уредил договор — да играя в един от най-големите нощни клубове на столицата. Близко три месеца бяхме собственици на „Кол да Варда“. Чувствувахме са като в рая. След това онези проклети карабинери го арестуваха, докато аз бях във Венеция. Когато го изпратиха в Реджина Коели, отидох в Рим да организирам бягството му. Но тогава го прехвърлиха на англичаните. Това беше краят. — Гласът ѝ, спаднал до шепот, подсказваше за нещо безвъзвратно загубено.

Тя мръдна неопределено с рамене и когато заговори отново, в гласа ѝ прозвучаха обичайните дълбоки, дрезгави нотки:

— Тази част от моя живот е приключена. Аз няма да остана вярна на Хайнрих. Аз не съм от този тип жени. Имала съм толкова много мъже в живота си. Никога не съм им била вярна. Но него обичах. Това ще ви прозвучи странно — че мога да спя с много мъже и въпреки това да обичам само един. Но така си е. Ето защо исках да купя „Кол да Варда“. Бяхме решили да превърнем хижата в прекрасна малка вила сред планините. Той беше започнал с преобразованията, когато го арестуваха. Сега той е мъртъв и аз пожелах да имам хижата за себе си. Аз имам много пари. Хайнрих намаза доста от Гестапо. Той ми остави пари в почти всяка столица на Европа — истински пари, — в къщи и бижута, а не банкови сметки и безстойностна книжна валута. — Тя вдигна поглед към мен. — Виждате ли, всичко ви разказах.

Не можах да издържа на укорително вперените в мен очи. Чувствувах се притеснено. Тя не беше длъжна да ми разказва всичко с такива подробности. Потърсих спасение в един прям въпрос:

— Защо накарахте Стефан Валдини да участва в търга вместо вас?

— Защо, защо, защо? — изсмя се тя. — Вие сте тъпкан с въпроси. Защо? Защото не исках да давам гласност на намерението си.

— Разбира се — отвърнах аз, — но защо точно Валдини? Той е, не знам как да ви кажа, той има вид на мошеник.

— Но, разбира се, мили мой — изсмя се тя. — Той наистина е мошеник. Как другояче да изглежда? Бедният Стефан! Така го съжалявам! А той ми е толкова верен. — Сега тя ме наблюдаваше с дяволита усмивка. — Не ви харесва Стефан, така ли? Той се облича с евтин вкус, прекалено крещящо? О, вие трябваше да го видите преди войната. Неговият гардероб се състоеше от шестдесет костюма и триста вратовръзки. Всеки костюм, всяка вратовръзка, по-блестящи от другите. Но сега няма толкова много. Германците са виновни — те му отнеха много неща. Ще чуете за всичко. Сега той има само двадесет костюма и осемдесет връзки. Той ще ви разкаже. Сега той не е това, което беше едно време. Знаете ли, тогава той беше голяма фигура по Източното Средиземноморие. — Тя неочаквано извъртя глава и ме погледна отдолу нагоре. — Ще ви шокирам ли, ако ви призная нещо? Едно време аз бях едно от неговите *момишета*. — Тя отлично имитираше неговото произношение. — Виждате ли, аз наистина ви шокирах — добави тя с тих, гъргорещ смях. — Но аз вече толкова неща ви разказах за себе си, че не виждам защо да не ви кажа и това. Но той се влюби в мен. Представете ли си — той беше достатъчно глупав, за да се влюби в едно от своите *момишета*. Бедният Стефан! И още не ме е забравил. Но сега той е — как се казва, — той е тръгнал по наклонена плоскост. — Тя мръдна рамене с безразличие и се засмя съвсем весело. — Ето, аз отговорих на всичките ви безбройни защота. Сега вие ще отговорите на моя въпрос. Откъде имате моята снимка?

— Няма да повярвате — започнах аз, — то е почти невероятно. Дадох ми я точно преди да тръгна от Лондон. Бяхме в един бар на чашка. Някакъв приятел на един от нашата компания се присламчи към нас. Беше много пиян. Когато чу, че съм бил в Италия през войната и сега отново тръгвам за там, той ми показа тази снимка. Каза, че я е взел от някакъв немски затворник. Каза, че за него вече не представлявала интерес, той нямал повече работа в Италия. Даде ми я. Ако ме заинтригувала толкова много, колкото него, каза той, надявал

се, че аз ще срещна момичето, което е на снимката. Той не бил успял. И това е всичко — завърших аз неубедително.

— Той как се казваше, приятелят на вашия приятел? — погледна ме изпитателно контесата.

— Не знам. Съвсем за малко стоя при нас.

Настъпи кратко мълчание. Лъжата ми изглеждаше почти прозрачна. Но може би точно нейната прозрачност успя да убеди контесата.

— Да, възможно е. Именно англичаните са разпитвали Хайнрих след арестуването му в Комо. А вие защо взехте снимката? Толкова много ли ви хареса? — Тя направо ми се надсмиваше.

— Може би съм смятал, че ще мога да срещна оригинала — отвърнах аз.

Тя се подсмихна:

— И какво смятате сега, след като срещнахте оригинала? — Вече се смееше открито. — Но това не е честно. Вие току-що сте се разделили с жена си, не е ли така? И веднага срещате „жигосаната жена“. Вие сте толкова типичен англичанин, мили мой, толкова очарователно типичен! Но ние сме приятели, нали? — Тя радостно взе ръката ми. — И вие ще бъдете добър към моя беден Стефан, нали? Бедният Стефан! Той е едно страховито малко човече. Но е безпомощен. А когато хареса някой, той се държи мило с него. Надявам се, че ще ти стане симпатичен, Нийл. — Не зная дали й се струваше забавно, че е употребила малкото ми име, дали я забавляваше възможността „бедният Стефан“ да ми стане симпатичен. — *Аванти!* — каза тя. — Много се разбъбрихме. Трябва да бързаме. Имам покана за чай от един очарователен унгарец. — Докато казваше последните думи, изражението й беше равносилно на това, че се е изплезила на мен и моите английски представи за живота.

Вече се чувствавах по-сигурен на ските и до Кортина се спускахме с умерена, постоянна скорост. Карахме почти само с право спускане. Пресякохме шосето за Алберто Тре Крочи откъм Кортина и се спуснахме през една гориста долина, докато стигнем до олимпийската писта Фалория. Разделихме се пред хотела на Карла — „Маджестик“.

— Пак ще се видим — каза тя, като отпусна ръката си в моята. — Но, моля ви, не разказвайте на никого за това, което ви казах. Не знам

защо ви доверих толкова много — може би защото имате благ характер и умеете да разбирате другите. И не забравяйте да бъдете любезен с моя Стефан. — Засмя се и дръпна ръката си. — *Ариведерчи!* — И тя сви към задния вход на хотела да си свали ските.

Аз тръгнах за *уфичо дела поста*. Тази странна, всяваща възбуда и смущение контеса не ми излизаше от главата. Хайнрих трябва да е бил по-голям дявол от сатаната, щом и след своята смърт владееше съзнанието на жена като Карла.

След като изпратих телеграмата до Енглес, аз се натъкнах на Керамикос. Гъркът тъкмо влизаше в един магазин за сувенири от дърворезба. Влязох заедно с него и купих за Пеги една подпора за книги с резбовано стадо кози и няколко малки дървени животни за Майкъл. Бяха красиво изработени от местни занаятчии.

— Много ми харесват такива магазини — каза Керамикос. — Те ме карат да си спомням за старите народни приказки. В много от тях изработените от дърво животни оживяват през нощта. Искан ми се да съм в магазина, когато това стане.

— Веднага ли се връщате? — запитах аз, като излязохме от магазина.

— Да — отвърна той. — Но има още време. Автобусът тръгва след половин час. Предлагам да пием по един чай.

Съгласих се с готовност. Това ми даваше възможност да разбера що за човек е той и дали има някаква специална причина да отседне в „Кол да Варда“. Влязохме в малкото кафене срещу спирката на автобуса. Вътре беше много топло и пълно с хора, които си отпочиваха след спортуването през деня. Сервитьорката донесе чая. Аз обмислях как най-удачно да насоча разговора към самия Керамикос. Но още преди да съм решил с какво да го подхвана, той сам започна:

— Много странна е тази хижа. Замисляли ли сте се за това, какво ни е събрало всички там? Вашият приятел Уесън — той е ясен. Той е тук, защото са го изпратили да прави снимки. Но Валдини? Защо Валдини е отседнал в тази хижа? Той не е запален скиор. Той предпочита жени и бляскави светлини. Той е нощна птица. Ами Мейн? Какво прави Мейн в „Кол да Варда“? Той е спортист. Но и той няма нищо против женската компания. Не може да очаквате човек от неговия тип да се погребее самоволно в отдалечена планинска хижа, освен ако не е решил да се занимава сериозно със спорт. Но той не е на

ски от ранна утрин до късна вечер. Не, той ходи да наблюдава търг така, както и вие. Много ми е интересно да разбера защо хората правят едно или друго. — Той ме гледаше втренчено, без да мигне иззад дебелия стъкла на очилата.

— Да, интересно е — съгласих се аз и добавих: — А вие защо сте дошли в „Кол да Варда“?

— Ах, да, наистина за себе си нищо не казах. — Той закима с кръглата си глава и се усмихна, като че ли развеселен от мисълта, че и той е отседнал в „Кол да Варда“.

— Кажете, мистър Керамикос, защо наистина сте отседнали горе? Валдини казва, че предпочитате Кортина.

— Може и така да е — въздъхна той. — Но освен това обичам и усамотението. В моя живот е имало прекалено много вълнения и бурни моменти. В „Кол да Варда“ е тихо и спокойно. Не, за себе си няма да говоря. Предпочитам да поклокарствувам с вас. Валдини? Валдини е дошъл в хижата с някаква цел. Той трябваше да купи хижата за своята приятелка контесата. Но чух, че не е спечелил тази сутрин на търга. Ето това ме интересуваше ще остане ли при това положение в хижата, след като тя вече е продадена на друг?

— А вие какво предполагате? — запитах аз.

— Какво предполагам ли? Няма нужда да предполагам. Аз знам. Ще остане. Така както знам и за вас, че не сте дошли тук, за да пишете филмов сценарий.

Наблюдаваше ме отблизо и внимателно. Почувствувах се изигран. Разговорът се изплъзваше от ръцете ми.

— Не съм се захванал сериозно с писането — отвърнах аз, — защото все още възприемам обстановката.

— Ах, да, обстановката. Да, това е добро обяснение, мистър Блеър. Писателят винаги може да даде каквото си иска обяснение за своите действия, колкото и странни да са те, като каже, че или търси подходящата среда за своите герои, или разработва сюжета, или търси прототип. Но за вашия сюжет необходим ли е търг? Нямате ли пред вид по-добри прототипи, отколкото контеса Форели? Нали виждате, аз наблюдавам. А резултатът от моите наблюдения показва, че вие се интересувате повече от това, което става около вас в „Кол да Варда“, отколкото от написването на сценарий за скиорски филм. Не е ли така?

— Интересувам се, разбира се — отвърнах аз, принуден да се отбранявам. След това добавих по-нападателно: — Аз например се интересувам и от вас, мистър Керамикос. — Той повдигна учудено вежди и се засмя. — Вие познавате Мейн отпреди, много преди да го видите миналата вечер в хижата. — Това беше удар наслуки. Не бях сигурен в предположението си.

Керамикос остави чашата си на масата.

— А, вие сте го забелязали? Много сте наблюдателен, мистър Блеър. — Той замълча за миг. — Питам се, защо сте толкова наблюдателен? — Погледна ме той замислено, като отпи от чая си, за да спечели време. — Уесън не е наблюдателен. Той е обикновен кинооператор и здравата се поти, за да заснеме кадрите, които му трябват. За Валдини знам. И за Мейн също. Но вие... за вас не съм сигурен. — Подвоуми се дали да продължи. — Ще ви кажа нещо — каза той неочаквано. — И ще направите добре, ако си помислите по това, което ще ви кажа. Вие сте напълно прав. Аз познах Мейн, като влязох вечерта в хижата. Познавам го отдавна. Вие не знаете много за него, нали? Как ви се вижда?

— Изглежда доста симпатичен човек. Начетен е, държи се приятелски, има привлекателен характер.

— Обаятелен човек, с една дума — подсмихна се Керамикос. — И много е пътувал. Бил е в Съединените щати по време на сухия режим. След това, се е завърнал в Англия и през 1942 влязъл в Британските военни сили. — Замълча за малко, след това продължи: — Ще ви интересува ли, мистър Блеър, да узнаете, че той е дезертирал от войската, докато е служил в Италия.

— Откъде знаете?

— Възползвах се от неговите услуги в Гърция — отговори Керамикос. — За известно време той ръководил една дезертърска банда в Неапол — сбирщина от най-различни националности. На края военната полиция ги очистила. Той дойде в Атина след това. Там действуваше самостоятелно като служител на ЮНРРА^[3]. Много способен служител на ЮНРРА се оказа. — Той се засмя и извади тежък сребърен часовник. — Трябва да тръгваме, иначе ще си изпуснете автобуса. — Керамикос стана и плати сметката. Аз също станах. Бръмченето на гласовете, тракането на приборите, всички

шумове на кафенето бучаха в главата ми, така че започнах да се питам дали съм разбрал правилно това, което ми разказа гъркът.

Навън се беше застудило и залязващото слънце осветяваше върховете на Долomitите, които блестяха като пламъци на фона на нежносиньото небе.

— Какви услуги ви е правил той в Гърция? — запитах аз, докато вървахме към автобусната спирка.

Но Керамикос протегна ръка за довиждане:

— Казах ви достатъчно. Вие сте наблюдателен, мистър Блеър, но не бъдете прекалено наблюдателен. Това не е Англия. Австрийската граница е само на няколко мили отгук, отгатък лежи Германия, зад нас — Франция. Вие сте били вече в Италия, но сте били тук с вашите войски. Вие сте били част от голяма организация. Но сега сте цивилен, а това е непозната, болна Европа. Случват се най-различни работи. Властта е като беден, напласен чиновник, когато нещата са неконтролируеми. Под цялото богатство и разкош, които виждате тук, зад тези мъже и жени, които забогатяха от войната, лежи човешката джунгла. В тази джунгла цари глад и страх. Оживяват само най-силните и приспособимите. Разказах ви за Мейн, защото не ми се иска да прекрачите извън границите на малката цивилизована Кортина и да се озовете в джунглата. — Той ми се усмихна, като че ли бе направил някаква обикновена, незначителна бележка. — Кажете, моля ви, на Алдо, че няма да се връщам за вечеря.

— Но нали щяхте да си тръгвате с мен с автобуса?

— Не. Казах го само защото исках да поговоря с вас насаме. Припомнете си вашата английска поговорка — „Всякакви ги има на тоя свят“. И, моля ви, запомнете също така, че точно сега светът не е добър свят. Лека нощ, мистър Блеър.

Проследих с поглед набитата му силна фигура как си пробива път сред гъмжилото от хора на тротоара, докато се изгуби от очите ми. Едва тогава се качих на чакащия автобус. Компания ми правеха единствено моите объркани мисли.

В хижата заварих само Джо Уесън.

Той ме изгледа кисело.

— Много бих желал да знам какви игри въртиш, Нийл? — избоботи той, като ми подаваше чашка с коняк.

— Защото отидох на търг тази сутрин, вместо да се заловя със сценария ли? — запитах невинно аз.

— Защото, доколкото виждам, ти нито един ред не си написал, откакто сме пристигнали тук. Какво става, нямаш ли намерение да започваш?

— Ще наваксам след вечеря. Първата част вече съм я намислил. Остава само да я напиша.

— Добре. Аз бях започнал да се притеснявам. Знаем какво може да се случи понякога. Виждам съм и други като тебе — блокират и не могат дума да напишат. То не е като операторската работа. Трябва най-напред да ти го роди главата. — За човек, работил дълги години в такава вълча професия като кинаджийската, той имаше необикновено меко сърце. — Как мина търгът?

Разказах му.

— Значи, затова онзи обесник Валдини изглеждаше толкова нещастен, когато се прибрах — измърмори той, след като чу всички подробности. — Сицилиански гангстер, а? Точно на такъв ми прилича. Ти по-добре стой настрана от тази негова контеса. Аз ходих веднъж в Сицилия. Беше през лятото — само прах и мухи. Оплетох се с някакво момиче от хотела. Нейният приятел се нахвърли с нож върху мен. Но тогава бях по-бърз, отколкото съм сега.

На вечеря бяхме само двамата. Голямата стая с бара изглеждаше огромна и тиха — като че ли изпълнена с очакване. По време на вечерята разговаряхме малко и с приглушени гласове. Чувствах някакво нервно напрежение. Хванах се, че се питам какво правят другите, какво става около нас и какво ще стане тук. Като че ли хижата, кацнала високо върху необятното бяло рамо на Монте Кристало, чакаше да се случи нещо.

Веднага след вечерята се прибрах в стаята си. Заради Джо трябваше да създавам впечатление, че се готвя да работя. В същност аз исках да работя. Седнах пред машината и си спомних колко отчаяни бяхме с Пеги онази сутрин, преди да срещна Енглес в Лондон. Не исках отново да изпитвам подобно чувство. Сега държах своя шанс в живота. Трябваше само да напиша такъв сценарий, който да се окаже по-добър от този, който Енглес вече имаше.

Но нищо не ми идваше в главата. Каквато и да ми хрумнеше, биваше засенчвано и пропъждано от събитията в тази хижа. Беше

невъзможно да се съсредоточа в измислянето на сюжет и герои, когато туй, което ставаше под носа ми, ме поглъщаше изцяло. И за стотен път се помъчих да разбера защо Енглес се интересува от тази хижа. Валдини и контесата ми бяха ясни. А Мейн и Керамикос? Беше ли вярно това, което Керамикос ми каза за Мейн? И защо ми го каза? Защо ме беше предупредил? И кой беше купил „Кол да Варда“, и защо?

Взирах се безсмислено в клавишите на пишещата машина, пушейки цигара след цигара, подлуден от безсилна ярост. Защо не захвърля всичко и не се захвана за сценария? Ругаех се за своята честност и пращах по дяволите Енглес за това, че ме е назначил за куче пазач на група безкрайно съмнителни субекти, а не направо за автор на сценарии.

В стаята беше студено въпреки включената електрическа печка. Луната беше огряла и ако засенчех с ръка отражението на светлината от голата електрическа крушка, аз можех да видя през прозореца замръзналата белота на външния свят. Този студен, неприятен свят стигаше точно до прозореца ми. Дебел и блестящ пласт сняг затрупваше перваза. А надвисналата вълнообразна снежна козирка от покрива приличаше на тортена глазура от белтък. Тя завършваше с дълги, остри ледени висулки.

Най-накрая се отказах. Нямаше смисъл да се напъвам да измислям сценарий при положение, че толкова много въпроси и неясноти се гонеха из главата ми. Започнах да чукам на машината още един доклад до Енглес, този път относно Керамикос. Докато си припомнях разговора ни в кафенето, чух шума на злитовията. Тя се изкачи и слезе три пъти за един час. Долу в бара някои разговаряха. След това около десет часа по дървените стълби затрополиха тежки скиорски обувки, чуха се гласове, които си пожелаваха лека нощ, затръшнаха се врати. Джо надникна през вратата на моята стая.

— Върви ли? — запита той.

— Засега върви — отвърнах аз.

— Добре. Долу вече е тихо. Всички си легнаха. Там е по-топло и ако си решил да работиш до късно...

Благодарих му отново. Той си влезе в стаята. Няколко минути го чувах как се движи между леглото и прозореца. След това всичко

утихна. Хижата се бе приготвила за сън. Хъркането на Джо започна да се чува през стената съвсем ясно — все едно че спеше в моята стая.

Поставих капака на машината и станах. Бях се схванал от седене и ми беше студено. Побързах да се пъхна в топлината на леглото. Но не можах да заспя. Разни мисли се гонеха из главата ми.

Дали съм задрямал или не — не мога да кажа. Знам само, че внезапно се озовах напълно буден. Беше вече много късно. Луната се бе извъртяла и светеше право в прозореца ми, отразявайки се в емайлираната мивка. Ритмичното похъркване на Джо се разнасяше с предишната си сила. Хижата бе тиха. И въпреки всичко имаше нещо различно. Лежах сврян в топлината на завивките и се оглеждах наоколо, чувствайки подсъзнателно странното усещане, че някой ме наблюдава, същото, което съм изпитвал в стари къщи, когато като малко момче съм лежал буден в тъмнината.

Опитах се отново да заспя. Но не можах. Помислих си дали да не сляза долу. Един-два коняка щяха да ми подействуват добре. Станах и облякох два пуловера и скиорския си клин върху пижамата. Тъкмо бях привършил с обличането, когато забелязах нещо необикновено около моя прозорец. Отидох до него и надникнах навън. Грамадната надвиснала снежна козирка с ледените висулки беше изчезнала. Сигурно ме бе събудил шумът от нейното падане.

Щях вече да се отдръпна от прозореца, когато забелязах някаква фигура да се движи през терасата. Луната издължаваше тялото в дълга сянка, която пресичаше цялата ширина на терасата. Проследих я с поглед, докато тя забързано и тихо слезе по стълбите и се изгуби зад дървените перила. След като фигурата изчезна, аз премигах няколко пъти, за да се убедя, че наистина е имало някой там. Не, не се лъжех. Бях видял една висока фигура.

Двоумях се какво да правя. В същност случката не ме засягаше. Сигурно е някой любовник на Ана. Нейните светли, засмени очи вероятно са в състояние да вършат и нещо повече, освен флиртуването с посетителите, на които поднасяше сандвичи и напитки. Погледнах часовника си. Минаваше два часа.

Предполагам, единствено обстоятелството, че бях облечен и напълно разбуден, ме накара да се реша. Излязох бързо от стаята си и заслизах тихо по стълбите по чорапи.

Голямата столова с бара в дъното изглеждаше призрачно просторна, осветена от сноповете лунна светлина. Пресякох я набързо и отворих вратата. Навън бе студено и светло от луната. Обух си обувките. Запристъпвах на пръсти през терасата и надолу по стълбите към разчистената от снега пътека, която води за злитовията.

Тук бях в сянка, защото терасата се издигаше над мен и пътеката минаваше близо до нея. Спрях да обмисля какво да правя по-нататък. От човека, когото видях през прозореца, нямаше и следа, а тази страна на хижата бе права и гладка. Грамадните борови стволове, върху които беше построена хижата, бяха толкова високи, че ако човек се приведе леко, може да върви отдолу. На половината дължина дървените клони свършваха и основата на хижата ставаше бетонна. Това в същност представляваше стаичката за машината на злитовията. В стената имаше широк прозорец, който гледаше право към просеката на лифтовото въже.

Виждах тъмния му квадрат, независимо че и той беше в сянка. Точно под него имаше тесен отвор, от който излизаше въжетото, което сега се открояваше ясно на белия сняг. Срещу прозореца имаше дървена платформа, издигаща се на ръба на склона, за да могат да се качват и слизат хората от шейната.

Измръзнах целият, докато стоях там, и започнах да се ругая наум, че съм толкова глупав да вися на снега след някаква си фигура в два часа през нощта. Но точно преди да се реша да се върна и да пийна нещо, забелязах някакво раздвижване там, където дървените подпори отстъпваха на бетонната основа. Вгледах се внимателно. Известно време нищо не се показва, но малко след това различих тъмна сянка, открояваща се на бетонната стена. Това беше сянката на човек, стоящ съвсем неподвижно почти под пода на столовата.

Замръзнах на място. Аз бях в сянка и ако не се движех, той нямаше да ме види. Стоял съм така може би не повече от минута, като се чудех дали да рискувам да се мушна под терасата, защото ако човекът решише да се върне назад, щеше непременно да ме види. Преди да мога да взема решение, сянката се раздвижи. Излезе изпод хижата и тръгна покрай бетонната стена. Сега ясно различавах силуета на човека. Беше възнисьък, набит мъж. Въобще не приличаше на човека, когото бях видял преди това да пресича терасата. Той спря до прозореца в стената и надникна вътре.

Аз бързо се покатерих върху замръзналия нариг сняг и се вмъкнах под терасата. След това започнах да се промъквам внимателно между подпорните стволоче, докато стигнах бетонната стена. Надникнах навън.

Човекът стоеше все още там — приличаше на тъмна сянка до прозореца.

Отвътре изведнъж блесна светлина. Това беше движещата се светлина на електрическо фенерче и нейният сноп за миг освети лицето на наблюдаващия отвън човек. Веднага го познах. Това беше Керамикос. Отстъпих зад една от подпорните колони. Едва успях. Гъркът също се отдръпна, за да се скрие. Но не бе достатъчно бърз. Дочу се хрупкащият звук на стъпки по замръзналия сняг и фенерчето светна право срещу него.

— Очаквах те.

Не можех да видя говорещия. Той представляваше само един глас и блестящ кръг светлина от неговото фенерче. Говореше на немски — по-мекия, немски на австрийците.

Керамикос излезе напред.

— Щом като си ме очаквал — отговори и той на немски, — няма смисъл да продължаваме тази игра на криеница.

— Няма никакъв смисъл — съгласи се гласът. — Ела вътре. Щом като така и така си дошъл, може да поогледаш мястото, а освен това има и някои неща, за които искам да поговорим.

Лъчът на фенерчето се отклони и двете фигури изчезнаха от погледа ми. Чух да се затваря врата и гласовете веднага заглъхнаха.

Измъкнах се тихо от скривалището си и се промъкнах до мястото, където беше стоял Керамикос. Коленичих, за да надникна през прозореца, но така, че главата ми да не се покаже над долния перваз, ако фенерчето отново блесне в прозореца.

Пред мен се откри странна гледка. Фенерчето беше вдигнато и снопчето светлина бе насочено изцяло върху Керамикос. На тази светлина лицето му изглеждаше бяло, а сянката от тялото подскачаше с гротескни движения върху стената зад него. Двамата седяха един срещу друг върху барабана на лифтовото въже. Непознатият пушеше, застанал с гръб към мен. С изключение на осветената от фенерчето стена, останалата част от стаичката беше в тъмнина, а различните

механизми се мержелееха само като неясни очертания върху бетонните си постаменти.

От неудобното положение, в което наблюдавах, ме заболяха колената. Но двамата продължаваха да говорят. Не се помръдваха. Нямаше никакви нервни жестове. Приличаха на стари приятели, които са седнали да побъбрят. Стъклото на прозореца бе защитено с метални пръчки. Нищо не се чуваше.

Пропълзях през дървената платформа и прекрачих въжето. Снегът скърцаше шумно под краката ми. Намирах се на самия връх на просеката. Тя се спускаше стръмно надолу току под мен — снежна цепка сред тъмните ели. Прекосих откритото място и минах от другата страна на бетонната стена, откъм вратата, която се намираше под дървения под на хижата. Тя беше затворена. Много внимателно вдигнах езичето на бравата и дръпнах вратата към мен.

През образувалата се половиничова цепка можах да видя, че сцената не се е променила. Те все още седяха един срещу друг. Керамикос мигаше като бухал срещу светлината на фенерчето.

— ... като се освободи този зъбец — говореше непознатият все още на немски. Той освети голямо, покрито с дебел слой смазка зъбно колело, което се зацепваше с главното колело на барабана на въжето. — След това трябва само да го избием, когато шейната е тръгнала надолу. Тя ще е на най-стръмната част. Ще го приемат като катастрофа вследствие механична повреда. След това ще затворя хижата за посетители и ние ще можем да претърсим, без да се страхуваме, че могат да ни попречат.

— Съвсем сигурен ли си, че то е тук? — запита Керамикос.

— Защо тогава Щелбен е купил хижата? Защо неговата метреса искаше да я купи сега? Само тука може да е.

Керамикос кимна, след това продължи:

— Ти не ми се довери преди. Защо ми се доверяваш сега? А защо трябва да ти се доверявам и аз?

— Въпрос на необходимост — беше отговорът.

Керамикос като че ли обмисляше предложението.

— Така, както си го намислил, е добре — чиста работа — каза той. — По този начин се премахват Валдини и контесата. А после... — Той рязко спря да говори. Взираше се право във вратата, право в мен.

— Мислех, че си затворил вратата. Оттам ми духа, става течение. — Той стана и се запъти към вратата. Лъчът от фенерчето го последва.

Плъзнах се бързо под сянката на колоните. Вратата отскочи рязко и под светлината на фенерчето снегът заблестя. Надникнах иззад колоните. Керамикос изследваше снега пред вратата. Коленичи и го заопипва с ръце.

— Нещо лошо ли има? — прозвуча глухо гласът на другия, долитащ от дълбочината на бетонната стаичка.

— Не — отвърна Керамикос. — Сигурно не е била затворена добре. — Той придърпа вратата. Отново стана тъмно и тишината на нощта ме обгърна още по-плътно.

След няколко минути излязоха. Чух да се превърта ключ в бравата на вратата и двете фигури, прилични на сенки, изчезнаха по пътеката, която водеше обратно за терасата.

---

[1] Няма значение (лош ит.). Б.пр. ↑

[2] „Писта!“ (ит.) — скиорски предупредителен вик. Б.пр. ↑

[3] Международна организация към ООН, чиято цел е била да оказва помощ на освобождаващите се от хитлеризма страни. Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ПОКРИТ СЪС САВАН ОТ НАВЯТ СНЯГ

Изчаках навън около половин час. Беше много студено и всичко изглеждаше като обвито от някаква зловеща мистериозност в тази бяла тишина, където единствената ми компания бяха звездите. Но бях твърдо решил да не поемам никакви рискове. Керамикос не трябваше да ме вижда, че се връщам в хижата. А имаше много неща, над които да размишлявам, докато стоя в ледената тъмнина.

На края студът ме прогони. Пристъпвах тихо, като се придържах към неосветените от луната места. Пресякох терасата в сянката на една ела. Столовата ми се стори топла и приятна след нощния студ. Отидох право на бара и си налях силен, чист коняк. Той избухна като огън в стомаха ми. Налях си още един.

— Чаках ви, мистър Блеър.

Едва не изпуснах чашата. Гласът идваше откъм засенчения ъгъл на стаята, при пианото. Обърнах се натам.

Беше Керамикос. Седеше на кръглото столче пред пианото. Едва се открояваше в тъмнината на ъгъла, но очилата му отразяваха единствената крушка, която гореше над бара. Приличаше на голяма крастава жаба.

— Защо ме чакате? — запитах аз и гласът ми трепна.

— Защото видях отпечатък на чифт обувки пред онази врата. Когато докоснах следите, снегът беше мокър. Трябваше да е или Валдини, или вие. Стаята на Валдини е до моята. Той хърка. Вашата врата беше отворена. Проявили сте невнимание. — Той стана от столчето. — Ще бъдете ли така любезен да ми налеете един коняк? Стана ми студено, докато ви чаках. Обаче без съмнение не толкова студено, колкото на вас, докато сте чакали отвън.

Налях му една чаша.

Той приближи и я пое. Ръката му бе голяма, космата и много по-спокойна от моята.

— За ваше здраве — вдигна чашата си той.

Не бях в настроение да отвърна на тоста.

— Защо сте ме чакали досега? — запитах аз. — И къде е оня австриец?

— Австриецът ли? — Той ме изгледа втренчено през очилата. — Не видяхте кой е, така ли? — После кимна с глава, като че ли бе останал доволен от някаква своя мисъл. — Той си отиде. Не знаеше, че вие ни подслушвате. Аз ви изчаках да се приберете, защото ми се ще да ви задам няколко въпроса.

— Аз също искам да ви питам за някои неща — отвърнах.

— Без съмнение — отговори той с рязък тон. — Но ще бъде глупаво да се надявате, че ще отговаря на въпросите ви. — Той ме измери с дълъг поглед, след това си наля втора чаша. — Вие говорите немски, нали?

— Да — отговорих аз.

— Вие подслушвахте нашия разговор. Не е хубаво, мистър Блеър, да се забърквате в неща, които не ви засягат. — Гласът му беше тих, тонът — вразумителен.

Трудно можеше да се разбере, че зад думите се крие заплаха.

— Убийството засяга всекиго — отвърнах аз рязко.

— *Злитовията ли?* Значи, това сте чули? Какво още чухте? — Сега вече заканата в неговия глас не можеше да се скрие зад привично спокойния тон, с който зададе въпроса.

— Боже мой, това не е ли достатъчно — извиках аз.

Той се вторачи в чашата си.

— Не трябва толкова лесно да правите свободни заключения, мистър Блеър. Вие сте чули само част от разговора.

— Слушайте, Керамикос — прекъснах го аз. — Не се опитвайте да ме правите на глупак, като ми разправяте, че не съм чул целия разговор. Малкото, което дочух, е достатъчно ясно. Австриецът предлагаше хладнокръвно убийство.

— А знаете ли защо?

— Защото искате да търсите нещо — озъбих се аз, вбесен от неговия вежлив и спокоен тон. — Това, което сте решили да търсите, толкова ли е важно, че сте готови да извършите убийство, за да не ви смущава никой, като започнете?

— Това, приятелю, не е ваша работа — отвърна той тихо. — Ако смятате, че правилно сте разгадали откъса от нашия разговор, тогава аз

бих ви предложил да избягвате услугите на злитовията. И запазете любопитството си само за неща, които касаят вас. Послушайте съвета ми — заемете се най-сериозно с вашия филмов сценарий.

— Как по дяволите смятате, че ще седна да пиша сценарий при тези обстоятелства? — извиках аз.

— Това си е ваша работа — изсмя се той. — Междувременно бъдете по-малко любопитен. Лека нощ, мистър Блеър. — Той кимна студено и излезе от столовата. Чух стъпките му по стълбата, след това затварянето на вратата.

Изпих колкото ми беше останало в чашата и се качих в стаята си. Вратата, както каза Керамикос, стоеше отворена. Бях сигурен, че съм я затворил, преди да изляза. В стаята всичко си беше така, както го бях оставил. По нищо не можеше да се разбере, че някой е влизал. Седнах на леглото и включих електрическата печка. Бях смутен и, да си призная, леко уплашен. Керамикос не се държа като ядосан човек, но в тихата, кротка закана на неговите думи имаше нещо много по-заплашително.

Да се опитвам да заспя беше безсмислено. Реших да добавя нощните случки към доклада за Енглес. Вдигнах пишещата машина и махнах капака. Вече се готвех да извадя листа с последния доклад, когато забелязах, че горният край на листа е прищипан между капака и валяка. Листът беше смачкан и изцапан от притискането. Аз обаче винаги много внимателно затварям машината, когато трябва да оставя листа на валяка, и никога не бих допуснал да се смачка по този начин. При мене това е станало навик и го върша автоматично. Значи, някой бе влизал в стаята ми и бе прочел написаното, като не е внимавал с листа, преди отново да сложи капака на машината. Огледах набързо стаята. Всичките ми неща си бяха на място, но за някои личеше, че са били пипани — например едно шишенце мастило в дъното на куфара беше прекатурено, няколко писма в една папка бяха оставени не по начина, по който обикновено ги подреждам, и още няколко дребни вещи не си бяха на обичайното място. Можех със сигурност да кажа, че Керамикос е претърсвал стаята ми. Но защо бе оставил вратата отворена? Да не би да е искал да ме сплаши?

Единственото важно нещо в стаята ми беше докладът до Енглес. За щастие, когато бях започнал да пиша, не го бях адресирал като писмо. Можеше да бъде сметнат като част от дневник — напълно

безобидни записки на моите разговори с гърка и Карла. Но той издаваше моя интерес. Изведнъж си спомних за получената от Енглес телеграма. Но за нея не трябваше да се безпокоя — тя беше в портфейла в джоба ми. Снимката на Карла също беше там.

Седнах на масата и написах на ръка отчет до Енглес за събитията през тази нощ.

Когато след твърде кратък сън слязох за закуска, заварих Мейн на пианото.

— Знаете ли това, Блеър? — запита той, като ме видя. Излъчваше ведро настроение като огряната от слънцето утрин. Звучите ромоляха изпод пръстите му като сребърни капки от планински ручей.

— „Музика на водата“ от Хендел — отвърнах аз.

Той кимна. Свиреше с лекота.

— Искате ли нещо от Росини, докато закусвате? — запита той и без да дочака отговор, започна да свири увертюрата на „Севилският бръснар“. Весел, жизнерадостен хумор, преливащ от подигравка и смях, изпълни слънчевата стая. — Според мен в тази опера Италия е отразена много по-пълно, отколкото в музиката на всичките и композитори, взети заедно — каза той. — Тя е весела като нашата Ана. — Момичето току-що влизаше да подреди масата за закуска и му хвърли една блестяща усмивка, като чу името си. — Можеш ли да познаеш откъде е това, Ана? — запита Мейн на италиански, като поде първото действие. Тя се заслуша за секунда, наклонила глава на една страна. След това кимна, че е познала. — Пей тогава! — каза той.

Ана се усмихна стеснително и поклати отрицателно глава.

— Хайде, хайде! Ще започна отново. Готова ли си?

Ана започна да пее със сладко сопрано. Гласът ѝ беше весел и пълен със смях.

— Ето я нейната италианска половина — подхвърли към мен Мейн, като продължаваше да ѝ акомпанира. Прекъсна без предупреждение по средата и захвана сцената със свещеника. — Но австрийката в Ана, добрата католичка, няма да разбере това — извика той, без да прекъсва. — Тази сцена се подиграва с църквата. Само италианци ще се осмелят да се подиграват със своята църква. Ето сега, влиза глупавият свещеник — мошеник и измамник. — Той удари последния акорд и се завъртя на столчето. — Какво ще правите днес, Блеър? — запита той. — Вчера с онзи търг ми предложихте много

приятно развлечение. Искам да се отплатя за вниманието. Предлагам да отидем на ски. Все още не е започнал истинският сезон и има още много сняг да падне. Не трябва да губим такъв хубав ден като днешния. И освен това според прогнозата за времето по-късно ще завали сняг. Какво ще кажете, да се изкачим на Монте Кристо, а?

— Много бих искал — отвърнах аз, — но днес трябва да поработя.

— Глупости — прекъсна ме той. — Може да работите цялата вечер и освен това вие обезателно трябва да видите един от истинските върхове тук. Мога да ви покажа глетчер и някои много красиви лавинни склонове. Вашият дебел приятел прави снимки само на обикновените писти. Вие трябва да хвърлите един поглед на истинската планина. Там горе има много хубави неща за снимане.

— Наистина — продължавах да се противя аз — трябва да работя.

Той повдигна рамене:

— Боже мой, вие много на сериозно приемате живота. Какво значение има един ден повече или по-малко? Трябвало е да се родите в Ирландия. Тогава животът щеше да ви изглежда по-весел. — Той се извъртя обратно към пианото и захвана една от по-сериозните пиеси на Едгар, като ме гледаше през рамо с дяволито пламъче в очите. Внезапно премина на една весела ирландска песен. — В случай че си промените решението — подвикна той, — аз тръгвам около десет часа.

Оставалите бяха започнали да изпълват столовата, привлечени от музиката и мириса на пържен бекон с яйца. Подтикнат от увеличаването на публиката, Мейн премина на Верди и започна отново да свири сериозно. Само Джо не се интересуваше от музиката. Той изглеждаше уморен и сигурно го болеше черният дроб.

— Необходимо ли е да вдига такъв отвратителен шум рано сутрин? — изръмжа той в ухото ми. — Все едно че говори по време на хранене — не мога да го понасям. — Лицето му изглеждаше сиво на силната слънчева светлина, а торбичките под очите му бяха увиснали още повече.

Пощата дойде с първата шейна след закуска. За мен имаше телеграма от Енглес: „Защо Мейн и Керамикос неспоменати преди. Спешно пълна информация. Енглес“

Няколко минути по-късно Мейн дойде при мен. Беше си обул скиорските обувки и носеше малка раничка.

— Не си ли променихте мнението, Блеър? Не е необходимо да караме цял ден. Ако се върнем, да речем, в три часа — това не ви ли устройва? Не е много весело да ходиш сам на ски.

Подвоумих се. Наистина исках да седна и да напиша нещо. Но, от друга страна, не можех да понеса мисълта, че ще стоя цял ден затворен в хижата. А освен това Енглес искаше информация за Мейн. Предоставяше ми се отлична възможност да открия що за човек е той и какво прави в „Кол да Варда“.

— Добре — съгласих се аз. — След десет минути съм готов.

— Хубаво. Ще кажа на Алдо да ви приготви ските. За храна не се притеснявайте. Можем да обядваме в хотела в Карбонин. — Въодушевляването му беше заразително. Не можех да си представя някой друг, който по-малко от него да прилича на дезертър, ръководил разбойническа банда. И неочаквано започнах да не вярвам и дума от това, което ми беше казал за него Керамикос. То беше просто фантастична измислица. Гъркът в същност бе искал да отклони вниманието ми от себе си.

Докато слизах по стълбите със скиорски обувки и екип, Джо вдигна въпросително вежди. Нищо не каза, но заби упорито нос в камерата, която зареждаше с филм.

— Би ли ми услужил с това апаратче, Джо? — запитах аз, като посочих малкия фотоапарат, поставен на масата.

— Не — отвърна Джо. — Не поверявам този фотоапарат на никого. Защо го искаш? Смяташ, че ще можеш да направиш снимки, които аз няма да мога? Накъде си тръгнал?

— Монте Кристало — отвърнах аз. — Мейн казва, че ще ми покаже глетчер и някои красиви лавинни склонове. Предполагам, че може да послужат за филма. Те ще са много по-внушителна гледка, отколкото туй, което снимаш тук.

— Това само показва колко малко знаеш за операторската работа — изсмя се Джо. — Всичко е въпрос на ракурси и светлина. Аз на повече от хиляда ярда от тази хижа не съм ходил, но имам всичко, което ми трябва. За мен не е нужно да се мъкна през целите Доломити, за да намеря обект за снимки.

— Завиждам ти за безподобното самочувствие — заядох се аз. Предполагам, че в гласа ми се е прокраднала нотка на раздразнение, защото Джо вдигна учуден поглед и ме потупа по ръката.

— Ще ти потръгне, не се безпокой. Един-два успеха и вече никой няма да ти натяква със съвети — ще си научил всичко, но дотогава ще остарееш и няма да си им потребен. Аз сега съм на върха. Никой на нищо не може да ме учи по операторската работа. Но това няма да е вечно. След няколко години ще се появят млади момчета с нови идеи, които аз няма да съм в състояние да разбера, и тогава ще настъпи краят. Така е в нашия занаят. Енглес ще ти каже същото.

Оставих го да си мърмори и излязох на терасата. Мейн ме чакаше там. Само един-два успеха! Много му е лесно да говори така! А аз дори не бях започнал първия си сценарий. Ските ми бяха почти топли, като ги взех от стената, на която бяха подпрени — слънцето ги беше нагряло. Но въпреки че грееше топло, то не оказваше никакво влияние върху снега, който си оставаше твърд и замръзнал.

Започнахме да се катерим направо през девствен, непокътнат сняг, докато стигнем пътеката за Пасо дел Кристало. То не беше пътека в истинския смисъл на думата, а по-скоро няколко следи от ски, леко поръсени през нощта от новия снежен прах. Не личеше да е много използван маршрут.

— Предполагам, че познавате пътя — казах аз.

Мейн се спря и обърна глава:

— Да. Тази година още не съм минавал по него, но преди често съм ходил по този маршрут. Не се тревожете, че не взехме водач. Посоката е право нагоре, докато стигнем почти до върха на прохода. След това има едно отвратително изкачване — и сме на самия връх — точно на десет хиляди стъпки височина. Може да се наложи да се катерим последната част без ски. След това тръгваме по глетчера — около километър. На него трябва да има много сняг. След тази отсечка започва най-обикновена писта надолу към Карбонин. — Той се обърна отново напред и продължи да бие пъртина пред мен, като се отблъскваше силно с щеките.

Ако бях малко по-разумен да погледна маршрута на картата, преди да тръгнем, никога не бих се решил. Пистата, за която говореше Мейн, не е писта за начинаещи и дори на картата изглежда доста страшна. Има най-малко километър изкачване към глетчера, което е

отбелязано с пунктир, означаващо „труден маршрут“, а след това започва самият глетчер. И от двете страни — откъм „Кол да Варда“, и откъм Карбонин червените стрелки, обозначаващи „лавина“, са в посока към двете пътеки.

Докато се катерехме право нагоре, преодолявайки отделни стръмни места на зигзаг, аз бегло забелязах какво ни очаква напред. Отляво външните бастиони на Монте Кристало се издигаха над нас като кули — плътна стена от струпани островърхи ръбове. Отдясно, наклонено към нас, се спускаше огромно снежно поле, приличащо на колосален лист хартия, забоден за синьото небе с острата игла на един-единствен връх. Ние се катерехме по ниските склонове на този връх. Вече нямаше никаква пътека. Свистящият през прохода вятър беше помел напълно следите на скиорите от предишните дни. Бяхме сами в една бяла вселена и пред нас проходът се издигаше на търкалящи се една върху друга снежни дюни към острия скалист зъб, който бележеше върха. Всичко блестеше под лъчите на слънцето и голите канари, които стърчаха над нас, нямаха никаква топлинка в своята окраска. Изглеждаха студени и черни.

Предполагам, щях да се върна тогава, но от Мейн се излъчваше чувство на сигурност. Нито веднъж не спря, за да свери посоката. А и аз вече се чувствавах напълно спокоен върху ските. Сковаността бе изчезнала и въпреки че изкачването бе трудно и не бях трениран, аз се чувствавах напълно в състояние да се изкатеря докрай. Тревожеха ме единствено самотата и спотаената мисъл, че трябваше да вземем водач по маршрут като този.

Дори веднъж казах на глас:

— Смятате ли, че трябва да изкачваме върха на глетчера без водач?

В това време Мейн правеше със ските си обръщане чрез пристъпване. Той погледна надолу към мен явно развеселен.

— Не е и наполовина толкова опасно, колкото да кацаш с парашут на осеян с мидени черупки бряг — ухили се той. След това прибави по-сериозно: — Ако искате, ще се върнем. Но ние почти изкачихме най-трудната част. Вижте дали ще можете да се справите с това, което ни остава. На всяка цена искам да се изкача до върха и да погледна оттам надолу към глетчера. Но не ми се качва сам.

— В никакъв случай — отвърнах аз. — Съвсем спокойно ще се изкатеря. Просто смятах, че трябваше да вземем водач.

— Не се тревожете — отвърна той весело. — По този склон е почти невъзможно да се загубим. С изключение на една малка отсечка под самия връх ние през цялото време ще вървим в прохода.

Скоро след това започна много стръмно изкачване. Проходът се издигаше като стена пред нас, самият той приличащ на лавинен склон. А от двете страни ни притискаха истински лавинни склонове, които прехвърляха прохода и стигаха чак до тъмните върхове. На зигзаг и повече не можеше да се върви — толкова стръмно стана. Започнахме стъпаловидно изкачване. Снегът беше твърд като лед и при всяко пристъпване трябваше да забиваме силно кантовете, за да имаме опора. И въпреки това само външният кант на ските захапваше снега. Изкачването бе трудно и изморително. Но в него нямаше нищо опасно, трябваше само добре да се заканта и да се стъпва с успоредни ски.

По време на изкачването, което ми се стори цяла вечност, аз не успях да видя нищо от заобикалящите ни гледки. Дори не вдигах поглед да видя накъде се изкачваме. Просто слепешката вървах в следата, оставена от Мейн. Очите ми бяха изцяло приковани в ритмично пристъпващите ски, вниманието ми погълнато от това да закантам правилно. Колкото по-високо се изкачвахме, толкова по-опасно ставаше, ако ските, дори и съвсем леко, се отпуснат надолу по склона и започнат да се плъзгат. Затова продължавахме нагоре в пълно мълчание, нарушавано единствено от тупкането на ските и хрипкавия звук, който издаваха, когато се забиваха в снега.

— Тук снегът е отвян — долетя високо над мен гласът на Мейн. — Ще се наложи да свалим ските.

Няколко стъпки по-нагоре видях първия оголен камък. Той се подаваше съвсем малко изпод снега, гладък и заоблен от леда. След това спрях до Мейн. Наклонът вече не беше толкова голям. Спрях и се огледах наоколо, като премигнах с очи на силното слънце. Стояхме на ръба на голям бял басейн. Снегът просто пропадеше изпод краката ни. Склонът, който бяхме изкачили, губеше своите очертания, сливайки се с останалите лавинни склонове, които се спускаха от всички страни. Почти не можех да повярвам, че стъпаловидните резки по снега, които се изкачваха от дъното на този басейн, са нашите следи. Те изпъкваха

отчетливо като малка железопътна линия, нарисувана на лист бяла хартия.

Погледнах напред. Там нямаше нищо друго освен заоблени камъни и назъбени остри върхове.

— Това е Помена — каза Мейн, като посочи един самотен връх, който се издигаше остро нагоре почти право пред нас. — Трябва да минем точно под него, от лявата му страна.

Слънцето не топлеше, а въздухът просто можеше да се види — приличаше на бяла пара. Беше студен и разреден и аз чувствавах как сърцето ми бие учестено.

Малко по-нагоре свалихме ските. Тук имаше само навят между камъните сняг и със ските на рамо започнахме да напредваме по-бързо, като стъпвахме по камъните и се пазехме от заветите със сняг дупки между тях.

Най-после застанахме на върха на прохода.

Планинските върхове още стърчаха над нас, но сега вече на не повече от няколкостотин фута. Около нас се простираше един свят на безредно нахвърляни скали, приличащи на черни зъби, набодени в белия венец на снега. Беше студено и тихо. Тук нищо не живееше. Никога нищо не е живяло. Все едно че се бяхме озовали на един от полюсите или в някаква забравена страна от ледниковата епоха. Това беше територия на олимпийските богове. Тъмните върхове се блъскаха един в друг, борейки се кой пръв да прободне небесата, и всеки един разстилаше надолу снежни поли, които се спускаха към живия свят, този прекрасен комфортен свят, където живееха човешките същества.

— Уесън би трябвало да дойде тук със своята камера — казах аз почти на себе си.

— Това ще го погуби — засмя се Мейн. — Той ще получи разрив на сърцето още преди да е изкачил и половината път дотук.

Стана ни студено веднага щом спряхме да се движим. Духаше силен вятър и проникваше през анораците. Той навяваше като прах снега между камъните, на които бяхме стъпили. Можех да пресявам през пръстите на ръкавиците си този замръзнал прахообразен сняг като брашно. Ту тук, ту там покрай ръбовете на скалите вятърът вдигаше висока снежна завеса и я захвърляше върху лицата на скалите като пяна. Нямаше и помен от синьото небе, което изглеждаше толкова светло и весело откъм „Кол да Варда“. Въздухът беше бял от светлина.

Мейн посочи огромния масив на Монте Кристало. Небето там беше притъмняло. И върхът на планината беше постепенно изчезнал, като че ли обвит с воал. Слънцето се виждаше само като размазан светъл диск.

— Скоро ще завали — каза той. — По-добре да тръгваме. Искам да минем глетчера, преди снегът да се е усилил. После няма значение — ние ще сме в прохода. Ако времето се развали следобед, по-добре ще бъде да се върнем през езерото Мизурина.

Той беше толкова сигурен в себе си, а аз толкова се страхувах да погледна стръмното спускане обратно, че не възразих. Скоро стигнахме глетчера и отново сложихме ските. Глетчерът не се различаваше много от скалистите склонове, които го заобикаляха, защото беше покрит с пелена от сняг. Само тук-там прозираше част от леда, който представляваше основата на натрупания сняг. Сега се движехме много по-лесно. Наклонът беше слаб и ските се плъзгаха леко. Само от време на време трябваше да се оттласкваме с щеките. Постепенно притъмня и небето тежко надвисна. Никак не ми харесваше. Високо в планината човек се чувства дребен и незначителен, а това чувство съвсем не е приятно. Струва ти се, че само един рев на бурята е достатъчен, за да могат природните стихии да те пометат от лицето на земята. Един по един върховете, които заобикалят глетчера като назъбена ограда, започнаха да изчезват от погледа.

Едва успяхме да прекосим и половината от глетчера, когато започна да вали сняг. Отначало това бяха няколко снежинки, които се въртяха във вятъра пред нас. Но скоро снегът се усили. Започна да вали на пристъпи, така че в един момент едва различавахме очертанията на глетчера, а в следващия той изпъкваше ясно пред нас и ние можехме да видим заобикалящите ни планински хребети, които се издигаха нагоре, за да заровят върховете си в сивото небе.

Мейн беше увеличил скоростта. Започнах по-осезателно да чувствавам биенето на сърцето. Дали от продължителното натоварване или от нервно напрежение, не мога да кажа. Може би и от двете. В целия заобикалящ ни свят от сиво и бяло единственото приятелско нещо беше гърбът на Мейн и тънките следи от неговите ски, които ни свързваха като с въже през снега.

Най-после прекосяхме глетчера. Вече валеше стабилен сняг — полегат, носен от вятъра снежен водопад, който жилеше лицето и се набиваше в очите. Наклонът стана по-стръмен. Спускахме се вече по-бързо, като правехме зигзаги между безредно натрупаните преспи от мек, пресен сняг. Стана още по-стръмно и скоростта се увеличи.

Карах точно в каналите от ските на Мейн. Понякога снегът го скриваше от погледа ми. Но следите от ските му оставаха неизменно пред мен и аз се водех по тях. Единствените звуци бяха съссъкът на навявания сняг и приятелското похлопване на върховете на ските ми, когато преминавах през някоя бабунка. Следвах Мейн слепешката. Нямах и най-малката представа накъде се спускаме. Но така или иначе беше надолу и това единствено ме интересуваше. Не знам как Мейн успяваше да се ориентира в мрачината.

Изведнъж го видях, че е спрял, да ме чака. Лицето му, покрито със сняг, едва се виждаше. Приличаше на снежен човек.

— Снегът се усилва — извика той, като се изравних с него. — Трябва да увеличим скоростта. Ще можете ли?

— Ще мога — отвърнах аз. Бях готов на всичко само и само по-скоро да се смъкнем надолу. Вятърът отвяваше парата от дъха ни.

— Карайте точно в моите следи. Не се отклонявайте, иначе ще се загубите.

— Няма да се отделям от следата — уверих го аз.

— Сега вече може да се кара и по-бързо — добави той. — Скоро ще се измъкнем от най-лошата част. — Той стъпи обратно в следите си, където те неочаквано свършваха, и се отблъсна с щеките.

При новото спускане започнах малко да се тревожа, защото не знаех колко по-добър скиор от мен е Мейн. А карането през нов сняг не е като пързаянето по някоя от обикновените писти. Снегът по тях е утъпкан и винаги може да намалите скоростта със снежно рало — натискате с петите ските навън, така че задните части да се разтворят, а върховете остават събрани, ските образуват ъгъл — снежно рало, което оре в снега. Може да се спира и със завой към склона, но в нов сняг това е невъзможно. Скоростта се регулира според стръмнината на склона. Ако е много стръмен, трябва да се спуска на диагонали. Бързо и право надолу може да се кара само по утъпкана писта, ако можеш да правиш завой с успоредни ски — християнин, а завоят християнин е

най-трудният от всички — подскок, за да се отлепят ските от снега, и завъртане под прав ъгъл във въздуха^[1].

Споменавам тези подробности, защото точно те ме тревожеха по това време. Аз никога не бях стигал до научаването на завоя християнин и ако Мейн можеше да го прави, аз се питах дали той ще разбере, че аз не мога. Съжалявах, че не му го казах, когато той предложи да увеличим темпото.

Но скоро цялото ми внимание се съсредоточи единствено в това — да не се отклонявам от следите на неговите ски. Спускахме се по една стръмна писта, минаваща по рамото на дълъг хълм. Мейн беше поел един стръмен диагонал и ние се движехме с около тридесет мили в час през дебел навят сняг. Не ми се ще втори път да изживявам подобно нещо. По някоя по-малко стръмна писта аз бих могъл да следвам линията на неговите ски, като слизам на зигзаг. Но това щеше да ме забави, а аз не смеех да изоставам прекалено много в това лошо време. Дори и при това разстояние между двама ни снегът бързо затрупваше следите от неговите ски. На места те просто за секунди изчезваха.

Снегът ме шибаше по лицето и ме заслепяваше. Целият се бях вкочанил от студа и скоростта. Често снегът ставаше много мек и ските на Мейн оставяха дълбока следа. Това още повече ме затрудняваше и на тези места трудно успявах да се задържа прав.

В края на това продължително диагонално спускане Мейн беше спрял да ме изчака — самотна фигура сред сиво-бялата самота. Следите на ските му водеха право до него като малка железопътна линия. Успях да изляза от неговите канали малко преди да го настигна и спрях със завой към склона. Погледнах назад и видях, че е спрял с християния. Широка дъга от свлечен сняг показваше къде е направил завоя.

— Исках само да разбера дали можете да спирате с християния — извика той към мен.

Поклатих отрицателно глава:

— За съжаление не мога.

— Няма нищо. Само исках да знам. Скоро ще навлезем в прохода. Там ще е по-тихо. Ще карам бавно и на диагонали.

Той се обърна и пое отново. Стъпих в следите му и го последвах. Стигнахме до една по-стръмна отсечка, направихме два диагонала по

нея с обръщания с пристъпване в края на всеки един. Следваше дълга чиста писта, минаваща през полегато снежно поле.

Движехме се по нещо като плато, приличащо на наклонена бяла маса. Когато стигнах до ръба на този широк плот, изведнъж разбрах, че той ще се спусне рязко надолу. Спомням си, че забелязах как следите от скиите на Мейн прорязваха ръба на сивата бездна, с която завършваше гладкото плато. Но в това време аз вече бях на самия ръб и полетях стремглаво надолу, следвайки каналите на скиите, които се спускаха като обречени по стръмния, дълъг снежен склон.

Трябвало е да падна, за да спра, преди скоростта ми да се е увеличила прекалено много. Но аз вярвах в правилно избраната от Мейн посока и скорост. Сигурен бях, че стръмното спускане ще завърши в седловина с обратен скат. Иначе Мейн не би се спуснал така направо. Вятърът притисна лицето ми като с ледено одеяло. Спусках се вече с главоломна скорост. Валеше силен сняг и аз не виждах на повече от петдесет ярда. Приклеках със сгънати и издадени напред колене и полетях надолу. Изпитвах радостно-страховитото усещане, което ме обзема, когато се спускам с количка по естакадите на увеселителните паркове.

В това време снегът леко затихна. Следите на Мейн водеха към дъното на малка падина, оградена от стръмни снежни брегове. Отсрещният скат на тази падина се издигаше почти отвесно. Той приличаше на снежна стена и аз връхлитах право в нея. А в дъното на падината успях да забележа разбъркания като от вихрушка сняг, където Мейн е бил принуден да направи християния. Следите от неговите ски излизаха надясно от мястото на завоя и продължаваха по дъното на падината.

Сърцето ми заседна в гърлото. Не можех да направя нищо друго, освен да се надявам, че моите ски ще преодолеят отсрещния скат и няма да се забият с върховете си в меката снежна пряспа. Вече не смеех да падна, за да спра — прекалено бързо се спусках, за да използвам такъв начин на спиране.

Снежният скат на отсрещния склон се издигна срещу мен с невероятна бързина. Стори ми се, че скочи върху мен. Сгънах още повече колене, за да посрещна повдигането на скиите от насрещния склон. Върховете на скиите ми подскочиха нагоре, щом докоснаха дъното на падината. Веднага след това снежната пряспа на склона

отсреща връхлетя отгоре ми. Потънах в някакъв студен и мокър свят, който ме обгърна отвсякъде като леден облак.

Изведнъж осъзнах, че стоя неподвижно. В дробовете ми нямаше и глътка въздух, не можех да дишам. Устата и ноздрите ми бяха затъкнати от студен сняг. Усещах краката си усукани и натрошени. Не можех да ги движа. С хълцане и на пресекулки се мъчех да поема въздух.

Опитах се да освободя лицето си от снега. Успях да достигна устата си с ръка и застъргах снега. Но все още не можех да си поема добре дъх. Паникьосах се и започнах да махам безредно с ръце. Отвсякъде бях обгърнат от пухкав сняг, който се степваше от моите ръкомахания и се напластяваше около мен. И тогава осъзнах, че съм погребан под снега. Уплаших се. Започнах да гребя бясно нагоре, обхванат от пристъп на ужас. След малко през една малка дупка в снега се показва сивата светлина на небето и аз започнах да поемам въздух на големи пресекливи глътки.

Веднага, щом успях да си възвърна нормалното дишане, започнах да опитвам да си освободя краката, зарити в снега. Но върховете на ските ми се бяха забили дълбоко под снежната пряспа и не можех да ги мръдна. Опитах се да напипам кандахарите^[2], за да ги откопчея и по този начин да си освободя краката. Но не можех да ги достигна, защото при всеки опит да се изправа, ръката ми потъваше до рамото в пухкавия сняг.

Опитах се да намеря щеките. Исках да използвам опората на колелцата им. Но не можах да ги намеря в снега. Докато се бях борил за въздух, каишките се изхлузили и щеките бяха пропаднали дълбоко в снега под мен. Изгребвах една ивица наоколо и както лежах, се извъртях настрани. Можех да движа тялото си само от кръста нагоре. Започнах да се клатя напред-назад. Това усилие отне и последните ми сили и предизвика силни болки в краката. Най-после достигнах пружинния обтегач на левия кандахар. Успях да го откопчея и веднага щом обувката се освободи от затяжката, почувствувах облекчение. Размърдах крака си. Изглеждаше не беше пострадал. След това направих същото и с другия крак. И на него като че ли нищо му нямаше.

Отпуснах се по гръб изтощен. Отгоре снегът валеше на парцали и ме затрупваше бързо. Вятърът продължаваше да го навява в дупката,

в която лежах, така че трябваше непрекъснато да го утъпквам с ръце около мен, за да не ме покрие изцяло.

След като поотпочинах от усилието да откопча затяжките, аз се опитах да се изправа на крака. Но това беше напълно невъзможно. В момента, в който с ръка или крак потърсех опора в мекия сняг, те потъваха. Все едно че се намирах в тресавище. Спасяваше ме единствено това да лежа с цяло тяло. По едно време успях да се изправа в седнало положение и да достигна едната от ските. Стъпих върху нея, но веднага потънах до кръста в снега.

Вече бях изморен до крайност. Няма нищо по-изтощително от това да се опитваш да се изправиш в мек сняг, а аз освен това бях вече изморен от дългото спускане.

Легнах отново по гръб. Задъхвах се. Чувствувах мускулите си омекнали и отпуснати като мокри въжета. Те вече нямаха никаква еластичност. Реших да изчакам завръщането на Мейн. Той ще се върне обратно по своите следи. Ами ако са затрупани? Но той ще съумее да си припомни пътя, по който се е спуснал. Сигурно трябва да почакам още малко. Той скоро ще разбере, че аз не го следвам. Сигурно ще трябва да се изкачва и това ще го забави. От колко време съм тук? Струваше ми се от часове.

Легнах отново и затворих очи, като се мъчех да си внуша, че това не е мокър сняг, а удобно легло. Потта засъхна и ми стана студено. От топлината на тялото снегът се топеше под мен и мокротата проникваше през дрехите ми. Нов напор на вятъра посипа лицето ми със сняг.

Мислех за дългото стръмно спускане, което бе завършило така безславно за мен в тази снежна пряспа. А след това си спомних с ужасното чувство на паника за следите от ските на Мейн, когато бяха възвели остро покрай дъното на падината и купчината насметен сняг? Там Мейн бе направил християния. А Само няколко минути преди това той беше спрял нарочно, за да разбере дали аз мога да правя християния или не.

Докато лежах на снега, истината проникваше бавно до съзнанието ми. Мейн нарочно беше направил така, че това да се случи.

Тогава осъзнах, че той няма да се върне.

---

[1] Книгата е писана в 1947. Авторът описва тогавашната техника в ските. Б.пр. ↑

[2] Вид пружинна затяжка за ски, наречена така по името на своя изобретател. Б.пр. ↑

ГЛАВА ПЕТА

НАЗАД ПРЕЗ ГЛЕТЧЕРА

След като се убедих, че Мейн няма да се върне, за кратко време бях обзет от паника. Пет-шест пъти опитвах да се изправа, но снегът просто поглъщаше краката и ръцете ми. При последния опит почувствувах как изтощението ме обхваща изцяло. Изпружих ръка встрани, за да се задържа в седнало положение, така че главата ми да остане над ръба на дупката, в която лежах. Страхувах се от тази дупка. Тя приличаше на гроб. Вятърът навяваше с упорито постоянство сняг над остриите ѝ ръбове. Чувствувах се като затрупан. Ръката ми потъна в приличния на пух сняг и аз бавно се претърколих на една страна.

Останах за момент да лежа неподвижно. Мускулите ми отпочиваха. Обзе ме някакво сънливо безразличие. За какво повече да се вълнувам, за какво да се боря? Можех да си лежа тук и да заспя. Вече не ми беше студено — поне засега. Снегът се беше просмукал в дрехите и те обгръщаха тялото ми като в топъл компрес. Студено беше само на ръката ми, потънала дълбоко в снега.

Раздвижих я за да я измъкна. И тогава пръстите ми докоснаха нещо твърдо — твърдо и кръгло. С внезапно подновена енергия започнах да ровя с премръзналите си пръсти. Това беше дръжката на една от щеките. По тялото ми се разля онова неочаквано успокоение, което само надеждата може да донесе. Лежах с глава, положена върху заритата от сняг лява ръка, и плачех от радост. Една щека! Струваше ми се, че мога да направя всичко само ако намерех отново щеките си.

А с надеждата дойде и разумното преценяване на всички възможни варианти. Останах да лежа още малко на снега, като внимателно пресмятах всяко следващо движение. Трябваше да си пазя силите. Да извадя най-напред тази щека. Това беше първото. След това да потърся другата със ските.

Обърнах се по корем и започнах да копая с две ръце. Окопах навсякъде около щеката. Най на края успях да я освободя. Избърсах полепналия сняг. Гледах я, както корабокрушенец гледа

приближаването на спасителна лодка. Дясната ми ръка беше безчувствена. Свалих мократа ръкавица, започнах да духам върху пръстите си и да ги разтърквам. Кръвообращението се възстанови и върховете им пламнаха.

Забих щеката. Прекрасно беше да чувствавам отново как уплетеното ѝ колелце утъпква снега и издържа тежестта ми. Изправих се до седнало положение и започнах да се примъквам към ските. Те бяха замръзнали в снега. Успях все пак да освободя едната и след като изтъргах леда и снега, започнах със задния ѝ край да дупча снега около мен.

Мислех, че никога няма да мога да намеря другата щека. В отчаянието си задълбах по-надълбоко. Най на края я напипах — съвсем близо до повърхността и съвсем близо до мястото, където все още стоеше другата ска, заровена в снега. Сигурно се е изхлузила от ръката ми, когато съм падал.

Легнах отново. Нямах повече сили. Цялото ми тяло се беше вкочанило. Обаче кръвта пламтеше във вените ми с треската на изтощението. Вече не бях безпомощен. Имах и двете си щеки. Скоро отново щях да се кача на ските. Скоро... когато се почувствавам достатъчно силен. Докато лежах така, снегът изсмука докрай топлината на тялото ми. Стана ми студено и ми се приспа. Започнах да мисля за ските. Трябваше отново да ги затегна за обувките. А това щеше да е толкова изморително! Мислите ми се ограничаваха само до това единствено действие. Светът се бе смалил до един чифт ски.

Сигурно съм щял да лежа там отпуснат, докато снегът не ме затрупа целия, ако не лежах върху другата ска. Бях легнал с цялата си тежест върху задната част на затажките и острите стоманени ръбове се впиваха болезнено в ребрата ми.

Най-после с изключително усилие на волята се вдигнах от ската. Щом седнах, от гърба ми се свлече купчина навалял сняг. Вятърът с нова сила ме удари в лицето още щом надникнах над ръба на дупката. Но като че ли беше поутихнало. И снегът като че ли беше понамалял. Погледнах към подаващата се изпод снега половина на другата ска. Тя стърчеше право нагоре като огладена летва, забита тук, за да бележи гроба на човек, който е умрял на това място.

Като се опирах с едната ръка на освободената ска, а с другата на щеката, аз запълзах към втората ска. Снегът я беше сковал. Трябваше

доста да се потрудя, докато я освободя. Най-после я измъкнах. Седнах в снега, почистих двете ски от леда и ги намазах с вакса.

Сега вече не спирах. Чувствувах, че ако спра да почина, никога повече няма да имам силите или волята да стана отново. Претърколих се така, че ските да останат в по-ниската част на дупката. Утъпках с тях снега, за да получа здрава основа, и почистих налепения по обувките сняг. Но да се затегнат кандахарите не беше толкова лесно. Пръстите ми се бяха вдървили от студа и нямаха никаква сила. Когато най-после успях да поставя кандахарите на фортите на обувките, силните пружинни обтегачи, отпред като че ли бяха изгубила еластичността си. Последните капчици сила, които ми бяха останали, отидоха за натягането на обтегачите.

Но най-накрая и това беше направено. Докато лежах задъхан на снега, усещах приятната тежест на ските. Странно наистина — когато човек сложи ските след дълго прекъсване, той се чувства много тромаво на тях. Но повярвайте ми, ако се опитате да стоите в нов сняг без ски, ще изпитате чувството, че гребете, без да имате лодка. Наистина чудесно е да чувствуваш, че отново си стъпил здраво на ските.

След няколко минути хванах щеките и с голямо усилие се привдигнах, докато заставах на колене върху ските.

Тогава най-после успях да се изправя на крака и заставах прав, огледах утъпканата дупка, която бях изровил с тялото си в мекия сняг на падината.

Едва се държах от умора и от спазматичните болки в измръзналите крайници. Но самото усещане, че отново стоя прав и вече не сам в смъртна схватка със снега, а го тъпча твърдо под краката си и съм в състояние да се движа по него, беше прекрасно. Чувствувах се като човек, изкачил висок връх, надвил стихии и завладял света.

Започнах бавно да потупвам с крака, за да възстановя кръвообращението, и същевременно обмислях какво да предприема. Къде ли бе Мейн? За мен най-лесно щеше да бъде да се спусна към Карбонин. Ако продължех по същия склон, щях да стигна прохода. Но трябваше ли, да вървя в тази посока? Навсякъде около мен се простираха само безредно струпани снежни хълмове. Следите на Мейн бяха окончателно затрупани. Снегът се носеше като бял пясъчен ураган — развихрен облак от леден прах, бръснещ ниско над земята.

Мейн сигурно ме бе подвел встрани от маршрута. Ако се спуснех по долината, тя можеше само да ме отведе още по-навътре в планината. А ако стигнех до прохода? Мейн беше казал, че е тесен — толкова тесен, че човек не може да се загуби в него. Ами ако той ме причакваше в прохода? Той ще чака дълго. Ще иска да е сигурен. Огледах се бързо наоколо. Точно в този момент той може би чакаше на границата на видимостта, дебнешц удобен момент да скочи върху мен, ако аз дадох вид, че мога да изляза жив от тази бяла джунгла. Спомних си какво бе казал за него Керамикос.

Докато се оглеждах, вятърът изведнъж промени посоката си. Задуха надолу по глетчера. Той бавно помете снега от оловното небе, сякаш повдигна някаква марлена завеса. Над мен започнаха да се показват черни върхове. Снежните хълмове, които ме заобикаляха отвсякъде, престанаха да бъдат неясни контури, а се открииха ясно и отчетливо. Далеч пред мен и на около хиляда ярда надолу в долината проблесна глетчер. Това не беше глетчерът Кристало, който бяхме прекосили много по-високо, а друг, по-малък. Неговите черни морени се открояваха съвсем ясно на белия сняг. Той бе заобиколен от назъбени канари. Там нямаше и следа от проход. Както нямаше и следа от Мейн.

Това ме убеди окончателно, че той ме е подвел встрани от правилния маршрут. Съмнението се потвърди по-късно, когато имах възможност да погледна картата. Малкият глетчер, който видях, е бил този, който минава под глетчера Кристало. Мейн е извил рязко вдясно, далеч от прохода за Карбонин.

Тази малка промяна във времето предреши линията на поведението ми и като по чудо спаси живота ми. Ако не беше просветнало, аз щях да тръгна надолу по долината и щях да стигна глетчера Кристалино. А дотам съм щял да се изморя докрай и да падне нощта. И това е щяло да бъде краят ми.

Но неочакваното вдигане на снежната завеса ми показа, че мога да направя едно-единствено нещо — да се върна по следите до главния глетчер Кристало, да пресека върха на прохода под Попена и да се върна в „Кол да Варда“ по пътя, по който бяхме дошли.

Това решение бе твърде рисковано, защото означаваше повече от хиляда фута изкачване. А ако снегът завалеше отново и загубех пътя, аз знаех, че няма да имам никаква надежда. Но поне знаех, че

съществува някакъв изход и дори да завалеше отново, можеше да си спомня някои ориентири, за да намеря обратния път. Да вървя напред означаваше да се сблъскам с неизвестността и вероятно да срещна Мейн. И въпреки че предпочитах да се спускам, отколкото да се изкачвам, не се осмелих да рискувам нова среща с Мейн. Той беше много добър скиор и аз не бих имал никакви шансове за спасение.

И така аз се обърнах и поех нагоре по дългия бял склон, откъдето толкова лесно и бързо бях слязъл. Според моя часовник изкачването ми отне два часа. Трябваше да вървя бавно, с много спирания, със зигзагообразно изкачване по не толкова стръмни диагонали. Минаваше два и половина, когато изкачих върха и погледнах надолу към морето от сиви облаци, из които като острови се подаваха далечни върхове. Снегът вече не валеше по планинските върхове, а лежеше като мръсно одеяло по склоновете им, изпълвайки грамадната долина от край до край.

Няма да описвам с подробности по-нататъшния си път. Имаше мигове, в които заставах с глава, подпряна на щеките, сигурен, че не мога да направя и крачка повече. В тези случаи само огромното усилие на волята попречваше на коленете да се огънат под тежестта на тялото. Единственото нещо, за което бленувах, беше да се отпусна и заспя. Веднъж само за миг отслабих вниманието си и паднах. Мускулите на ръцете и краката ми едва имаха силата да ме изправят отново на ските. И, разбира се, колкото по-високо се изкачвах, толкова по-слаб ставах поради разрежения въздух на големите височини.

Глетчерът ми се струваше безкраен. На два пъти снегът се спускаше като сива завеса откъм Монте Кристало. Но и двата пъти вятърът го отвяваше надолу към долината. Тук наклонът не беше много голям. Но въпреки че ските се плъзгаха леко през прахообразния сняг, всяка стъпка напред представляваше за мен истинско усилие. Трябваше да използвам щеките, но ръцете ми бяха останали без сила. Вятърът проникваше през мокрите дрехи и те замръзнаха, така че въпреки усилията, които полагах, се превърнаха в твърда черупка, студена като самия сняг.

Най-после стигнах до мястото, където оголените камъни се показваха над снега, и свалих ските. Метнах ги на рамо, но те бяха адски тежки. Врязваха се в кожата ми и ме притискаха надолу, така че аз по-скоро се влачех, отколкото вървах.

Но най на края застанах на самия връх на прохода. Въздухът беше бял — полупрозрачен от светлината, — така, както го заварихме, когато пресичахме това място преди около пет часа. Върхът Попена се възправяше високо, студен и черен, а навсякъде около мен стърчаха само намръщени зъбери. Вятърът нахлу откъм „Кол да Варда“ с такава ярост, че помете снега изпод краката ми. Всичко си беше, както преди, с изключение на това, че Мейн вече не беше с мен.

Запрепъвах се от камък на камък, докато стигна ръба на онзи бял басейн, от който се бяхме изкачили дотук. Забучих ските с върховете нагоре в една пряспа и се втрених отчаяно в страховития склон. Нашите следи още личаха — като пунктирана линия, надигнала се да ме посрещне изпод сивата снежна мрачина, която изпълваше пониските части на прохода. Следите от ските бяха изтънели и посипани със снежен прах, но все още личаха. Приличаха на приятелски пътепоказател, сочещ пътя назад към топлината и безопасния сън.

Сложих отново ските и много бавно започнах да се спускам със стъпаловидно пристъпване. Не вдигах очи от ските. Само един-единствен път сглупих да погледна надолу по полузаличената следа. Тя като че ли пропадеше в някаква бездна точно изпод краката ми и аз усетих слабост в коленете. Краката ми се разтрепериха и не посмях да направя следващата стъпка надолу от страх, че горната ска няма да заканти. Повече от десет минути стоях неподвижно, докато се реша да продължа. След този случай повече не откъсвах поглед от ските. Толкова много бях изтощен, че за мен представляваше трудност дори и това — да стъпвам със ските точно в старите следи. На няколко пъти ту едната, ту другата ска се приплъзваше под мен.

Най-сетне успях да се смъкна. Голямо облекчение е да видиш как върховете на ските разбиват и отблъскват встрани пухкавия сняг, тъй както корабният нос разпенва морската вода. Тогава вече се почувствувах в безопасност, въпреки че оловносивата мъгла ме обгърна отвсякъде и снегът започна да бие в лицето.

Сигурно съм изминал половината път надолу в прохода, когато някакви фигури изскочиха неочаквано изсред падащия сняг. Доста хора бяха, точно колко — не помня, но сред тях се открояваше тежката, масивна фигура на Джо. Извиках и размахах едната щека. Те се спряха. Тръгнах към тях. Струваше ми се, че приближават страшно бързо, изскачайки от снежната мъгла. Спомням си, че видях Джо да се

навежда, насочвайки обектива на своята малка камера към мен. След това мъглата се превърна в пелена, която ме обвини отвсякъде. Очевидно съм изгубил съзнание и съм паднал там, където съм стоял.

Когато се свестих, някакви груби длани разтриваха ръцете и краката ми. Аз лежах на снега, а над мен се беше надвесил Джо. Студената шийка на метална манерка докосна устните ми и аз едва не се задавих от огъня на брeндитo, който избухна в гърлото ми. Някой ми беше свалил ските и ме бе покрил с одеяло.

— Какво стана? — запита Джо.

— Мейн — заговорих аз на пресекулки — се... опитала... ме... убие — и затворих очи. Бях безкрайно уморен.

Като отнякъде много далеч чух гласа на Джо:

— Бълнува.

Някакъв италианец заговори. Не го чух какво каза. Бях в полусъзнание. Искях само да си отидат и да ме оставят да спя. След това усетих, че ме вдигат на нечий гръб и вятърът отново задуха в лицето ми. От неговия студ и болката в опънатите ръце дойдох напълно в съзнание. Бузата ми докосваше тъмна, гъста коса, подаваща се изпод островърха шапка. С ъгъла на окото си можех да видя тъмни косъмчета, подаващи се от мъжко ухо. Пред мен виждах само върхове на ски, които разбиваха бързо сухия сняг. Човекът караше без щеки, обхванал ме с ръце под колената, а дланите му стискаха моите ръце, провесени през врата. Доста страшен ми се стори този начин на пътуване, но по-късно научих, че ме е носил един от планинските водачи в Тре Крочи и той често свалил от планината пострадали туристи по този начин.

— Мисля, че вече се оправих, пуснете ме — обадох се аз.

— Ще припаднете — отвърна той, — още сте много слаб.

Но аз настоях и той спря да ме свали. Затегнаха ми ските и аз продължих сам. Водачът караше до мен. Той се оказа напълно прав. Наистина ми прилоша и аз се чувствавах ужасно слаб. Но тъй като бях казал вече, че ще мога сам, трябваше да стисна зъби и да продължа.

Бях страшно доволен, когато зърнах покрития със сняг покрив на „Кол да Варда“. Струваше ми се, че се завръщам в къщи след дълго пътешествие. Водачът и Джо ме подкрепиха да се изкача в стаята си. Те свалиха дрехите ми и започнаха да масажират тялото ми, за да възвърнат кръвообращението. Когато кръвта започна да се връща в

полузамръзналите вени, болката в краката и ръцете стана неописуема. След това ме поставиха в леглото с бутилки топла вода, които донесе Ана, и аз веднага заспах дълбоко.

Като се събудих, заварих Джо, седнал до леглото ми с поднос храна.

— Минава десет — каза той. — Повече от четири часа спиш. Сега трябва да хапнеш нещо.

Седнах в леглото. Чувствавах се доста по-добре. Тялото ми беше вдървено, но иначе нищо ми нямаше.

Джо отиде до вратата.

— Влезте — каза той. — Събудил се е.

Този, който влезе, беше Мейн.

— Боже мой, Блеър — извика той от вратата, — много се радвам, че ви виждам. — И той седна без покана в долния край на леглото. — Току-що се връщам от Карбонин. Бях се отчаял, докато ви търсехме нагоре из прохода. Не можахме да намерим и следа от вас. А като се стъмни и се върнахме, в хотела ме чакаше съобщението на Уесън, от което разбрах, че са ви намерили от тази страна. Никога досега не съм бил толкова доволен от получаването на телефонно съобщение. Почти бях загубил надежда. Как се чувствувате? Какво стана?

Невероятно! Тази очарователна, момчешка усмивка! Тя беше толкова естествена. Но в нея не участваха очите. Те нищо не говореха. Неговите сиви очи бяха безизразни. Или само си въобразявах? Той изглеждаше толкова радостен, че ме вижда. С цялото си поведение подчертаваше колко важно е за него, че съм жив. Но аз не можех да мисля за нищо друго, освен за онази снежна стена, втурнала се срещу мен, и насметения в дъга сняг, показващ къде е направил християния, за да завие към дъното на падината.

— Вие би трябвало да знаете какво е станало. Нарочно го направихте — отвърнах аз студено.

Той продължи да говори, все едно че не е разбрал забележката ми:

— Когато стигнах края на онази долина, открих, че съм на ръба на глетчер. Това беше глетчерът Кристалино. Тогава, разбира се, разбрах, че съм се отклонил прекалено вдясно. Почаках там няколко минути. Тръгнах да се връщам по следите си. Но не съобразих, че снегът може да ги затрупа толкова бързо. Не бях изминал и петстотин

ярда и вече никаква следа не се виждаше. Долината не е ясно очертана. Без следи, които да ме водят, можех да тръгна по безброй много посоки. Снегът бе толкова силен и биеше право в лицето, че не се виждаха никакви ориентири. Намирах се в някаква плетеница от долинки. Изкачвах се по всяка една, която откривах. Минавах от една в друга и виках. На края помислих, че може да сте паднали някъде по склона, следите ми са били затрупани от снега и вие сам сте слезли. Затова продължих за Карбонин и след като разбрах, че не сте пристигнали там, телефонирах тук, за да организират спасителна група от тази страна. След това се върнах отново в прохода с всички свестни скиори, които можах да събера в хотела в Карбонин. Боже мой — продължи той с извиняваща се усмивка, — никога досега не съм бил толкова изплашен. Нали разбирате, сметнах случилото се за своя грешка. Бях длъжен да взема пред вид, че следите ми ще бъдат веднага затрупани, и да се държа по-близо до вас. Какво наистина се случи? — запита той.

Бях смаян от самообладанието му.

— Искате да кажете, че нямате и най-малката представа какво се е случило с мен? — запитах аз ядосано. — Господи! Вие наистина имате железни нерви, Мейн. — Аз треперех. — Защо се спуснахте по онзи стръмен склон направо? Долу е трябвало да спрете с християния, за да не заорете в мекия сняг на отсрещния скат. А вие знаехте, че аз не мога да правя християния.

— Но аз не завих с християния — отвърна той и ме погледна съвсем хладнокръвно, право в очите. — В дъното на падината имаше напълно удобно място с обратен наклон за спиране. Аз така спрях. Знаех, че е малко бързо това спускане, но в него нямаше нищо трудно. На мен наистина не ми се наложи да правя християния.

— Това е лъжа — извиках аз.

Той се втренчи в мен от изумление:

— Повтарям, на мен не ми се наложи да правя християния. До онова място вие карахте толкова добре, че аз помислих, че и с това спускане ще се справите лесно.

— Знаете много добре, че не бих могъл да се справя — вече се чувствувах по-спокоен. — Там обезателно трябва да се спре с християния и вие знаехте, че аз непременно ще се забия в прясната.

— О, по дяволите! — извика Мейн. — Какво искате да кажете с това?

Изгледах го продължително. Беше ли възможно да греша? Но онази дъга от завихрен сняг в дъното на падината? Картината беше толкова жива в съзнанието ми.

— Мога ли да ви задам един въпрос? — запитах аз.

— Разбира се.

— Вие сте постъпили в армията през 1942 година. Какво стана с вас, след като дебаркирахте в Италия?

На лицето му се появи разтревожено изражение:

— Не разбирам накъде биете, Блеър? Аз постъпих в армията през 1940, а не през 1942. Заминах за фронта през 43-та — в Северна Африка. Бях батареен командир на противовъздушно поделение. Дебаркирахме в Салерно. Плениха ме, успях да избягам, след това постъпих в ЮНРРА и заминах за Гърция. Но какво общо има това с...?

— Забравете го — отвърнах аз. — Преуморен и разстроен съм, това е всичко. — И аз се отпуснах на възглавниците.

— Добре, както и да е. Радвам се, че сте добре. Направих всичко, което можах. Много съжалявам за случилото се. Това беше моя грешка. Съзнавам го. Но аз наистина смятах, че за вас спирането в дъното на падината няма да е трудно. Укорявам се за това, че не съобразих, че следите от ските ми ще бъдат толкова бързо засипани. — Той стана да си върви.

— Не се тревожете повече.

Когато той излезе от стаята, Джо отхлупи една чиния с бъркани яйца и я постави до мен.

— Какво по дяволите искаше да кажеш, Нийл? — запита той, когато аз започнах да ям. — Защо го разпитваше за службата му в армията?

— Защото един човек ми каза, че той е дезертър — отвърнах аз с пълна уста. Приятно ми беше отново да чувствавам вкуса на храната. — Един от двамата лъже. Ще разбере кой казва истината, преди да съм свършил с яденето.

— Не разбирам защо се държиш така с него? — измърмори Джо. — Мейн е свестен човек. Повече и не е могъл да направи. Позвъни по телефона веднага, щом като е стигнал в Карбонин. Аз говорих с него. Беше страшно разтревожен. Трябва да е бил уморен като куче след

толкова труден преход. Но излязъл веднага със спасителната група, която събрал в Карбонин. Върнали се чак когато съвсем се стъмнило. Не е виновен, че не е могъл да те намери.

Помръднах неопределено с рамене и продължих да ям. Той, изглежда, се обиди от мълчанието ми.

— Смятам, че си страшно несправедлив в случая — продължи Джо. — Знаеш ли какво ми каза, когато се свести и аз ти дадох да пийнеш бренди? Запитах те какво се е случило, а ти ми отговори, че Мейн е направил опит да те убие.

Вдигнах поглед към тежко изсеченото му, благодушно лице. Джо беше толкова сигурен в света, който го заобикаляше. За него той представляваше единствено обект за снимане.

— Смяташ, че съм бил разстроен от това, което е станало с мен?

— Разбира се — заговори той успокоително. — Повярвай ми, това момче е направило всичко, което е могло. Не е негова вината, че ти си паднал в някаква пряспа и че неговите следи са били затрупани от снега. Всичко става горе в планината, когато завали толкова силен сняг. Водачът, който те носи известно време на връщане, ми разказа няколко подобни случки. Лошото е, че ти се опита да направиш един голям преход, а още не беше влязъл във форма.

Не казах нищо повече. Каква полза би имало? Но Мейн беше излъгал, като настояваше, че е спрял в обратен скат.

Джо излезе и аз останах да лежа в леглото приятно отпуснат. Опитах се да прочета нещо. Но не можех да се съсредоточа. В края на краищата захвърлих книгата и продължих да лежа, като се опитвах да си изясня нещата.

Сигурно е било след около един час, когато Джо влезе в стаята.

— Енглес иска да говори с теб по телефона — каза той. — Той е долу в „Сплендидо“. Казва, че се е опитвал да се свърже с теб по-рано, но не могъл да разбере какво му говори Алдо. Казах му, че трябва да лежиш, но той настоя. Нали го знаеш какъв е — добави Джо, за да се извини. — Дори и да умираше, пак ще иска да те измъкне от леглото. Опитах се да му обясня какво ти се е случило. Не пожела да ме изслуша. Никога не слуша, ако не се касае лично за него. Смяташ ли, че ще можеш да слезеш долу, или да му кажа да върви по дяволите?

— Не, ще дойда. — Станах и наметнах едно одеяло върху халата си.

— Не ми е ясно за какво се е домъкнал? — промърмори Джо, докато излизахме от стаята. Чувствувах колената си вдървени и слаби. Иначе нищо ми нямаше. — Защо по дяволите не ни остави да си гледаме работата? — продължаваше да ръмжи Джо зад мен. — Винаги е едно и също. Смята, че не си вършиш работата, ако не ти виси постоянно на главата. Ти имаш ли поне план на сценария?

— Нахвърлил съм някои бележки — отвърнах аз. Но в момента мислех за личната задача, с която ме беше изпратил тук Енглес, а не за сценария.

Телефонът беше на бара до автомата за кафе. Мейн и Валдини вдигнаха глави, когато влязох. Те седяха до печката. Валдини каза:

— Вие се чувствувате по-добре, мистър Блеър? Много се радвам. Разтревожих се за вас, когато чух, че сте се загубили в планината.

— Сега се чувствам добре, благодаря — промърморих аз. Вдигнах слушалката.

— Ти ли си, Нийл? — по телефонния кабел гласът на Енглес звучеше тънко и пискливо. — За какъв инцидент ми разправя Уесън?

Знаех, че Валдини и Мейн ме наблюдават и слушат разговора.

— Не смятам, че е точно така — отвърнах аз. — Утре ще ти разкажа. Ще дойдеш ли?

— Доста дебел сняг е навалял тук — долетя отговорът му. — Но ще дойда, дори ако се наложи да се катеря със ските. Запазил съм си стая. Може да провериш дали са застлали леглото. Какво откри за Мейн, нещо интересно?

— Виж какво, не мога да ти разказвам съдържанието сега — отвърнах аз. Телефонът е на бара. Ще ти дам да прочетеш плана, като се видим утре.

— Разбирам. Мисля, че го познах от снимките, които ми изпрати. Накарах да промият филма веднага щом го получих. Белегът го издаде. Затовадох върчах тук. Наблюдавай го, Нийл. Ако това е птичката, която търся, трябва да се пазиш — той е опасен. Между впрочем, аз намерих онази малка кучка — Карла, — тя сега е с мен. Изпи десет мартинита и в момента ми говори, че съм много мил и съвсем не приличам на англичанин. Ще проверя дали имаме еднакво мнение за това, с което я е надарил природата. Съгласен? — Той се изсмя кратко. — Ще се видим утре — и затвори телефона.

Като свърших разговора, Джо побутна една чаша с питие към мен.

— Всичко наред ли е? — запита той.

— Така изглежда — отвърнах аз.

— За какво е дошъл? Каза ли ти?

— А, мисля, че просто иска сам да огледа терена.

— Да гледа. И все пак той е адски добър режисьор. Странно съчетание — майка му е от Уелс. От нея е наследил любовта към музиката и евтиния блясък на красноречив интелектуалец. Те всички уелсци са такива устакари, кресльовци и шашмаджии. Повърхностни хора.

— В него има нещо повече — прекъснах го аз.

— Ами той не е изцяло уелсец, затова. Не знам точно какъв е бил баща му — вероятно шотландец — намусен, упорит и непреклонен. Сигурно затова е толкова лесно податлив на настроения и от него е наследил тази упорита настойчивост за съвършенство. Двете страни от характера му са непрекъснато във война. Това го прави труден за сработване с хората. И въпреки всичко точно там се крие неговата сила като режисьор.

Изпих си питието и се прибрах в стаята да легна.

Джо се суетеше около мен като грижовна майчица — смени водата в грейките, постави бутилка коняк до леглото ми, отвори кутия цигари.

— Искаш ли да те целуна за лека нощ? — запита той ухилен.

— Ще мина и без твоята целувка — разсмях се аз.

— Добре — отвърна той и щракна лампата. — Утре ще се чувстваш съвсем добре.

Едва дочаках да заглъхнат стъпките му по коридора и станах да заключа вратата. Не исках да поемам никакви излишни рискове.

Не бях прекарал в топлината на леглото си и няколко минути, когато по голите дъски на коридора затропаха скиорски обувки и на вратата се почука.

— Кой е?

— Керамикос.

— Момент. — Измъкнах се от леглото и отключих вратата. След това светнах лампата и се мушнах обратно под завивките. — Влез! — извиках аз.

Той влезе и затвори вратата след себе си. Спря за момент пред долния край на леглото, като ме гледаше. Трудно беше да се разгадае изразът на очите му зад дебелиите стъкла на очилата. Те отразяваха светлината и приличаха на два бели диска.

— Значи — започна той, — не беше злитовията, а?

— Какво искате да кажете? — запитах аз, въпреки че много добре разбирах какво иска да каже.

Той не обърна внимание на въпроса ми.

— Сега вече заключвате вратата, нали? Бързо схващате.

— Вие не сте учуден от моето прежеждие в планината. Защото съм бил с Мейн, така ли?

— Аз никога от нищо не се учудвам, приятелю — отвърна той уклончиво.

Опитах да го подхвана по друг начин:

— Вие ми казахте, че Мейн бил дезертър и че е постъпил в армията през 1942 година. А той казва, че е постъпил през 1940 г.

— Може би е праз. Аз не знам историята на Гилбърт Мейн. Аз само знам историята на този човек.

— Какво искате да кажете, че това не е истинският Гилбърт Мейн? — запитах аз, тъй като не виждах как другояче могат да се изтълкуват думите му.

Той помръдна неопределено с рамене:

— Може би. Но аз не съм дошъл да разговарям с вас за Мейн. Сметнах, че като хора, отседнали в една хижа, доброто възпитание ме задължава, мистър Блеър, да ви поднеса моите благопожелания за щастливото избавление. Уесън ми каза, че е пристигнал режисьорът на вашата филмова компания. Той ще отседне ли тук?

— За няколко дни — отвърнах аз. — Той ще ви заинтересува. Бил е известно време в Гърция.

— В Гърция? — Керамикос явно проявяваше интерес. — През войната?

— Да — отвърнах аз. — Бил е в разузнаването.

Той ми хвърли един бърз поглед.

— В такъв случай той и аз ще имаме доста неща да си говорим.

Пожела ми лека нощ и тръгна да излиза. Но когато стигна до вратата, аз казах:

— Между впрочем, когато преглеждате какво има върху изписан на машина лист и листът не е свален от валяка, трябва винаги да внимавате след това да го превъртите в първоначалното му положение.

— Не ви разбирам.

— Вие сте претърсвали стаята ми миналата нощ — поясних аз.

Той ме изгледа с тежък поглед. След това каза:

— Който и да е претърсвал стаята ви, мистър Блеър, това не съм бил аз, уверявам ви. — И затвори вратата. Аз веднага скочих да я заключа.

ГЛАВА ШЕСТА

НЕПРИЯТНА СЦЕНА

Когато погледнах през прозореца си на следната утрин, пред мен се откри един напълно различен свят. Нямаше никакво слънце, никакъв контраст между черното и бялото, небето бе посивяло от валящия сняг — големи снежни парцали, които падаха бавно надолу с милиони. Земята представляваше скучно бяло одеяло. Дърветата бяха така отрупани със сняг, че едва приличаха вече на дървета. Верандата вече не представляваше тераса от голи дъски. Сега тя беше един квадрат от чист девствен сняг, а кръглите плодове на масичките, затрупани от снега, приличаха на гигантски гъби.

Чувствавах се напълно добре — с изключение на умората и мускулната треска. Слязох долу и телефонирах на Емилио. Той каза, че злитовията засега ще може да се изкачи, но ако вятърът се усили и снегът започне да навява, ще стане невъзможно да изкара шейната. Тогава позвъних в „Сплендидо“ и поръчах да съобщят на Енглес, че ако успее да се добере до Тре Крочи, злитовията ще го изкачи при нас. След това казах на Алдо да приготви свободната стая.

Предполагам, че трябва да прескоча времето от телефонния разговор до пристигането на Енглес в „Кол да Варда“, защото нищо не се случи до неговото пристигане. Но тъй като всичко се завъртя около това събитие, трябва да дам някои обяснения за странната атмосфера на очакване, която се възцари над столовата тази сутрин.

За нас с Джо това би било разбираемо. Джо се приготвяше психически за словесен сблъсък със своя режисьор.

— Енглес ще дойде бъркан с идеи и ще почне да дава акъл — ръмжеше Джо. — Но всеки филм трябва да има фокусна точка, а фокусната точка, така както аз я виждам, е тази хижа и злитовията. Хижата е страшен декор за снимки. Виж я какво представлява тази сутрин. Още няколко часа, и снегът ще я откъсне от света. Представи си сега, че в нея се намират няколко души, които се мразят или чиито интереси се сблъскват. — Той ми говореше тези неща на закуска, а

останалите слушаха с напрегнато внимание. — Ами злитовията — добави Джо. — Направил съм й няколко страшни снимки. Вържи една бутафорна шейна и я пусни да се търкаля надолу, все едно че се е скъсало въжето! А преследване със ски? И теб съм те снимал — горе в прохода, когато припадна в краката ни. Ако Енглес не се съгласи с мен — по дяволите, — ще напусна.

Джо се настройваше за предстоящата среща с Енглес и привеждаше в бойна готовност своите доводи. Що се отнася до мен, трябва да призная, че аз също изпитвах известно напрежение. След всичко, което се случи, бях сигурен, че Енглес е длъжен да ми каже защо ме е изпратил тук.

Но останалите — те защо бяха толкова мълчаливи? Мейн ме беше поздравил доста весело, когато слезе за закуска. Запита ме как се чувствавам със спокойната загриженост на приятел, който е доволен, че не ме вижда по-зле, отколкото би трябвало да бъде след един нещастен случай. Държеше се приятно и естествено, но беше поддържан от обикновено. Докато Ана слагаше масата, усмивката в нейните големи очи остана без ответ. А когато Джо слезе и започна да говори за пристигането на Енглес, той кой знае защо се умълча.

А Валдини, който, ако беше американски сенатор, би могъл да отложи гласуването на всеки законопроект, като проточи дебатите до края на заседанието, почти не проговори. Джо забеляза това и подметна:

— Какво си се умислил, Валдини? Не става ли работата с твоята контеса?

— Винаги искаш да правиш мен на смях, а, Уесън? — озъби се дребният сицилианец.

— Ами ти изглеждаше адски разтревожен миналата нощ, след като говори с нея по телефона — отговори Джо.

— Кога беше това? — запитах аз.

— О, когато ти заспа — отвърна Джо.

Значи, тя му бе телефонирала, след като Енглес бе говорил с мен. Бих дал много, за да науча какво е казала. Не се и съмнявах, че е било относно Енглес.

А Керамикос? Той винаги е бил тих и притворен. Но тази сутрин по-скоро имаше вид на бдителен човек, отколкото на сдържан. Забавляваше се да наблюдава с безразличие седналите на закуска. И

въпреки всичко в държанието му се забелязваше сянка от нервност. Сега, когато знам истината, за него, изглежда напълно нормално да е бил нервен. Но тогава неговото поведение ме озадачи, защото той винаги бе излъчвал увереност.

След закуска всички се скупчиха около печката. Това също беше необичайно, защото обикновено те се разотиваха по стаите си.

Известно време Джо ми говори за филма. Искаше моята подкрепа. Опитваше се да изкопчи резюме на сценария, който аз трябваше да съм подготвил в основни линии. Използвал ли съм хижата и *злитовията*? Какви епизоди за външни снимки съм предвидил? Но след като разбра, че не съм в настроение да разговаряме, също се умълча. След известно време той затвърди моето чувство, че атмосферата е напрегната.

— Като че ли този сняг оказва същото влияние върху хората, както мистралът^[1] или сирокото^[2]. Колко ли ще продължи, Мейн?

— Ден-два може би — отвърна Мейн.

— Боже мой! — въздъхна Джо. — Значи, трябва да висим като ято бухали около тази печка няколко дни? За бога, Мейн, сядай на пианото и дай там нещо весело. Не мога да кажа, че страшно обичам гюрултията, която вдигаш сутрин, но всичко друго е по-добро, отколкото да дремем петимата около това чудовище, което наричат печка.

Но Мейн отговори, че нямал настроение. А и никой не подкрепи Джо. В края на краищата той отиде да си вземе книга за четене. Но дори и с неизменния приключенски роман в ръка не го свърташе на едно място. Валдини седеше и си чоплеше зъбите с кибритена клечка. Мейн и Керамикос като че ли бяха потънали в размисъл.

Ние седяхме и чакахме. Най-после около десет и половина дрънченето на стоманеното въже ни съобщи, че шейната е започнала да се изкачва. Никой не се помръдна. Но атмосферата бързо се промени. Очакването бе заменено с любопитство. Станах и отидох до прозореца, който гледаше към пъртината на шейната.

— Кой идва, вашият режисьор ли? — запита Мейн.

— Още не се вижда — отвърнах аз. Видимостта беше много лоша. Пъртината на шейната се губеше в сивата здрачина на падащия сняг.

Мейн дойде и застана до мен. Изпод снега се показва стоманеното въже. А след него като призрачен кораб се появи и шейната.

— Като че ли идват двама души — каза Мейн. — Кой ли друг се е решил да се изкачва тук в такъв ден? — Той се извъртя. — Знаеш ли кой е другият в шейната, Валдини?

Малкото човече, съзерцаващо ноктите си, вдигна глава. Беше облечен в небесносин костюм с тъмносиня риза и кървавочервена вратовръзка. Приличаше на диригент на джазов състав. Гуменото му лице се набръчка в усмивка, но тя не обхващаше и очите. Те останаха бдителни и присвити. Той смукна през зъби:

— Възможно е.

Шейната вече приближаваше върха. Беше покрита с дебел сняг. Разпознах двамата пасажери, които седяха зад Емилио — това бяха Енглес и контесата.

Шейната спря на малката дървена платформа, почти зарита от снега. Енглес погледна към хижата, видя ме и кимна отсечено с глава. Мейн въздъхна облекчено и се върна успокоено на мястото си до печката. Карла разговаряше весело с Енглес, докато сваляха ските си от задната част на шейната. Ана излезе и пое двата куфара на Енглес.

Аз се отдръпнах от прозореца. Останалите, както и преди, седяха неподвижно. Никой не говореше. Тиктакането на часовника с кукувичката се чуваше високо и ясно. Отидох до бара и извадих бутилка коняк и няколко чаши. Отвън се чу как някой подпира ски на дървената стена на хижата. След това вратата се отвори и влезе контесата, следвана от Енглес. Джо стана и протегна ръка:

— Здравсти, Енглес. Радвам се, че те виждам. Добре ли пътува?

Това беше единственото движение откъм групата до печката. Мейн и Керамикос наблюдаваха Енглес, а Валдини наблюдаваше контесата.

Джо почувствува заплашителното мълчание и се опита да го прогони, като заговори:

— Заповядай, ще оставя палтото ти на масата. Май ти е необходима една чашка, а, шефе? А, както виждам, Нийл вече се е сетил. Е, по-добре да те представя веднага щом като ще отседнеш тука. Всички сме налице. Не може да се излиза в това проклето време.

Енглес кимна късо и отсечено към групата до печката, докато Джо го представяше. След това каза:

— Ела да пийнем, Джо. Искам да чуя какви снимки си ми приготвил. И ти трябва да пийнеш нещо, Карла. Какво ще вземеш?

Тя си свали дебелия яке, обточено с кожи. Беше облякла своя ален скиорски костюм. В мрачната унила стая весело плисна вълна от цветовете.

— Една стрега^[3], ако обичаш. — И тя го хвана подръка, като че ли той беше единственият мъж на този свят.

Енглес ми хвърли бърза, прикрита усмивка. Аз налях чашите. Джо започна да говори за своята фокусна точка. Енглес слушаше с половин ухо. Очите му не се отделяха от едно очукано огледало, което висеше на стената в другия край на бара. Отначало помислих, че тайно проверява дали външният му вид е в ред. Той най-щателно следеше тоалета си, когато наоколо имаше жени. Но след това забелязах, че Енглес не би могъл да види себе си в огледалото. В него се отразяваше само групичката около печката.

Извих леко глава и видях, че Мейн също наблюдава малкото огледало. Джо продължаваше да скача от мисъл на мисъл за значението на злитовията от гледна точка на операторската работа. Енглес дори и не се опитваше да дава вид, че разговорът го интересува. Той наблюдаваше Мейн и в тъмните му очи се четеше нещо между забавление и възбуда.

По едно време Мейн стана и дойде на бара. Движенията му бяха доста спокойни, но това беше преднамерено спокойствие. Той и Енглес, застанали един до друг, бяха почти еднакви на ръст, въпреки че Енглес изглеждаше малко по-нисък поради леко приведените си рамене. Джо млъкна за момент, за да си поеме дъх, и Мейн каза:

— Тъй като вие се присъединявате към нас в това отшелническо гнездо, мистър Енглес, надявам се, ще приемете да пийнете с мен.

— С удоволствие — отвърна Енглес.

Мейн напълни чашите, отбеляза с тебешир на дъската, че това е за негова сметка, покани Керамикос и Валдини при нас, с една дума, започна да се държи като най-очарователния и непринуден домакин, говорещ занимателно и свободно за преимуществата на пътуването със самолет през мирно време в сравнение с военните условия.

— Но война или мир — продължаваше той — аз не мога да свикна с излитането — с онази половин минута на несигурност, когато очите не могат да се фокусират върху книгата, която четеш, и ти става

топло и чуваш само грохота на двигателите, докато земята препуска бясно под илюминаторите все по-бързо и по-бързо, а след това изведнъж се отдръпва назад и изчезва.

Джо, който нямаше нищо против да млъкне, за да пийне още една чашка, задълба отново в първоначалния разговор:

— Енглес, на всяка цена държа да се разберем за едно нещо, преди да продължа с пробните снимки. Ще снимаме ли или няма да снимаме...?

— Според мен — прекъсна го Мейн — известно време няма да имате голяма възможност за операторска дейност. Я вижте какво е навън. — Той сочеше с пръст към прозореца и всички се обърнаха нагам.

Бе притъмняло още повече. Вятърът вдигаше снега, преди да е докоснал земята, и го въртеше на стълбчета като понесен от вихрушка. След това изведнъж милионите малки, блъскащи се снежинки като че ли се подреждаха в боен ред и се хвърляха в атака срещу дърветата от другата страна на злитовията. Цялата хижа се разтресе от първия пристъп на вятъра. Той захвана да вие и беснее по наклонените стрехи, изглежда, твърдо решен да я отскубне от Кол да Варда и да я запокити нейде из вселената. Вятърът се вкопча в боровете и започна да ги тресе така, както териер подмята плъх. Снегът се сгромолясваше на огромни бали от виещите се като камшици клони. Една снежна вълна премина по земята и се сгромоляса върху пъртината на злитовията. След това вятърът насочи силата си само в една посока и подгони снежинките почти хоризонтално.

— Изглежда, ще се наложи да прекараш нощта тук, Карла — каза Енглес.

Тя се усмихна:

— В такъв случай ще бъдеш ли така любезен да ми отстъпиш твоята стая?

— Не се безпокойте, мистър Енглес — обади се Валдини. — Тя има толкова благородна душа, че няма да настоява да спите тук долу.

Последва напрегната тишина, която Карла разчупи със своя смях:

— Не обръщай внимание на Стефан — обърна се тя към Енглес. — Той просто ревнува, нищо повече.

— Ревнува! — В очите на Валдини проблесна жестокост и той ги вторачи в Мейн. — Да, аз ревнувам. Знаете ли какво значи да

ревнуваш, мистър Мейн? — Гласът му беше опасно учтив и аз още веднъж усетих, че под маската на любезността се крият опасни чувства.

Нов пристъп на бурята разтреса хижата. Вятърът се замята из върховете на боровете, като събори и последните остатъци от сняг. Дърветата останаха да стърчат голи и черни в сивия, напръскан с бели точки хаос.

— Имаме късмет, че не сме сега на глетчера, нали, Блеър? — обърна се към мен Мейн, а след това додаде към Енглес: — Знаете ли, че вчера за малко щяхте да загубите вашия автор на сценарии?

— Чух, че му се е случила някаква неприятност, когато бил на ски — отвърна Енглес. — Какво е станало?

Мейн разказа своята версия за случката. Толкова добре извърташе нещата, че аз го слушах с известно възхищение. Енглес щеше да има възможност да научи истината по-късно.

— Стават понякога такива работи — завърши Мейн. — Наистина грешката е моя. Не трябваше да се отделям от него.

— Какво стана с теб? — запита Енглес, като се обърна към мен. — Вероятно си паднал в мек сняг. Сам ли се прибра?

Разказах му как една моментна промяна на времето ми даде възможност да се върна обратно през глетчера и как групата за търсене ме е срещнала на половината път през прохода.

— Снимах го как припада, когато го наближихме — намеси се в разговора Джо. — Стана страшен кадър. В сценария трябва непременно да включиш такъв епизод. Той ще трогне всяка аудитория. Този, с когото са тръгнали заедно, телефонира от някакъв хотел, излизат групи за издирване, човекът се мъчи да излезе изпод затрупалия го сняг, тръгва обратно по своите следи и най на края припада от изтощение. Приятелката му също е тръгнала да го търси с една от групите.

За момент Енглес изглеждаше съвсем унесен в мислите си. Но след това очите му проблеснаха с неговия заразителен ентузиазъм.

— Това само ще развали епизода, Джо. Много по-драматичен може да стане. И по дяволите момичето.

Слушай, да предположим, че Мейн е искал да убие Блеър. Мейн е добър скиор — Блеър не е. Започва буря. Мейн води. Той поема надясно, след като пресичат глетчера — не по погрешка, а нарочно.

Аз почти не чух какво каза после Енглес. Наблюдавах Мейн. При споменаването на „да убие“ той се напрегна. Погледна бързо към Керамикос. Очите му гледаха озадачено и смутено и той облиза един-два пъти устните си.

— Една нощ, прекарана навън на този студ, и той обезателно ще умре от измръзване — чух Енглес да продължава. — Идеалното убийство. Не може да се докаже. Но поради някаква нищожна случайност Блеър се завръща. Прекрасна ситуация. Ние ще включим това в сценария, Нийл — допълни той, като се обърна към мен.

— Тази хипотетична идея — намеси се Керамикос, като издаде напред глава — е много интересна. Но защо Мейн ще иска да убива Блеър?

— А, точно този въпрос трябва да разработим — отвърна Енглес и след това се обърна към мен: — Хайде, Нийл. Ще напишем сцената, докато идеята е все още свежа. Къде да отидем? В твоята стая може ли? Има ли отопление там?

— Има една електрическа печка.

— Добре.

Едва се стърпях да излезем от столовата.

— Какво в същност те накара да изфабрикуваш тази сцена с убийството?

— Е, не е лоша идея, нали? — ухили се той, докато се изкачвахме по стълбите.

— Не, никак не е лоша. Точно това се случи. Мейн се опита да ме убие.

— Така и предполагам.

— От какво вадиш това заключение? — Вече бяхме в моята стая.

— От твоето нежелание да говориш по телефона и от това, което знам за Мейн.

Затворих вратата и включих печката. Беше много студено и снегът се натрупваше по перваза на прозореца, така че беше почти невъзможно да се види какво става навън.

— Какво знаеш за Мейн?

Той ми хвърли един бърз поглед, докато седнаше на леглото, и извади пакет цигари.

— Този въпрос може да почака засега, Нийл. Разказвай какво е ставало тук до днес. Последното съобщение, което получих от теб,

беше телеграмата с подробностите около търга. Тези подробности и снимката на ония типове долу ме накараха да пристигна. Да започнем с търга.

След като дадох пълно описание на това, как е протекъл търгът, той поиска да му разкажа най-подробно за Мейн, Керамикос, Валдини и Карла. Започнах с Карла. Повторих всичко, което тя ми бе казала за себе си.

— А ти повярва ли й? — прекъсна ме той.

— Не виждам защо да не й вярвам — отвърнах аз. — Тя е доста чувствена и сладострастна натура, но това не означава, че не е била наистина влюбена в Щелбен.

Той се изсмя цинично:

— Тази жена — влюбена! Тя никога не е обичала друго освен себе си. Тя е умна и знае как да се оправя с мъжете. Тя те е преметнала на малкото си пръстче, Нийл.

— Не ставай смешен — отвърнах аз ядосано. — Това, което ми разказа, звучи напълно достоверно.

— Достоверно! — изхили се той. — То е толкова достоверно, колкото може да е достоверно, че тигрите мигрират в Антарктика. Каква полза би могла да има жена като Карла от някаква си усамотена вила на върха Кол да Варда? Тя се интересува само от две неща на този свят — и парите са главното. Лошото при теб е, че не знаеш нищо за жените и си най-наивният мъж, когото съм срещал.

Повдигнах рамене:

— Мисли си каквото искаш. Аз да не съм ясновидец! Откъде бих могъл да знам дали казва истината, или не? Виж, ако ми разкажеш всичко, което знаеш за тези хора, тогава ще знам накъде да се насоча.

— Добре, Нийл — засмя се той, — тук си прав. Значи, това беше за Карла и Валдини. А за Керамикос какво можеш да кажеш?

Повторих му това, което Керамикос ми беше казал за Мейн, разказах за срещата в машинното отделение на злитовията и как гъркът отрече, че е претърсвал стаята ми.

— Нещо за Мейн? — запита той.

— Знаем само това, което Керамикос ми разказа и... случая със ски похода вчера.

Той се замисли за момент.

— Ти си се справил много добре, Нийл — каза той с неочаквана приятелска усмивка. Замълча отново. След това продължи: — Да предположим, че Мейн е бил този, който е претърсвал стаята ти онази нощ. Това би ли му дало основание да иска да се отърве от теб?

— Едва ли — отвърнах аз, но веднага си спомних листа на пишещата машина. — Да, би могло. Бях написал доклада до теб. Той съдържаше това, което Керамикос ми беше казал. Който и да е претърсвал стаята ми, е забелязал листа на машината.

Той кимна:

— Ами ако човекът, с когото Керамикос е разговарял онази нощ, е бил Мейн? Можеше ли да бъде Мейн?

— Не знам — отвърнах аз. — Не успях да го видя. Но по височина отговаря на Мейн. Би могъл да бъде.

— А ако това е бил той, тогава Мейн би могъл да си извади съответните заключения от факта, че ти не си бил в стаята си. Да-а, мисля, че това трябва да е бил нашият приятел Мейн.

Настъпи мълчание. Той като че ли беше изчерпал въпросите си.

— Виж какво — подхванах аз, — смятам, че е крайно време да ми дадеш известна представа за това, което става тук.

Той се замисли. След това каза:

— Ще останеш разочарован, Нийл. Аз знам по-малко, отколкото ти самият знаеш. Известно ми е само миналото на Керамикос и Мейн. Но не знам какво общо имат те с комбината Карла-Валдини. Чувствува се някакво напрежение, това забелязвам. Но защо? Единственото нещо, което аз знам, а ти — не, е причината, събрала всички тук. А колкото и по-малко знаеш за нея, толкова по-далеч от опасности ще бъдеш. Сега след моето пристигане мисля, че теб повече нищо сериозно не те застрашава. За останалото смятам, че ще се разреши от само себе си — с малко помощ, разбира се. Хижата е вече откъсната от света. Тези, които преследват някаква цел в „Кол да Варда“, се набутаха тук като в клетка. — Той се разсмя и в тъмните му очи заблестяха дяволски пламъци на трескава възбуда. — Сега ще им гледаме сеира. Гърнето е готово да кипне. Ние ще слезем долу и ще започнем да подклаждаме огъня. Каквото и да кажа или каквото и да направя — не се намесвай. Само стой настрани и наблюдавай фойерверките. — Той стана рязко и отвори вратата. — И не казвай нито дума на Уесън. Той смята, че приключенията стават само във

филмите. Ако животът го сблъска с някое истинско приключение, ще получи припадък.

Когато слязохме отново в столовата, заварихме единствено Карла и Мейн. Карла продължаваше да пие *стрега* и ако се съдеше по червенината на бузите ѝ, тя бе обърнала доста чашки, докато ние сме били в моята стая. Мейн си беше възвърнал непринуденото държане с помощта на коняк. Алдо стоеше зад бара.

— *Дуе коняк*^[4] — поръча Енглес.

— *Си, си субито, синьоре*^[5].

— Къде е Уесън? — обърна се Енглес към Мейн.

— Отиде да прояви някакви филми, за да ви ги покаже.

— А Валдини и гъркът?

— Те отидоха да го гледат как работи — отвърна Карла. — Но защо Стефан проявява любопитство, след като знае, че снимките не са порнографски, това не мога да ти кажа — добави тя със смях.

Мейн наблюдаваше Енглес — наблюдаваше го и изчакваше. Двамата създаваха неприятна, натегната атмосфера. Известно време Енглес пи мълчаливо. Карла не говореше. Тя наблюдаваше и двамата и в очите ѝ имаше някакъв блясък, който аз не разбирах.

Мейн беше този, който направи първата стъпка. Мисля, че той повече не можеше да издържи на мълчанието.

— Измислихте ли защо съм искал да убия Блеър? — Стараеше се да говори със спокоен глас, но едно леко потрепване издаваше напрегнатите му нерви.

Енглес вдигна поглед към него. След това се обърна към Карла:

— Спомняш ли си какво ми каза миналата нощ — когато ми разправяше какъв в същност бил Мейн? Ти каза, че той те е измамил с двойна игра.

Карла кимна и очите ѝ заблестяха като очите на котка в тъмното. Мейн остави чашата си на бара. Пестникът му се сви, сякаш бе готов да удари някого.

— Ще ти бъде ли интересно да узнаеш — продължи Енглес с равен глас, — че той няма да се задоволи с измама чрез двойна игра? Той смята да те убие.

— Това е лъжа — извика Мейн, а след това добави с подигравателна усмивка, за да прикрие твърде категоричното отричане. — И как според вас съм замислял да убия Карла?

Енглес се усмихна, но все още продължаваше да говори, обърнат само към Карла:

— Злитовията. Разхлабено зъбно колело и... нещастен случай. Това щеше да е краят за теб и Валдини.

— Вие трябва да сте луд! — извика Мейн с побелели устни. — Най-напред измисляте, че съм искал да убия Блеър, а сега Карла... и Валдини. — След това добави с по-спокоен глас: — Не мога да повярвам, че говорите сериозно.

— Напълно сериозно говоря — отговори бавно Енглес. След това внезапно се наведе напред — все едно че скочи върху Мейн. — Вчерашната история е точно толкова преднамерено убийство, колкото, да речем, с изваден нож да се опитате да прережете гърлото на Блеър.

Мейн се изсмя. Но смехът му беше с една нотка по-висок от обикновено:

— Опитайте се да го докажете. Боже мой, Енглес, ако бяхме в Англия, щях да ви дам под съд за клевета.

— Ако бяхме в Англия, моето момче — отговори Енглес, — ти щеше да лежиш в килията за осъдени на смърт и да чакаш изпълнението на присъдата.

Мейн само повдигна рамене:

— Вие наистина сте луд — каза той и си наля още една чаша.

Сцената сигурно би приключила с тази реплика, защото според мен Енглес трябваше да разбере, че за момента подклаждането на огъня е достатъчно. Но в този момент Карла неочаквано пристъпи напред:

— Гилбърт — рече тя и гласът ѝ беше копринено мек като козината на пантера, промъкваща се към жертвата си, — защо си искал да ме убиеш?

Мейн гаврътна чашата си на един дъх:

— Откъде да знам? Питай Енглес. Това е негова измислица. Може би той ще ти каже.

— А може би няма нужда да питам него. — Гласът на Карла мъркаше, но аз долових, че мърка с ненавист. — Може би знам защо. — С тези думи нежната струна в гърлото ѝ окончателно се скъса.

Мейн застана нащрек — бледите му, леко присвити очи гледаха студено.

— И защо съм искал да те убивам? — запита той с равен глас.

— Защото повече не ти трябва и защото знам прекалено много.
— Сега тя говореше с по-висок глас. В него имаше яд и горчивина. — Ти най-напред се опита да изнудиш Хайнрих. И след като той не ти каза къде го е скрил, ти направи така, че да го арестуват. Ти, мръсен жалък *информанте*^[6]. Ти уби моя беден Хайнрих.

— Твоят беден Хайнрих! Ти го мразеше. А той те презираше.

— Това не е вярно — избухна Карла. — Той ме обичаше, винаги ме бе обичал.

Мейн се изсмя:

— Обичал те! Той те презираше. Търпеше те само защото ти му беше необходима. Той беше бежанец в чужда страна и ти знаеше как да го криеш. А ти живееше с него, защото твоята алчна душица беше влюбена в злато, струващо милиони.

— Алчна душица? Ти ли ще ми говориш за алчност, ти, който...

Мейн продължи да си пие, оставяйки потока от италиански хули да мине покрай ушите му. Държеше се със заучена наглост и безочие. Карла неочаквано спря. Очите ѝ диво блестяха.

— Мразя те — изкрещя тя бясно. — Чуваш ли? Аз те мразя.

— Така ли, Карла? — изсмя се Мейн. — А не много отдавна ти ми казваше, че ме обичаш. Не ме ли обичаш вече? — Неговият презрителен, надменен и подигравателен тон, изглежда, я нарани дълбоко.

— Защо ме изостави, Гилбърт? — проплака тя с неочаквано за нея тихо отчаяние в гласа. — Ние можехме да бъдем много щастливи. Защо ме изостави?

— Защото, както ти съвсем правилно предположи, вече не си ми нужна — отвърна той студено. — Ти дори не знаеш къде е златото, нали, Карла? Твоят беден Хайнрих, който толкова много те обичал, не ти е казал къде е златото. Той уби доста хора, за да вземе това злато. Той ги застреля и ги зарови някъде тук. След като си е направил труда да свърши тази работа, той не е смятал да разкрива тайната си пред някаква малка проститутка, която е набарал в някакъв милански танцувален салон.

— Ти... — с бързо движение на китката Карла прасна в медната обковка на бара високата чаша, от която пиеше, и замахна към него с острия счупен ръб.

Всичко стана светкавично. Но все пак Мейн беше по-бързият. Миг преди Карла да го наръга в лицето, той я сграбчи за китката и така я изви, че тя се завъртя на пети около себе си. Прикова я на място. Тялото и се изви на дъга от ужасната болка, а пръстите на лявата ѝ ръка, присвити като нокти на граблива птица, не успяха за милиметър да забият в лицето му кървавочервения лакиран маникюр.

Точно в този момент Керамикос и Валдини се показаха на вратата. Не успях да видя кога Валдини извади този пистолет. Направи го с опитно, много бързо движение. С крайчеца на околото си го видях, че влиза. Вървеше зад Керамикос. Той, както и гъркът, се спряха като втрещени от странната сцена пред бара. Карла му извика нещо на италиански или може би на сицилиански, защото аз не го разбрах. И в същата секунда малкият автоматичен пистолет се озова в ръката на Валдини.

— Господа, моля никой да не мърда! — каза той и в неговия безпристрастен глас прозвуча повелителна, метална нотка, която много подходеше на пистолета. — Аз съм много точен стрелец. Никой да не мърда, моля. Пуснете контесата, мистър Мейн!

Мейн пушна китката на Карла и тя се строполи на пода. Секунда след това с едно-единствено бързо движение скочи на крака и грабна счупената чаша. Докато пръстите на ръката ѝ се свиваха отново около столчето на чашата, тя не свалеше очи от Мейн. Лицето ѝ бе обезобразено от гняв — зъбите стърчаха навън буквално оголени, от очите ѝ излизаха искри. Ни най-малко не се съмнявахме какво възнамерява да направи със счупения ръб на чашата. Тя пристъпи бавно към Мейн — движенията ѝ бяха предпазливи, обмислени и гъвкави като на змия. Долната челюст на Мейн, там, където личеше белегът, потръпваше нервно и той на два пъти преглътна. Никой от нас не можеше да направи каквото и да е. Нещо в поведението на Валдини ни беше убедило, че той няма да се поколебае да стреля.

И точно в този момент тихо влезе Джо. Той разглеждаше някакви негативи. Първото нещо, на което се спря погледът му, беше пистолетът в ръката на Валдини.

— Боже мили! — извика Джо. — Не трябва да се насочва така пистолет към хората! Може да гръмне. Я да видя дали е зареден. — И той протегна грамадната си лапа и го взе от Валдини.

Ние не мръднахме — толкова силно бяхме учудени. Но най-учуден ще да е бил самият Валдини. Знам, че това ще ви прозвучи невероятно, но уверявам ви — стана точно така. Джо Уесън влезе и взе пистолета от ръката на Валдини. И Валдини не се възпротиви. Единственото обяснение би могло да бъде, че Джо не е изпитвал никакъв страх. На него и през ум не му е минавало, че Валдини е бил готов да стреля. И защото не го е било страх, Валдини е загубил самоувереността си.

Джо извади пълнителя и след това изгледа съвсем ядосано Валдини:

— Ти знаеш ли, че това желязо е заредено? — Поклати глава, измърмори под нос нещо като „глупави работи правиш“ и му подаде пистолета и пълнителя поотделно.

Пълното неведение на Джо, че зад пистолета в ръката на Валдини се крие нещо сериозно, подействува като студен душ. Напрежението спадна. Мейн отново взе чашата си. Карла се успокои. Ние всички започнахме отново да се движим и разговаряме нормално. Все едно че група кукли бяха неочаквано оживели. Като че ли самата стая въздъхна с облекчение.

— Точно навреме, Джо — провикна се Енглес. — Валдини тъкмо ни показваше как сицилиански гангстер изважда пищов. Какво ще пиеш? — допълни той, без да обръща внимание на мрачния поглед, който му хвърли Валдини.

— Ще пийна един коняк — изломоти Джо. На лицето му се беше изписало озадачено изражение. — Защо въобще сте позволили на това дребно копеле да си играе с пистолета? — прошепна той, като се намъкваше между мен и Енглес. — Предполагам, че в тази проклета страна всеки носи пистолет със себе си. Но би трябвало да знаят, че не е безопасно да ги подмятат наляво-надясно. — Той подаде две филмчета на Енглес. — Една-две снимки на злитовията и няколко вътрешни снимки на столовата. Разгледай ги. Не са лоши. — На мен подаде трета ролка: — Искаш ли да се видиш как припадаш от изтощение? Трябваше ми още малко светлина, иначе това е хубав, динамичен кадър. Хваща окото, въпреки че ти малко преиграваш. — Изпи си коняка и като остави чашата на бара, добави: — Е, по-добре ще е да отида да проявя още няколко филма. Нищо друго не мога да правя в това отвратително време. Ех, ако имах камера с мен, като

влизах преди малко! Нямаше да е лошо да заснема Валдини с пистолет в ръка. Всичко изглеждаше толкова истинско! Е, шефе, ще чакам да чуя мнението ти за снимките.

— Обезателно — отвърна Енглес и Джо се измъкна от столовата.

Аз се огледах. Всичко изглеждаше напълно спокойно. Мейн се беше настанил на пианото и подрънкваше нещо, което не можех да позная. Карла разговаряше оживено с Валдини. Керамикос отпиваше на малки глътки анисето в другия край на бара. От пианото прокънтя един акорд и Мейн превключи със злобно чувство за хумор на „Ла Дона Имобиле“^[7].

— Гърнето ври много добре — промълви тихо Енглес. — Още една сцена като тази и тук наистина ще започне да се стреля. Валдини не е единственият, който има пистолет — в това съм напълно уверен.

— Какви са тези приказки за някакви милиони в злато?

Музиката от пианото прикриваше нашия разговор.

— Спомняш ли си изрезките от „Кориере дела Венеция“, които ми изпрати? В една от тях се говори за злато. Става въпрос за пратката злато от банката във Венеция. Част от него изчезнала по пътя. Точното място на неговото изчезване е проходът Тре Крочи. Тия негодници са се събрали тук заради това злато. Мейн, Керамикос, Валдини и контесата — те всички знаят за него. И всички мислят, че то е някъде тук, на върха. Интересното е кой от тях знае къде точно е то?

— Ти знаеш ли? — запитах аз.

Той поклати отрицателно глава:

— Не. Що се отнася до мен, моето предположение се базира единствено на факта, че Щелбен е бил собственик на тази хижа. Защото, когато Щелбен беше първоначално арестуван, аз го разпитвах в Милано. Заинтересува ме тази история с изчезването на златото. Доста време загубих с това дело. Дори отидох до Берлин и видях...

В този момент Мейн спря да свири. Настъпи внезапна тишина. Виенето на вятъра отвън нахлу в стаята с тъжен и протяжен стон, който късаше нервите. Зад стъклата на прозорците снежинките се въртяха в безкраен, вихрен танц.

— По-добре продължавай да свириш — обърна се Енглес към Мейн, — иначе всички ще завият като вълци един към друг.

Мейн кимна развеселен. Той отново изглеждаше напълно спокоен. Настани се по-удобно на въртящото се столче и захвана

„Симфони фантастик“^[8]. Керамикос се примъкна към нас.

— Бихте ли ми казали, мистър Енглес, каква беше причината за скарването между контеса Форели и Мейн? — запита той.

Енглес му разказа с две-три думи какво бе станало. След като свърши, Керамикос кимна:

— А, значи, причината за нейното налудничаво държание е това злато. Тя сигурно е чувала и по-лоши неща за себе си, отколкото „проститутка“. И не знае къде е златото, така ли? — Най-неочаквано той издаде напред главата си. — Вие знаете ли къде е, мистър Енглес?

— Ако знаех, вие едва ли бихте очаквали, че ще го кажа на вас.

Краткото „ха-ха“ на Керамикос приличаше повече на грачене:

— Разбира се, че не бих очаквал такова нещо от вас, приятелю. Но ние трябва да си помагаме малко, вие и аз. Тези хора тук — и той кимна по посока на контесата и Мейн, — те са загрижени единствено за себе си. За тях това е личен интерес. Докато вие и аз — ние изпълняваме своя дълг, ние не работим за самите себе си.

— И за кого работите сега, Керамикос? — запита Енглес.

— За своята страна — отговори той. — Аз винаги работя за страната си. — Той се взря по-отблизо в Енглес. — Нали си спомняте, че ние сме се срещали вече?

— Разбира се, че си спомням — отговори Енглес. — То беше в Пирея. Вие ръководехте някакви нелегални от ЕЛАС^[9] и възнамерявахте да минирате пристанището през нощта.

— А, значи не сте забравили. Студена беше онази нощ. Водата в пристанището беше черна и пълна с мръсотии и масло от корабите. Много неприятен вкус имаше. На мен това плуване никакво удоволствие не ми достави. — Той се усмихна. — А сега ние пием заедно. Не го ли намирате за странно?

— Човек невинаги е в състояние да подбира компанията си за пиене — отговори нахално Енглес.

Керамикос отвърна с едно мазно хихикане и очичките му запремигнаха зад дебелиите лещи на очилата.

— Такъв е животът — отвърна той. — Вие служите на вашето правителство, аз — на моето. Нашите срещи би трябвало да бъдат драматични моменти — с пистолети, както е при Валдини. Но вместо това ние си пийваме приятелски.

— Не ставайте смешен, Керамикос. — Вие не можете да служите на правителство, което вече не съществува.

Керамикос въздъхна:

— Вярно. Много вярно. За момента нищо не е останало — има само една свободна, нелегална организация. Но по целия свят работят много германци като мен. Ние работим без ръководство и без средства. Но с времето това ще се промени. За момента ние си прахосваме силите в търсене на пари. И затова аз съм тук. Аз имам организация в Гърция. На нея трябва да се плаща, ако искаме тя да продължава съществуването си. Четири милиона долара в злато ще ни стигнат. Но няма винаги да е така. Някой ден Германия ще започне да се организира отново. И следващия път — третият път — може би няма да се провалим. Във вашата страна вече се говори, че Германия трябва да напредне, за да заеме своето място в икономическия план на Европа. Ние нямаме национални дългове като вас. Всяка война се е изплатила с руините на поражението. Ние сега гладуваме, което означава, че старите хора измират. И това пак е добре дошло за нацията. Нашата индустрия е разрушена това също е добре за нас. Нашата индустрия, след като я построим отново, ще бъде нова и съвсем модерна. Тя няма да се състои от стари фабрики, които трябва да се преустройват, за да отговарят на изискванията на променящите се нужди, както вашата. Така ще стане и с войската ни. Ще видите. Миналия път това ни отне двадесет години. Двадесет години са много време. След двадесет години ще се роди ново поколение, което няма да помни, че войната е нещо ужасно.

— Прекалено откровено говорите по тези въпроси — каза Енглес.

— Защо не? Вие сте полковник от британското разузнаване, нали?

— Бях — поправи го Енглес. — Сега вече не съм военен.

Керамикос мръдна неопределено с рамене:

— Какво значение има за какъв се представяте сега? Аз се вода корабен агент. Вие също си оставате към разузнаването и сигурно ви е известно, че вашите хора знаят, че ние съществуваме. Но какво мога да направят те? Например какво могат да направят на мен? Аз съм гръцки поданик. Гърция е свободна страна. Те не могат да ме арестуват. А и аз няма да направя нищо глупаво тук, в Италия. Аз ще взема златото. Но

ще бъда внимателен. Аз никого няма да убия, ако това може да се избегне. Мейн и Валдини са нещо друго. Те и двамата са гангстери и са опасни. Мейн е дезертър, както казах на Блеър.

— Да, аз знам всичко за Мейн — отговори Енглес. — Мен обаче ме интересува как вие разбрахте за това злато. Не може да сте научили за него в Гърция.

— Не може ли? — Керамикос изглеждаше развеселен. — Но въпреки всичко това е моето първо излизане от Гърция, след като заминах за Александрия. А това беше много отдавна — точно преди военния метеж в Гърция. Да, аз наистина чух за това злато в Гърция. Просто късмет. От обречената на смърт охрана, конвоираща златото от Венеция до тук, един-единствен човек успял да избяга и той потърси помощта на моите хора в Солун. Те пожелали да им разкаже всичко за себе си и той не издържал на разпита. Но вие знаете историята за това, как Щелбен е пипнал златото, нали?

— Само от умозаклучения — отговори Енглес, — но не и от свидетелски показания. Щелбен не си отвори устата. Пък и аз наистина не знаех, че някой от охраната е избягал. Той е убил дори личния си прислужник, който му е служил повече от шест години. Ще ми се да узная какво е казал вашият човек. А Блеър все още нищо не знае за историята с това злато.

— А! Тогава вие трябва да прочетете показанията на ефрейтора, който е избягал. И ще пийнем по нещо, за да се подкрепим, нали? — Той поръча напитките и аз се наведох по-напред, защото Мейн бе захванал на висок тон някаква бурна мелодия, което, примесено с воя на вятъра, ми пречеше да чувам добре.

След като Алдо остави чашите пред нас, Керамикос продължи:

— Това не говори добре за Гестапо. Но всички организации, нали разбирате, си имат своите лоши служители. Не трябва да забравяте, че това е станало почти преди края на войната. И Щелбен е убил много хора, преди да застреля деветимата войници. Златото е било в банка във Венеция. Било е собственост на една от римските банкерски къщи и е било закарано във Венеция за по-голяма сигурност, след като вашите войски дебаркирали в Анцио^[10]. След като ние се отдръпнахме зад линията на реката По, Хайнрих Щелбен получил заповед да превози златото до Райхсбанк в Мюнхен. Трябвало да го закара по шосе, защото вие бомбардирахте със самолети железопътните линии и

избраният маршрут минавал през Кортина и Болцано за Инсбрук. Представете си този малък конвой. Камионът със златото — с покрита каросерия и запечатан — и два фолксвагена. Охраната се е състояла от седем честни немски *золдатен* и Щелбен... Те са карали злато на стойност над осем милиона долара.

---

[1] Северозападен вятър. Б.пр. ↑

[2] Югозападен вятър. Б.пр. ↑

[3] Буквално означава „вещица“ (ит.). Тук става въпрос за алкохолна напитка, произвеждана в Беневенто (Италия). Б.пр. ↑

[4] Два коняка (ит.). Б.пр. ↑

[5] Да, да, веднага, господине (ит.). Б.пр. ↑

[6] Доносник (ит.). Б.пр. ↑

[7] Арията на Херцога из IV действие на „Риголето“ от Дж. Верди. Б.пр. ↑

[8] „Фантастична симфония“ от Хектор Берлиоз. Б.пр. ↑

[9] Ellinikos Laikos Apelentherotikos Stratos — Гръцка народноосвободителна армия. Б.пр. ↑

[10] Град в Италия (45 км южно от Рим). В района на гр. Анцио на 22.1. 1944 г. англо-американските войски извършват голям десант — операция „Шинкъл“. Б.пр. ↑

ГЛАВА СЕДМА

ИСТОРИЯТА НА ЗЛАТОТО

Керамикос замълча и се огледа бързо наоколо. Сега Мейн свиреше „Данс Макабр“^[1]. Контесата и Валдини все още разговаряха. А снегът продължаваше да се носи на вихри покрай прозореца и се натрупваше на големи преспи по терасата. Тогава Керамикос извади стар кожен портфейл от джоба си и измъкна от него сгънат лист хартия. Огледа го на бара и го подаде на Енглес.

— Това е показанието на ефрейтор Холц от Гренадирски танков полк — каза той. — Може да го прочетете.

Енглес постави листа на бара така, че да мога да чета през рамото му. Беше написано на пишеща машина на немски език. Носеше датата 9 октомври 1954 г. Предавам го тук дословно, защото случайно ми е подръка сега, когато пиша, и защото това е много важно показание. Холц разказва случилото се с прямота и простота в начина на изразяване, обичайни за показанията на войниците. А всичко това, придружено от свиренето на Мейн и шума на вятъра, караше описваната сцена да оживее пред мен, докато я четях там горе, в столовата на хижата, точно над мястото, където тя наистина се бе разиграла. Тя, както каза Керамикос, не беше приятна история и придаваше на отминалите събития една необикновена отсенка на реалност, която според мен притежаваха всички неща, вдъхнали алчност и причинили смъртта на много хора.

СВИДЕТЕЛСКО ПОКАЗАНИЕ ОТНОСНО ПРОИЗШЕСТВИЯТА, СТАНАЛИ ПРЕЗ НОЩТА
НА 15 СРЕЩУ 16 МАРТ 1945 Г. В ПАСО ТРЕ КРОЧИ, НАПРАВЕНО ОТ ЕФРЕЙТОР ХОЛЦ
ОТ ДЕВЕТИ ГРЕНАДИРСКИ ТАНКОВ ПОЛК

(Превод от немския оригинал, взет от тялото на
Керамикос, гърка)

На 15 март 1945 ми беше заповядано да се явя с охрана от трима души пред капитан Хайнрих Щелбен в Алберто Даниеле, Венеция. Капитан Щелбен ми заповяда да продължа за Банка Комерчале дел Пополо и да поема охраната на четиридесет дървени сандъчета, съдържащи злато. Веднага щом се стъмни, ние натоварихме сандъчетата на военна моторница и тръгнахме за Пиаца ле Рома^[2]. Там прехвърлихме сандъчетата в затворен камион, който след това беше запечатан от капитан Щелбен и един служител на банката в мое присъствие. След това капитанът ми даде маршрута, който беше Местре–Конелияно–Кортина–Болцано–Инсбрук–Мюнхен. Освен запечатания камион в тях с шофьор беше даден на мен и ми беше заповядано да застана начело на колоната. След нас следваше камионът със златото с шофьор и един от моите войници за охрана. Колоната завършваше с капитан Щелбен в другия фолксваген с шофьор и останалите двама от моите войници. И тримата шофьори бяха немци. Не им знам имената. Имената на моите войници са редниците Флик, Вернер и Райнбаум.

В Понте неле Алпи спряхме, за да поставим вериги. Пътищата нагоре в планината бяха дебело покрити със сняг. Беше много студено и хлъзгаво. Малко след Кортина капитан Щелбен заповяда да спрем, като изсвири с клаксона на своята кола. Беше малко след два часа сутринта. Намирахме се в най-високата точка на някакъв проход. Разгледах картата и разбрах, че това е проходът Тре Крочи, а големият квадрат от постройките, които току-що бяхме отминали — хотел „Тре Крочи“.

Капитанът изравни колата си с моята и ми каза, че е получил заповед в запечатан плик, който трябвало да се отвори на това място. Той извади един плик и го отвори. След това ми каза, че му се заповядвало да остави златото под охрана в някакво бетонно здание на върха на влекова шейна някъде наблизо. След това той поведе колоната и ние се отбихме от шосето по един черен път. След

няколкостотин метра стигнахме до едно железобетонно здание и часовият отпред поиска паролата.

Капитанът обясни какви заповеди е получил и часовият извика началник-караула. Когато началник-караулът — ефрейтор — дойде, капитан Щелбен му подаде писмената заповед. Ефрейторът не знаеше какво да прави и каза, че трябвало по-напред да пита своя командир, който бил разквартируван в хотела. Капитанът отвърна, че такава забавяне е недопустимо, и му каза да изпълнява заповедите, които недвусмислено изискваха златото да бъде незабавно пренесено и складирането му да завърши преди зазоряване. Той каза, че веднага щом го пренесат, той ще отиде заедно с началник-караула до хотела, за да говорят с неговия командир.

Ефрейторът се съгласи. След това ние разчупихме печатите на камиона и започнахме да разтоварваме сандъчетата със злато и да ги товарим на влековата шейна. Помагаше ни целият караул, т.е. двамата часови и ефрейторът. Докато вършехме тази работа, ефрейторът се приближи до мен и сподели своето безпокойство от това, че не му било разрешено да докладва на своя командир в хотела. Той беше баварец и се числеше към зенитно поделение, поело службата от алпийските войски, които били на обучение там. Те строяха тежки противовъздушни позиции на върха на злитовията. Той изтъкна пред мен, че му изглеждало странно, че не е бил предупреден за пристигането на такъв важен конвой. След краткия разговор аз също се обезпокоих, още повече че моите войници започнаха открито да роптаят, защо то бяха подведени, че ще пътуват за Германия.

Шейната можеше да поеме само половината от златото. И когато тази половина беше натоварена, аз отидох с ефрейтора от караула при капитана. Ефрейторът настоя да му бъде разрешено да докладва на своя офицер. Отначало капитан Щелбен отказа. Той много се ядоса и заплаши ефрейтора с наказание за създаване на пречки в работата на Гестапо. Аз заявих на капитана, че отсъствието

на ефрейтора няма да се отрази върху пренасянето на златото, още повече че един от войниците от караула можеше да кара еленовата шейна.

На края капитан Щелбен се съгласи да отиде с ефрейтора до неговия командир. Той ми заповяда да се кача на върха с първия товар. Аз трябваше да оставя един от моите войници с тези от караула да охраняват камиона. След това той тръгна с ефрейтора.

Аз оставих моя войник да охранява камиона и се качих с останалите в шейната. На върха на злитовията имаше някаква постройка, приличаща на железобетонен постамент за оръдие, в която се намираше теглителният механизъм. До нея имаше малка хижа и точно над тях се виждаха землени изкопи, където бяха инсталирани противовъздушните оръдия. Едва бяхме привършили с разтоварването, когато иззвъня телефонът в бетонната постройка. Отидох да вдигна слушалката. Обаждаше се капитанът. Той ми нареди да преместя сандъчетата в края на най-дълбокия изкоп за бетонните основи на противосамолетните оръдия. Докато моите войници вършели това, аз трябвало да изпратя шейната обратно за него. Изпълних заповедта и наредих на войниците да преместят сандъчетата в изкопите. До тях водеше проправена в снега пъртина, но тя беше много плъзгава. Склонът беше стръмен и сандъчетата трудно се носеха. Моите войници страшно роптаеха.

Още не бяхме привършили тази работа, когато пристигна капитанът. Той ни се скара, че работим бавно. Непрекъснато поглеждаше часовника си. Беше много нервен. Хората ми роптаеха дори в негово присъствие и той ме обвини, че съм отслабил дисциплината.

Когато приключихме с пренасянето и сандъчетата бяха подредени до стената на изкопа, той заповяда: „Ефрейтор, строй войниците в бетонната постройка! Трябва да им говоря“. Направих, както ми беше заповядано, и ги строих в редица до отсрещната стена на машинното помещение, където имаше малко свободно

място. Бях неспокоен, войниците — също. В тази фаза на войната дисциплината не беше добра, но ние все още се страхувахме от Гестапо. Капитанът кресна на войника, който караше шейната и той влезе при нас. Имаше възглулав вид.

След него влезе капитанът и затвори вратата. По лицето му пробягваха нервни тикове и аз забелязах, че по куртката му и на лявата му ръка има кръв. Помислих, че е паднал и сее наранил. Изглеждаше много възбуден и нервно подръпваше ремъка на автомата, който висеше на рамото му.

— Едно от сандъчетата в камиона е било разбито и от него липсва злато — каза той. — Ще претърся всеки поотделно. Кръ-гом!

Машинално изпълнихме заповедта и по този начин се озовахме с лице към стената.

По някаква непонятна и за мен причина аз обърнах глава и погледнах през рамо. Видях, че той е насочил автомата към нас. В момента, в който се обърнах, той започна да стреля. Скочих към голата електрическа крушка, завинтена на стената точно над главата ми. Ударих я с длан. Но при отскока се спънах в някаква част от машината и паднах върху барабана на стоманеното въже. Настана абсолютна тишина. Стаята беше пълна с дим и изстрелите кънтяха отчетливо в затвореното пространство. Чувствах се полузашеметен, защото си бях ударил главата.

Светна електрическо фенерче. Лежах неподвижно. Виждах капитана през сплиците на едно голямо колело, до което лежах. Той се покатери по машината към стената и започна да оглежда трупове един по един. В една ръка държеше фенерчето, а в другата пистолета си. Вратата бе съвсем близо до мен. Аз запълзях тихо по пода зад барабана на въжето и успях да стигна до вратата. Но той се обърна и стреля по мен, докато я отварях. Куршумът ме улучи в ръката. Аз залитнах навън и почувствах, че падам. Претърколих се няколко пъти надолу по стръмния

склон. Спрях в дълбок, мек сняг. Падал съм по пъртината на шейната.

Покатерих се към прикритието на дърветата. Скоро след това шейната тръгна надолу. Караше я капитан Щелбен, а напреко на едната седалка лежах две тела. След няколко минути от дъното на злитовията се разнесоха изстрели. След като всичко утихна, аз отново излязох на пъртината. Някой се изкачваше нагоре, като се придръпваше по стоманеното въже. Премина съвсем близо до мен и аз видях, че това е капитанът.

След известно време поех надолу между дърветата. В дъното на склона намерих ефрейтора, който бе тръгнал с капитана да докладва на своя офицер. Той лежеше по лице. Отдолу, под сърцето му, снегът беше червен. На гърлото му се виждаше рана от войнишки щик. Малко по-нататък имаше още три трупа. Първият беше удушен; другите два бяха убити с куршуми. Единият от тях беше личният прислужник на капитана, а другият — войникът, който беше карал шейната.

Изплаших се страшно при вида на мъртвите тела и при спомена за това, което стана на върха на злитовията. Страхувах се, че няма да ми повярват, като разкажа какво се е случило. Превързах раната си (разбрах, че не е опасна) и добрата съдба ми помогна да се кача на един камион, който отиваше надолу към Италия. С него стигнах до Триест и оттам успях да се кача на една гемия, която тръгваше за Корфу^[3]. По-късно в цивилни дрехи се качих на една шхуна за Солун, където бях служил през 41 година и познавах някои хора, които можеха да ми помогнат.

С настоящето се заклевам, че гореказаното е точно описание на случилото се. Това е първото и единствено показание, което съм давал относно описаните събития, и никога досега не съм споменавал на никого за това, нито отчасти, нито изцяло.

Солун
9.10.45

Подпис: Ханс Холц

След като прочетохме показанието, Енглес сгъна внимателно листа и го подаде на Керамикос.

— Бях сигурен, че нещо подобно се е случило. Но не можех да го докажа. Щелбен твърдеше, че малко след като подминал хотел „Тре Крочи“, били принудени да спрат, защото на пътя имало препречен някакъв камион. Неговите войници се разбунтували и се присъединили към войниците от камиона. Той и прислужникът му, подпомогнати от караула на злитовията, се опитали да им попречат да вземат златото от камиона. Завързала се престрелка. Караулът от злитовията и прислужникът му били убити. Той самият бил вързан и отведен на върха на злитовията. Случайно успял да се освободи и в седем и половина сутринта се добрал до хотел „Тре Крочи“. Това показание било дадено пред командира на зенитното поделение в Тре Крочи. По-късно Щелбен продължил с останалите деветнадесет сандъчета злато за Инсбрук, където дал подобно показание пред Гестапо.

— Да, чух за това показание — каза Керамикос. — Един от моите хора го е виждал. Гестапо арестувало ли е Щелбен?

— Не. По това време нещата вече са били доста хаотични и него са го извикали по спешност в Италия, за да се справи със застрашителните комунистически вълнения в големите градове. Аз го разпитвах, когато го арестуваха първия път. Не успях да изтръгна друго признание от него. Слабото място в показанията му, разбира се, беше това, че разбунтувалите се войници никога не биха си правили труда да го влачат до върха на злитовията. — Енглес погледна Керамикос с озадачена гримаса на лицето. — Защо в същност ми показахте показанието на Холц? — запита той.

— А вие мислите, че от него може да се разбере къде е скрито златото?

— Според това колко време е употребил за разстрела на онези войници тук горе, за свалянето на трупове им с шейната и още едно изкачване до върха, той не може да го е направил по-рано от, да речем, четири часа. Щелбен се е явил пред командира на зенитното поделение в хотел „Тре Крочи“ в седем и половина. В такъв случай той е разполагал с не повече от четири часа, през които да закопае петте трупа и двадесет и едно сандъчета със злато. Следователно той не е имал време да премести на друго място тези сандъчета.

— Може би сте прав — каза Керамикос, като помръдна с рамене.

— Тогава защо ми показахте това показание?

— Защото, приятелю, то само посочва къде *е било* златото. От него не може да се разбере къде е то сега. Не забравяйте, че Щелбен бе собственик на това място известно време. И двама германци са му работили. Те са прекарвали тук повече от две седмици, преди да ги арестуват.

— Те сами ли са били тук?

— Да. Алдо, жена му и Ана получили едномесечен отпуск.

— Странното е, че и двамата немци са били убити по време на онзи бунт в Реджина Коели.

Керамикос се усмихна.

— Да — рече той — много удобно... за някого. Но за кого?

В това време Карла прекъсна разговора ни:

— Вие имате тайни, за които разговаряте толкова тихо, така ли?

— Никакви тайни от теб, Карла — отвърна Енглес. — Ние просто си блъскахме главите над това, какво ли е направил твоят малък Хайнрих с телата на петимата немски войници, които е заровил тука.

— Какво искаш да кажеш?

— Не се преструвай, че не знаеш нищо за това. Къде ги е заровил — тях и златото?

— Откъде бих могла да знам? — Тя беше напрегната и пръстите ѝ неволно въртяха едно от копчетата на аленочервения ски костюм.

— Ти не беше ли с него, когато тук е имало двама немци да му работят? — запита Енглес.

— Не. Аз бях във Венеция.

— Той ти нямаше доверие, така ли? — запита Керамикос с лукава усмивка.

Тя не му отговори.

Енглес се обърна към Валдини, който тихомълком се бе присъединил към нас:

— А ти къде беше по това време?

— И аз бях във Венеция — отвърна Валдини. Той не сваляше очи от Карла и по лицето му се четеше грозна полуусмивка.

— Ти беше в Кортина. — Гласът на Карла прозвуча стреснато.

— Не — повтори той със същото зловещо хилене. — Аз бях във Венеция.

— Но аз ти казах да отидеш в Кортина. Ти ми каза, че си бил в Кортина. — Тя беше много възбудена.

— Аз бях във Венеция — повтори той. Гледаше я със студени змийски очи.

— А-а — обади се Керамикос, — на теб ти е било казано да наблюдаваш Щелбен и двамата му работници. И въпреки това ти си останал във Венеция. Чудно защо?

— Нямаше нужда да ходя в Кортина. Двамата немци бяха приятели на Мейн. Те се грижеха за нейните интереси и тези на Мейн.

Чух, че Мейн взе фалшиво един акорд, и погледнах към него. Той ни наблюдаваше и щом срещна погледа ми, престана да свири и стана от пианото. Другите не го забелязаха. Те наблюдаваха Валдини. А малкият сицилианец наблюдаваше Карла.

— Значи, ти си бил във Венеция? — запита Керамикос. — И защо във Венеция?

— Искях да следя Мейн — отговори бавно Валдини.

— Ти си шпионирал мен — просъска Карла на италиански. — Защо си ме шпионирал?

Ъглите на очите му се присвиха и дребната му фигурка се изпъчи. Той бе доволен от себе си.

— Ти смяташ, че можеш да ме правиш на глупак — отвърна Валдини на английски с вбесен глас. — Ти мислиш, че аз нямам гордост. Едно време ти с удоволствие казваше: „*Си, си, синьор Валдини!*“ Това беше по времето, когато ти беше моя собственост заедно с още петдесет момичета като теб. Но след като позволих да ми казваш Стефан как само се наду от гордост! Нямах нищо против Щелбен и всички други. Това беше бизнес. Но сега вече е различно. Аз вече не ти вярвам.

— Казваш, че Мейн бил във Венеция — рече Енглес. — Той какво правеше там?

— Правеше любов с Карла — отговори Валдини и устните му се отдръпнаха над пожълтелите зъби, изразявайки отвращение.

При тези думи Карла го удари. Тя го зашлеви с опакото на ръката си и големият ѝ диамантен пръстен рязна бузата му, по която просветна струйка кръв.

Но той я сграбчи за китката и с бързо навеждане на тялото я прехвърли през рамото си. Главата ѝ удари ръба на бара с гаден тъп

звук. Валдини се нахвърли върху лежащата на пода, пъшкаща от болка жена и започна да я ритва в ребрата с остриите върхове на обувките си:

— Ти ме изостави заради някакъв си мръсен, жалък английски дезертър, който не се интересува от нищо друго освен от златото — крещеше той с изтънял глас на италиански. Беше извън себе си от ярост и буквално плачеше от яд. — Защо не ми се довери? Аз щях да ти го намеря. Но сега...

Преди някой от нас да успее да направи и най-малкото движение, Мейн вече беше прекосил стаята. Той сграбчи Валдини за яката на сакото, извъртя го сам към себе си и го удари с юмрук между веждите. Сицилианецът отхвъркна към стената, удари се в нея и бавно се строполи като празен чувал. Мейн се обърна към нас. Очите му ни наблюдаваха внимателно, а дясната ръка беше в джоба на сакото.

— Внимавай сега! — прошепна ми Енглес в ухото. — Гърнето вече кипи и той държи пистолет. — Гласът му беше възбуден. Той се обърна към Мейн. — Тези двама немци — каза той — не се ли казваха... Вилхелм Мюлер и Фридрих Ман? — Той изстреля имената като прокурор, който представя последната улика по дело за убийство.

И въздействието, което те оказаха върху Мейн, бе очевидно. Лицето му изглеждаше изпито и сиво на студената светлина и той нервно оглеждаше цялата стая.

— Ти си свързал Карла с двамата немци — продължи Енглес. Говореше със студен и сух глас. — Тя ги е представила на Щелбен. И Щелбен се е зарадвал, че ще може да ги използва, защото и двамата са били гангстери и е нямало да има никакви въпроси, когато те изчезнат. Той не е знаел, че те са твои хора. Когато те са открили това, което е интересувало теб, ти си направил така, че да ги арестуват заедно с Щелбен.

— Предполагам, че освен това съм уредил да бъдат застреляни в затворническия бунт? — озъби се Мейн.

— Ти беше в Рим през това време — неочаквано се обади Карла. Тя с мъка се привдигна на лакът и го гледаше с ненавист.

— Не е било трудно да се уреди — каза Енглес, — ако си имал подходящи хора там. А аз съм сигурен, че ти си имал подходящи хора.

— А защо мислиш така? — Сега Мейн наблюдаваше единствено Енглес. Не беше сигурен в себе си. Искаше ми се Енглес да престане да подклажда огъня. Положението ставаше опасно.

— Защото — отвърна Енглес бавно — ти не си Гилбърт Мейн.

— А кой съм аз тогава? — запита Мейн със свита в юмрук ръка.

— Ти си убиец и гангстер. Ние за малко не те заловихме в Неапол през 1944. Ти беше дезертирал през време на дебаркирането в Салерно и ръководеше една банда около доковете на Неапол. Властите те търсеха за убийства и грабежи. Търсеха те и за това, че прекарваше тайно немски пленници през фронтовата линия. Ето защо аз започнах да се занимавам с твоето дело. Ние те заловихме в Рим три месеца след падането на града. Ти и твоята приятелка бяхте сгачени в една *тратория*^[4]. Там получи този белег от куршум. Аз те разпитвах тогава. Ти ме позна, когато влязох тук днес, но си помисли, че може да не те позная, защото главата ти беше превързана, когато те видях последния път.

— Това е нелепо и абсурдно! — извика Мейн. Той с усилие на волята се мъчеше да си възвърне обичайното непринудено държание. — Ти се припознаваш. В моята военна кариера няма неизяснени. Попаднах в плен и след като постъпих в ЮНРРА. Може да провериш в архива на Военното министерство.

— Точно това направих, преди да тръгна насам — отвърна Енглес тихо. — Капитан Гилбърт Мейн се води „изчезнал“ през януари 1944 година. Смятало се, че е убит по време на бой близо до Касино^[5]. След два месеца е отбелязано, че е успял да избяга от немски военнопленнически лагер. Когато си се явил на служба под името Гилбърт Мейн, ти си излъгал, че се завръщаш след прекаран удар, и са ти позволили да преминеш към ЮНРРА. Ти си подал рапорт да бъдеш изпратен в Гърция, където е било малко вероятно да те срещне някой от офицерите от зенитния батальон на истинския Гилбърт Мейн. Предполагам дори, че истинският Гилбърт Мейн е бил нарочно убит по време на боя. Твоето име е Стюарт Рос, а Мюлер и Мас са членове на твоята неаполска банда.

Мейн се изсмя. Това беше див смях. Беше целият побледнял и напрегнат.

— Ти най-напред ме обвини, че съм се опитал да убия Блеър и съм замислял да убия Карла, сега...

— Вярно е — прекъсна го Карла с дрезгав глас. — Всичко, което Енглес каза, е вярно. Аз знам, че е вярно. — Тя беше успяла да се изправи на крака. Лицето ѝ сивееше под грима и тя едва се сдържаше

да не заплаче със сълзи. — Ти си смятал да ме убиеш. Ти каза, че ще откриеш къде е златото. Говореше ми, че ме обичаш. Ти казваше, че ще откриеш къде е златото и след това ще се оженим и ще го поделим. Но ти си ме лъгал. — Гласът ѝ потрепера на граници на истерията. — Ти през цялото време си ме лъгал. Ти си този, който закупи „Кол да Варда“ на търга. Вчера го разбрах. И... ти си този, който знае къде е златото. Ти, ти... — крещеше Карла. — Дано то ти донесе толкова добро, колкото донесе и на останалите.

Мейн пристъпи към нея. Нямаше никакво съмнение какво ще направи. Беше почервенял от гняв. Посегна да я удари, но докато изваждаше ръката си от джоба, Валдини, който бе дошъл в съзнание, бръкна за пистолета си. Той висеше в кобур под мишницата му и тъй като сицилианецът беше все още замаян, не можа веднага да дръпне закопчалката. Мейн беше по-бързият. Той стреля преди още Валдини да е извадил пистолета. Улучи го в гърдите. Малка черна точка се появи внезапно върху блестящо синьото сако на Валдини, той нададе сподавен вик и се претърколи.

За секунда никой не мръдна. Димът от пистолета на Мейн се издигна нагоре на сини колелца. Трясъкът от изстрела на Мейн като че ли ни смрази на място. Валдини започна да стене и да храчи кръв.

Карла беше първата, която се раздвижи. Тя изплака и коленичи до Валдини. Видяхме я, че вдигна главата му и избърсва кръвта от устните с жълтата копринена кърпичка от горното джобче на сакото му. Той отвори очи и погледна нагоре към нея: „Карла... кара миа.“ Направи опит да ѝ се усмихне, но в този момент главата му увисна безжизнено назад.

— Стефан! — проплака Карла. — Стефан, не ме оставяй.

Но той беше мъртъв.

Тя вдигна глава, като все още обгръщаше тялото му с ръце. Плачеше. Според мен това беше най-покъртителното от всичко — че Карла може да плаче, защото Стефан Валдини е мъртъв.

— Защо трябваше да го убиваш? — Гласът ѝ прозвуча уморено. — Той ме обичаше. Моят беден Стефан. Той беше всичко, което аз в същност имах. Което въобще съм имала. Той си беше мой. Той беше единственият, който истински ме обичаше. Беше привързан като кученце. Защо трябваше да го убиваш?

След малко тя, изглежда, се овладя. Положи отново тялото на Валдини на пода. След това тръгна бавно към Мейн. Той не я изпускаше от поглед, като в същото време се стараяше да наблюдава и нас, все още с пистолет в ръка. Като стигна до него, тя спря. Широко разтворените ѝ очи гледаха диво.

— Глупак! Ние можехме да убием тихичко Хайнрих и да поделим всичкото злато между нас двамата. Можехме да бъдем много щастливи цял живот. Защо трябваше да ги караш да арестуват Хайнрих? И твоите двама приятели? Всичко се разчу.

— Блясъкът на това злато беше прекалено силен за моите двама приятели — отвърна Мейн грубо.

— Целия си живот прекарах с мъже, които мамеха и убиваха. Но теб сметнах за честен. Мислех, че ти наистина ме обичаш. Във Венеция... аз бях толкова щастлива с мисълта, че ще бъдем богати и ще можем да живеем добре и без опасности. Но после ти замина, а Хайнрих и твоите двама приятели бяха арестувани. Тогава започнах да те подозирам. Накарах Стефан да те проследи. След това разбрах, че всичко е свършено, че ти не обичаш мен, а златото. Ти наддаваше срещу мен на търга. Ти си замислял да убиеш мен и Стефан. Ти си един мръсен, жалък мошеник. — Всичко това тя изговори без вълнение. Но гласът ѝ стана по-висок, когато продължи: — Сега вече уби и Стефан. Защо не убиеш и мен? Имаш пистолет. Не трябва да се страхуваш, щом имаш пистолет в ръка. Хайде, убий ме, защо не стреляш? — Изсмя се. — Глупак си ти, Гилбърт. Сега трябва да ме убиеш... и всички останали. Помисли колко много злато има тук и след това си спомни, че ти си единственият човек, който знае къде е то. — Тя се усмихна горчиво. — То няма да ти донесе нищо добро. *Ариведерчи*, Гилбърт.

Тя се обърна и излезе бавно от стаята.

Изпроводиохме я с поглед до вратата. За другите не знам как е било, но моите нокти се бяха впили дълбоко в дланта ми, докато чаках с напрежение Мейн да стреля. Лицето му беше побеляло и помрачняло и аз като че ли чувствавах натиска на пръста му върху спусъка на бавно повдигания пистолет. Но Мейн неочаквано се овладя и отпусна ръката с пистолета. Скиорските обувки на Карла отекнаха ясно по голите дъски на коридора отвън и се заизкачваха бавно по стълбата.

Той се обърна към нас усмихнат. Целеше да постигне една свободна и уверена усмивка, но се получи някаква мъртвешка гримаса. Лицето му беше изопнато и пусто. Кожата бе придобила сив оттенък, което не се дължеше единствено на мъжделивата, побеляла от снега светлина, която се процеждаше през прозорците откъм притъмнелия външен свят. И аз внезапно осъзнах, че той се страхува.

Мейн, изглежда, се поколеба за миг какво да прави. Мисля, че се двоумеше дали да не ни застреля веднага на място. Усетих неприятно гадене в стомаха.

— Ако вдигне пистолета — прошепна Енглес, — скачай зад масата. — Неговият глас също беше напрегнат. Погледнах към голямата чамова маса. Тя предлагаше твърде недостатъчно прикритие. Почувствувах се безпомощен и мисля, че бях уплашен. Устата ми бе пресъхнала и всяко движение, всеки звук в тази стая се възприемаше от сетивата като през увеличително стъкло, така че тази сцена е все още абсолютно жива в съзнанието ми.

Спомням си, че над воя на вятъра можех да чуя тиктакането на часовника с кукувичката. Смятам, че се е чувало дори шумоленето на падащия сняг отвън — тих приглушен съсък, приличащ на въздишка. Разнесе се някакво странно тракане, което видях, че идва от зъбите на Алдо. Кръвта течеше на тъмна струйка изпод устата на Валдини, а тя зееше отпуснато върху изжулените чамови дъски на пода. Някой от нас беше разсипал чаша коняк на бара. Малката локвичка се бе проточила до ръба и тупкаше на равномерни капки.

Стори ми се, че стоим така цяла вечност — съвсем неподвижни — ние тримата, скупчени на бара: Алдо отзад с кърпа в едната ръка, с чаша в другата, с тракащи зъби и блеснала плешива глава, и Мейн застанал в средата на стаята, отпуснал ръката с пистолета. Но предполагам, че всичко това не е траяло повече от секунда. Някъде се затвори врата и над нас затрополяха стъпките на Карла. Тя беше в стаята на Валдини.

Мейн погледна нагоре. Слушаше напрегнато тези стъпки и според мен сега съжаляваше, че не е застрелял Карла преди малко. Но след това се стегна. И като се стараяше да наподоби своето обичайно държане, се обърна към нас и каза:

— Господа, страхувам се, че ще трябва да ви помоля да ми предадете оръжието си, ако имате такова. Ти първи, Керамикос! Ела

при тази маса, където мога да те виждам добре! — И той посочи с цевта на пистолета накъде да се придвижи Керамикос. — Няма от какво да се страхуваш — добави той, тъй като гъркът се поколеба дали да тръгне. — Няма да те застрелям. Твоята помощ ще ми е необходима, за да изкопая златото.

Предполагам, че Керамикос се двоумеше. С едно бързо движение той би могъл да се озове зад Енглес. Но Енглес се беше обърнал и го наблюдаваше внимателно.

— По-добре му предай пистолета си, преди да се е уплашил отново — промърмори Енглес.

Керамикос изведнъж се усмихна.

— Да, може би така ще е по-добре — каза той и се отправи към масата. Изгледа въпросително Мейн.

— Извади пистолета за цевта и го остави на масата — заповяда Мейн.

Керамикос изпълни нареждането.

— Сега се обърни!

Аз почти се бях приготвил да чуя изстрела. Но Мейн се приближи към него и го обискира с бързи и опитни ръце.

Следващият поред беше Енглес. Той също носеше пистолет.

— Сега ти, Блеър.

— Аз нямам пистолет — казах аз, като вървах към масата.

Той се изсмя.

— Нещо като овца сред вълци, а? — Но въпреки това ме претърси. Заповяда дори на Алдо да излезе иззад бара и претърси и него. Италианецът беше загубил ума и дума от страх и докато излизаше иззад бара, очите му щяха да изскочат от кухините. Приличаше на някаква гротескова кукла от руски балет.

— Хайде сега изхвърли това тяло отгук! — заповяда Мейн на италиански. — Зарови го в снега и измий дъските!

— *Но, но, синьоре. Мамма миа. Нон е посибиле*^[6].

Не ми беше ясно от кое повече се страхува Алдо — от пистолета на Мейн или от сгърченото до стената тяло, проснато в локвата кръв. Той нареждаше нещо съвсем несвързано и безсмислено.

Мейн се обърна към нас:

— Няма смисъл да се занимавам с това животно. Може би вие ще бъдете така добри да изхвърлите това нещо отгук и да го заровите

някъде, за да не се вижда. И... накарайте, моля, този *кретино* да измие пода. — Той вече напълно се владееше. Разпореждаше се с тялото на Валдини, все едно че то беше натрошена стъклария, която трябва да се изхвърли на боклука. — Не се качвайте по стайте си все още — добави той. — Искам да ги претърся преди това. — Погледна нагоре. — А сега трябва да се кача и да се погрижа за Карла. — Но преди това отиде до телефона и изтръгна кабела от стената.

— Какво смяташ да правиш с нея? — запита Енглес, когато Мейн се отправи към вратата.

Той се обърна на прага и се усмихна:

— Любов ще правя. — Тежките му обувки заскърцаха по дъските отвън и след това по стълбите. Чу се трясъкът на отворена с ритник врата и след това мигновено заглушен писък. Той се превърна в мучене, който постепенно се удави от воя на вятъра.

— *Майн гот!*^[7] — извика Керамикос. — Той я е убил.

Ние стояхме и слушахме. Каквато и да е една жена, не е приятно да я чуваш как стене от болка и да мислиш, че е била убита, без да си направил някакъв опит да я спасиш. Изведнъж се почувствувах много зле. Този писък и тялото на Валдини, което лежеше до стената като заклано прасе в собствената си кръв — това беше прекалено много за мен. По стълбите отново прокънтяха стъпки. Мейн слизаше обратно. Той влезе в столовата и се спря, като видя, че никой от нас не се е помръднал.

— Ей, хора, какво става с вас? — запита той. Беше прибрал пистолета и изглеждаше почти весел.

— Уби ли я? — запита Енглес.

— Мили боже, не! Само я вързах, нищо повече. Тя не можа да намери друг пистолет в стаята на Валдини. — Той кимна към трупа. — Енглес, изнесете моля ви с Блеър това тяло оттук! Керамикос, ти ела с мен!

Тялото на Валдини не беше тежко. Ние отворихме прозореца зад бара и го избутахме навън. Отвън беше натрупало и трупът потъна в снега като в пухено легло. Аз се надвесих над прозореца и погледнах надолу.

Трупът лежеше проснат по гръб — дрехите изглеждаха много светли на фона на снежната белота, а кръвта от устата образуваше червено петно около главата. Приличаше на парцалена кукла с някаква

абсурдна и нелепа, самодоволно накривена шапка. Вятърът започна да навява отгоре сняг и тялото изчезна под него. Лицето ми моментално се вледени от ледения вихър. Отстъпих назад и затворих прозореца. Енглес се беше надвесил над Алдо. Италианецът стоеше на колене и търкаше пода с една кърпа за бърсане на чаши.

— Трябва да пийна нещо — казах аз.

— Налей и на мен, моля ти се. — Енглес дойде на бара. — Сигурно е станало време за обяд.

Погледнах часовника с кукувичката, който продължаваше да тиктака весело, сякаш нищо не се беше случило. Стрелките показваха дванадесет и половина.

— Никога не съм бил по-малко гладен — отвърнах аз.

— Хубава работа! Виждал си и по-ужасни неща! — подхвърли той, докато поемаше чашата.

— Знам. Но тогава беше война. Предполагам, че човек привиква с мисълта за смъртта още по време на обучението си във войската. Но да убиеш хладнокръвно някого — това е различно. Мислех, че ще застреля и Карла.

— Не се притеснявай, ще го направи. И нас ще застреля, ако не предприемем нещо да му попречим. — Той вдигна чашата си. — Наздраве! — Беше напълно спокоен. — Смешна работа! Имам пред вид влиянието, което златото, скъпоценностите или каквато и да е друга форма на концентрирано богатство оказват върху хората. Да вземем нашия приятел Щелбен. Той застрелял девет души толкова спокойно, колкото ти или аз бихме отрязали ненужните части от филмов сценарий. Същото е и с Мейн. Той вече е убил трима души и накарал един да извърши самоубийство. Ето ти съзнателният убиец — гангстерът, човекът, който убива без мисъл или чувство. Той наистина е доста тъп и безчувствен. Вълнуващото в него е само това, което върши.

— Защо по дяволите реши да се забъркваш в тази каша? — запитах аз.

Той ми хвърли един бърз поглед:

— Да, страхувах се, че рано или късно ще ми зададеш този въпрос. — Поколеба се за миг как да продължи. — Виж какво, и аз това се питам последните няколко минути. От гордост може би и от моето неутолимо влечение по силните усещания. Трябва да ти кажа, че

аз се ползвах с добро име като офицер от разузнаването. Много рядко съм се провалял. Но със случая Щелбен и неговото злато не успях да се справя! След като прочетох за арестуването му и узнах, че той е бил за известно време собственик на „Кол да Варда“, нещо ми подсказа, че отново съм напипал следа. Почувствувах се длъжен да направя нещо. И после, когато ти ми изпрати онези снимки, разбрах, че съм прав. Разпознах Мейн. Помислих, че съм разпознал и Керамикос. Обезателно трябваше да дойда и да видя какво става тук. Но когато тази сутрин ти казах, че трябва да се подклажда огъня, аз въобще не предполагах, че нещата могат да се развият толкова бързо. — Той ме потупа по рамото. — Извинявай. Нямах намерение да те насаждам в такава бъркотия. Не искам да те заблуждавам, Нийл, ние сме наистина в критично положение.

— Ами в такъв случай да излезем от него.

— Как?

— Не може ли да се спуснем до Тре Крочи със ски?

— Да, със ски. Но Мейн не е глупав. Той сигурно се е досетил за тях и за снегоходките. Все пак хайде да проверим.

Той се оказа напълно прав. Мейн стоеше до отворената врата на стаичката за ски и трополенето, идващо оттам, ни подсказа, че е накарал Керамикос да навърже скиите в един сноп.

— Изхвърлихте ли трупа? — запита, като ни видя. — Тогава елате и помогнете да свършим с това. — Държеше се на безопасно разстояние от нас, докато влизахме в малката стаичка, и внимателно ни следеше с очи. Освен нашите ски там имаше още няколко чифта. Ние ги навързахме три по три и след това той ни накара да ги изнесем отвън на терасата.

Мейн ни подкара към бетонното помещение за теглителния механизъм на злитовията. Снегът беше много дълбок — на места стигаше до колене. Той отключи вратата и ние се напъхахме вътре доволни, че се отърваваме от хапещия снежен вятър. Вътре беше леденостудено и влажно и се чувствуваше онзи дъх на плесен, който имат всички необитаеми бетонни помещения. Машината бе покрита със сив циментен прах и от това изглеждаше стара и неизползваема. Но всички оси и зъбчати връзки бяха добре смазани. Снегът висеше като бял воал зад здраво барикадираните с железни решетки прозорци. Вятърът свиреше през тънкия процепа, от който излизаше стоманеното

въже. Погледнах към отсрещната стена. На нея Щелбен бе разстрелял немските войници според показанието на ефрейтор Холц. Но по нея нямаше следи от куршуми. Циментената замазка представляваше гладка, сива, безинтересна повърхност. Сигурно Енглес бе забелязал накъде гледам, защото ми прошепна:

— Изглежда, Шелбек е замазал отново стената.

Ние подредихме на купчина ските и двата чифта снегоходки в ъгъла до електрическото табло. След това отново излязохме навън в снега и Мейн заключи вратата. Започнахме да си пробиваме път през зъбите на вятъра обратно към терасата. Мейн спря пред входа на хижата.

— Започваме работа след обяда — каза той. — Дотогава ще се радвам, ако не мърдате по-далеч от бара, за да мога да ви наблюдавам.

Чак тогава влязохме вътре. Голямата стая ни се стори топла. Отърсихме снега от дрехите си и той се стопи на локвички по пода. Джо стоеше до бара.

— Къде по дяволите ходихте? — запита той. — И какво му е станало на Алдо? Той е по-глупав от обикновено. Счупи две чаши и изпусна една бутилка коняк. — Ана слагаше масата. Тя ни хвърли изплашен поглед. Цветът се беше отдръпнал от лицето ѝ.

То вече не изглеждаше свежо и весело. Джо поръча по чашка и извади няколко филмови ролки.

— Ето ви скиорски кадри — избоботи той, като се приближихме до бара. — Дават представа за възможностите на това място като терен за снимки. — Той подаде негативите на Енглес.

— Ти къде промиваш филмите? — запита Енглес.

— Отзад там, в килера до кухнята — отвърна Джо. — Дяволски студено е, но има течаща вода.

Той явно нищо не бе чул. Енглес започна да разглежда филмите. Мейн застана встрани от нас. Беше странно да стоиш с човек, който нищо не е чул и абсолютно нищо не знае за това, че тук се е случило нещо необичайно.

Енглес изведнъж спря по средата на втората ролка.

— Какво е това, Джо?

Джо се надвеси и погледна в лентата.

— О, това го заснех вечерта, като пристигнахме. Хубав кадър на лунно осветление. Излязох да снимам откъм дърветата до ъгъла на

злитовията. Дори едно таласъмче щракнах, нали виждаш?

— Да, да, наистина. — Енглес се взираше отблизо в негатива. Какво прави то? — посочи той с пръст към една от позите.

Джо погледна през рамото му:

— Кой го знае. Като че ли измерва нещо. Придава движение на кадъра. В същност аз затова излязох да снимам. Исках да хвана някой да се движи наоколо, за да придаде повече живот на кадрите...

— Той знаеше ли, че снимаш?

— Боже господи, не! Щеше да развали кадъра. Нямах да се движи естествено.

— Съвсем правилно. — Енглес ми подаде филма. — Ето един хубав кадър, Нийл. Може да ти подсказе нещо за сценария. Трябва да включиш някоя лунна сцена. Много ефектно се получава във филмите.

Поех развитата лента от ръцете му. Той ми посочи с пръст началото на един кадър. Видях някаква навеждаща се фигура. Вдигнах лентата към светлината. Виждаше се цялата предна част на хижата с високия островрѣх покрив, покрит от сняг, дебелите борови клони и в центъра — бетонната постройка на злитовията, над която бе издигната хижата. Прозорците отразяваха бялата лунна светлина и на този фон изпъкваше един мъжки силует. Не беше трудно да се разпознае дребната слабовата фигура на Валдини.

Разтеглих бързо целулоидната лента. Валдини с разперени ръце правеше движенията на човек, който измерва повърхността на бетонната постройка. Можеше да се види дори, че държи в ръце нещо като ролетка. След това се изправяше и тръгваше покрай стената. Външната страна на вратата изведнѣж се появяваше на филмовата лента и Валдини изчезваше.

— Не е лошо, нали? — каза Енглес. — Ако искаш, прегледай я докрай. Има един-два хубави кадъра със скиори. — Той гледаше третата лента. Разбрах намека и изгледах цялата ролка. След това я върнах на Джо.

— Имаш някои много сполучливи кадри. Свърши ли с другите, Енглес?

Той ги побутна към мен. Начина, по който го направи, привлече вниманието ми. Личеше, че е много развълнуван. Но го замаскира, като се обърна към Джо и подхвана дълъг разговор, изпълнен с технически термини за преимуществата на определен вид осветление и

ъгли на снимане. А аз бях оставен да се чудя защо един кадър, на който Валдини измерва някаква бетонна стена, е предизвикал неговия интерес.

- [1] „Танцът на мъртвите“ — муз. пиеса от Сен-Санс. Б.пр. ↑
- [2] Площад Рим(ит.). Б.пр. ↑
- [3] Най-северозападният гръцки остров. Б.пр. ↑
- [4] Евтин ресторант (ит.). Б.пр. ↑
- [5] Град в централна Италия. Важен стратегически обект, пазещ подстъпите към Рим по време на Втората световна война. Б.пр. ↑
- [6] Не, не, господине. Майчице! Невъзможно! (ит.). Б.пр. ↑
- [7] Боже мой! (нем.). Б.пр. ↑

ГЛАВА ОСМА

НИЕ КОПАЕМ СОБСТВЕНИЯ СИ ГРОБ

Това беше един странен, напрегнат обяд. Мейн седеше отделно — на отсрещния край на масата. Беше претърсил нашите стаи, включително и тази на Джо. Знаеше, че никой от нас няма пистолет, но не искаше да поема излишни рискове. Докато се хранехме, едва ли се казаха повече от две-три думи. Мейн беше нервен, въпреки че се опитваше да го прикрие. Останалите бяха заети с мислите си — всички с изключение на Джо. Захвана отново да говори за няколкото скиорски кадъра, които бе заснел. Но и той млъкна, след като почувствува, че Енглес не го слуша с интерес.

— Какво по дяволите става с вас? — изломоти Джо. — И защо Мейн седи сам, като че ли страда от заразна болест?

— Спокойно, Джо — промърмори Енглес. — Посдърпахме се малко, това е всичко.

— О-о! Валдини и контесата също ли са замесени?

— Да. Те се хранят горе.

Джо изглежда остана доволен от отговора и продължи да яде мълчешком. Трудно беше да се повярва, че той дори не предполага, че се е случило нещо ужасно. Мейн ставаше все по-неспокоен. Не сваляше очи от нас, докато се хранеше. Смятам, че той се боеше от нас, въпреки че бяхме невъоръжени. Спомних си как Щелбен е застрелял войниците. Сега тук седеше още един убиец. Щом като вземе златото, Мейн няма да се подвоуми да ни избие. Джо можеше да е в безопасност, докато успеехме да го държим в неизвестност за положението. Но що се отнася до Енглес и мен, той най-вероятно щеше да ни унищожи. Нямахме никакви надежди за спасение. Все едно че обядвахме с палача си в деня на нашето екзекутиране. Започна да ми прилошава. По челото ми изби студена пот, сякаш в яденето имаше много лютиво. Отблъснах чинията.

— Не си ли гладен, Блеър? — запита Мейн.

— Ти щеше ли да си гладен, ако беше на мое място? — отвърнах аз мрачно.

— Сигурно не.

Джо погледна през масата към мен:

— Какво има? Болен ли си, Нийл?

— Нищо ми няма — отвърнах аз, но той явно не ми повярва, защото отиде до бара и донесе чаша коняк.

— По-добре и всички да пийнем по нещо — каза той. — Може би това ще разведри малко атмосферата.

Но и то не помогна. Питието ми се струваше студено и безвкусно и устата ми оставаше неприятно суха.

Щом се наяде, Джо стана и каза:

— Страхувам се, че ще трябва да напусна тази весела компания. — И след като никой не прояви желание да го задържи, той излезе отново да си промива филмите.

След него стана Мейн и се качи горе. Чухме ключът да се превърта в ключалката на стаята на Валдини и стъпките му прокънтяха по посока на прозореца. След това вратата отново се затвори и ключът пак бе превъртян. Като се върна при нас, той каза:

— Сега вече можем да започваме. Енглес, ела моля те с мен.

Керамикос и аз останахме сами. Гледахме се един друг мълчаливо.

— Не можем ли да направим нещо? — запитах аз.

Керамикос мръдна неопределено с рамене:

— Няма да е лесно — когато имаш работа с човек, който е въоръжен и който няма да се поколебае да стреля. Ако искаш вземи един стол и се опитай да му разбиеш главата, като влезе. Или хвърли бутилка, ако смяташ, че ще го улучиш и зашеметиш. Или пък най-сетне може да излезеш през тази врата на снега и се опитай да стигнеш долния край на злитовията. Аз лично предпочитам да изчакам. Мейн не е единственият, който има пистолет. Аз преди известно време предвидих такава ситуация и се подготвих за нея. Попадам съм в много трудни ситуации през моя живот. И съм разбрал, че за всяко нещо си има време. Ще видим какво ще стане.

Беше много блед и устните на малката му уста бяха здраво стиснати, така че имаха същия цвят като кожата.

— Аз по-скоро бих поел риска, отколкото да се оставя да ме застрелят, както Щелбен е застрелял онези войници.

Той отново повдигна рамене. Него това не го интересуваше. Погледнах в коридорчето към кухнята. Мейн не се виждаше никакъв. Хвърлих бърз поглед към прозореца, който гледаше към злитовията. Керамикос имал пистолет, мислех аз, но щеше ли да ги използва, за да помогне на нас? Нямах му доверие. Реших се изведнъж. Изтичах до прозореца и го отворих. На дървената тераса под мен беше навалял дебел сняг. А зад терасата, просеката на влековата шейна, затрупана от навятия сняг, пропадеше надолу в непрозрачната пелена на снежния вихър.

— Моля те, затвори след мен прозореца, Керамикос.

— Не ставай глупак, Блеър — измърмори той, докато аз прекрочвах прозоречната рамка. — Той ще види следите ти. Нищо няма да излезе от твоя опит.

Но аз не се вслушах в съвета му. Предпочитах всичко друго, освен да седя и чакам края. Изправих се в касата на прозореца и скочих. Паднах в мек сняг, но политнах напред и заорах с лице в снега. Вдигнах глава да си изтрия очите от снега. Той беше леденостуден. Точно пред мен беше просеката. Побързах да се изправа и се втурнах надолу. На известно разстояние снегът беше много дълбок и се сригваше заедно с мен като малка лавина. Все едно че се спусках по сипей, както правех в Лейк Дистрикт^[1]. Но след това достигнах до една отсечка, където вятърът бе издухал снега. Подхлъзнах се и полетях надолу по гръб. Плъзгал съм се по този начин около тридесет или повече фута, преди да се озова в купчина сняг. Измъкнах се с труд от нея и отново се изправих на крака.

Зад мен проехтя вик. Обърнах глава и с учудване забелязах, че съм все още съвсем близо до хижата. Широка, изорана в девствения сняг бразда сочеше ясно къде съм минал. Тресна пистолетен изстрел и куршумът просъска в снега на една педя от мен. Гласът извика отново по мен. От воя на бурята не можех да различа думите. Обърнах се и се втурнах надолу по просеката.

Никой повече не стреля. А когато погледнах след малко назад, хижата вече се виждаше само като някакво неясно, смътно очертание. Духът ми се приповдигна. Дърветата ме предпазваха от вятъра и

въпреки че вече целият бях мокър, напрежението и усилията, които полагах, ме топлеха.

Сега вече напредвах бързо. На места газех през дълбоки преспи, на места просто се носех по свличащи се грамади от сняг, а там, където просеката не беше затрупана от снега, се плъзгах надолу по гръб.

Току-що се бях плъзнал по едно от тези открити места и за малко не бях затънал в дълбок навят сняг, когато погледнах назад. Хижата вече не се виждаше, но сред сняг към мен се носеше фигурата на скиор. Той вземаше наклона с бързи, къси завои. Като стигна мекия сняг, той направи завой с подскок и със странично свличане подкара под себе си една снежна вълна, като че ли беше на сърф.

Спуснах се да търся прикритие зад дърветата. Навятият сняг там беше много дълбок. Но с газене и търкаляне надолу успях да се добера до дясната страна на просеката, хванах се за един клон и по него се издърпах сред дърветата.

Хвърлих бързо поглед назад, успях да видя как Мейн спира с безукорна християния пред дълбокия сняг, с който току-що се бях преборил. Озова се точно срещу мен. Отделяха ни не повече от шест-седем ярда. Почувствувах сълзи от яд да напират в очите ми. Бях затънал дълбоко в снега, а клоните на дърветата бяха дебели. Мейн мушна ръка в джоба на анорака си и извади пистолета.

— Сега ли да те застрелям — извика той, — или искаш да се върнеш при приятелите си?

Гласът му беше абсолютно спокоен. Явно, че за него нямаше значение дали ще ме застреля сега или после.

— Е, добре — отвърнах аз, — ще се върна.

Нямах друг избор. Тръгнах нагоре по утъпканата от мен следа с горчивото чувство на поражение. На едно място навятата купчинка сняг, на която стъпих, поддаде под тежестта ми и аз паднах. Не ми се искаше да ставам отново. Чувствувах се безкрайно отчаян. Но Мейн започна да ме ръчка в ребрата с острите върхове на ските. След това ми даде щеките си. Вървеше малко зад мен, изкачвайки склона стъпаловидно, с готов за стрелба пистолет.

Докато изкачим върха, капнах окончателно. Той ме побутна да вървя покрай стената на бетонната постройка. Предположих, че Енглес и Керамикос са заключени вътре, защото оттам се разнасяха удари по

вратата. Отвън имаше нахвърляни инструменти: кирки, лопати и тежък чук с дълга дръжка, който каменарите наричат „боен чук“. Мейн отключи и като ме хвана изотзад за яката, ме блъсна вътре. Подхлъзнах се на снега пред вратата и паднах. Ударих си главата в нещо твърдо и съм припаднал.

Когато се свестих, видях, че някой ме е подпрял да седна до стената. Беше ми много студено и виждах замъглено. За момент не можах да се сетя къде се намирам. Около мен имаше много шум и помещението бе пълно с прах. Главата ми тежеше, изпитвах силна болка, а кръвта биеше в слепоочията. Вдигнах ръка към челото. То бе мокро и лепкаво. Отдръпнах пръстите си — по тях имаше кал, кръв и ледена вода от стопилия се сняг.

След това си спомних какво бе станало. Огледах помещението. Бяха ме облегли в ъгъла между двете стени. В отсрещната част на помещението, зад стоманеното въже, стоеше Мейн с гръб към вратата. Под електрическото табло срещу прозореца Енглес и Керамикос разбиваха бетонната настилка с кирка и чук. Стаята отново се залюля пред очите ми. Замижах.

Когато отново разтворих очи, стаята вече не се люлееше. Енглес бе престанал да блъска с чука по бетона. Стоеше облегал на дръжката и бършеше потта от челото си. Видя, че го гледам.

— По-добре ли си? — запита.

— Да — отвърнах аз. — Ей сега ще стана.

Но той видя, че треперя от студ, и се обърна към Мейн:

— Защо не го заключиш в стаята му? Целият е мокър. Ще хване пневмония.

— Това си е негова работа — отвърна Мейн. Той не се и опитваше да скрие факта, че за мен е без значение дали ще умра от пневмония или от нещо друго. Но мисля, че точно в този момент аз пет пари не давах дали ще умра или не.

Енглес задържа погледа си върху мен, след това изгледа от горе до долу Мейн:

— Не ми се случва често да искам да убия някого, но бог ми е свидетел, че точно сега искам.

— По-добре не се опитвай — беше единственият отговор.

Енглес му обърна гръб и удари ожесточено с чука по бетона. Ударът разтресе цялото помещение. Те бяха преместили голямата

желязна печка и сега разбиваха пода там, където бе стояла, за да започнат да копаят. Огледах цялото помещение. То бе сиво и мръсно. Прахът висеше като облак над главите на Енглес и Керамикос. Над мен се издигаше стената, на която са били разстреляни немските войници. Като се вгледах отблизо, забелязах, че замазката на това място е по-нова, отколкото на пода.

Стана ми по-добре. Но мокрите дрехи ме вледеняваха и аз се тресях неудържимо. Изправих се на крака. Чувствах се малко замаян, но иначе не твърде зле.

— Имате ли нещо против, ако ви помогна? — запитах аз. Енглес се обърна. — Ще се постопя, ако върша нещо.

— Да, заповядай — каза той.

Мейн не каза нищо и аз се покатерих през барабана на лифтовото въже. Те вече бяха направили широка дупка в бетона. Керамикос бе започнал да копае отдолу. Независимо от бетонната настилка първият пласт земя бе замръзнал и твърд. Но шест инча по-надолу беше меко. Енглес остави чука и аз взех една кирка.

— Полека — прошепна Енглес, — няма за къде да бързаме. Съжалявам, че не успя. Хубав опит... но напълно безнадежден.

Кимнах с глава.

— Глупаво беше от моя страна да се опитвам — казах аз.

Заработихме мълчаливо. Керамикос и Енглес взеха лопати и оставиха аз да копяя. Мейн не ни даваше да си отдъхнем. Работехме без прекъсване и твърде бързо дупката се разшири.

— Скоро ще достигнем златото, ако то е тук — прошепнах аз на Енглес, когато главите ни се приближиха при едно навеждане. Дупката вече бе дълбока повече от два фута. — Той ще започне да стреля, като го откопаем, нали? — запитах аз.

— Да — отвърна той. — Но по-напред ще ни накара да го извадим, ако, както казваш ти, то е тук. Как се чувствуваш сега?

— Студено ми е — отвърнах аз. — Но като се движа, ми става по-добре.

— Слушай, не предприемай нищо, докато не ти кажа. — Той се наведе към Керамикос и започна да му шепне нещо. Гъркът кимна и дебелите му космати ръце, като че ли стиснаха по-здраво дръжката на лопатата.

— Престанете да говорите и продължавайте да копаете! — изръмжа Мейн. Гласът му беше студен, но той не можеше да прикрие нотката на възбуда, прокраднала се в него.

— Той започва да се вълнува — прошепна Керамикос. Малките му очички блестяха иззад очилата. — Скоро ще загуби самообладание. Ще го обземе мисълта за златото. Тогава може да стане невнимателен. Това е нашата възможност. Не работете много бързо.

Питах се дали пистолетът му е в него.

— Престанете с разговорите! — Гласът на Мейн потреперваше. — Работете без приказки, иначе ще застрелям един от вас.

След тази заповед продължихме да копаям мълчаливо. Но въпреки че работехме бавно, дупката постепенно ставаше все по-дълбока. Около четири часа започна да се стъмва и Мейн включи осветлението. Имаше само една гола крушка на стенна фасунга над електрическото табло. Това беше същата крушка, която ефрейтор Холц беше счупил с ръка. Енглес ми хвърли един поглед. Сигурно и той си бе помислил същото. Ако се престорех, че припадам, дали щях да я достигна с дръжката на кирката?

— Не прави нищо глупаво, Нийл! — прошепна предупредително Енглес.

Погледнах към Мейн. Очите му блестяха. Той мислеше за златото. Но не ни изпускаше из поглед. Когато очите ни се срещнаха, малката черна цев на пистолета му сочеше право в и моя корем.

— Ако направиш само една стъпка към крушката, Блеър, ще те надупча на решето — каза той.

Продължихме да копаям. Тримата се редувахме в дупката. Когато тя стана повече от четири фута дълбока, лопатата Енглес изхвърли прогнил парцал. Керамикос го вдигна от купчината пръст, която бяхме натрупали.

— Това може би ще те заинтересува — обърна се той към Мейн. — Това е парче от немска бойна униформа.

— Продължавайте да копаете — беше всичкото, което каза Мейн, но очите му заблестяха.

След това работата стана отвратителна. Трупите бяха наполовина разложени. Само костите се бяха запазили. Започнахме да ги вадим с ръце. Повдигаше ми се, като гледах тези човешки останки.

Скоро щяхме да бъдем в не по-добро състояние от тяхното. Ние копаехме собствения си гроб.

В ямата имаше ръждясали щикове, пушки с проядени приклади и разкапани от ръждата цеви — всичко превърнато на паяжина, която се разпадаше, щом я докоснем. По някои от трупите бе останало толкова малко плът, че те не бяха нищо повече от скелети, обвити с изгнило покривало, което представляваше отчасти плът, отчасти облекло и отчасти пръст. Наброихме пет трупа, което потвърждаваше показанието на ефрейтор Холц. След това нашите лопати откриха ръба на дървено сандъче.

Керамикос, който точно тогава копаеше в дупката, погледна нагоре към нас.

— Извади го! — каза Енглес.

Керамикос се наведе и разрови пръстта с ръце. Погледнах крадешком към Мейн. Той вече едва се сдържаше. Това личеше по очите и напрегнатото му тяло. Но не се помръдна от мястото си.

Най-после се показа цялото сандъче. Беше около два фута дълго, един широко и шест инча високо. Дъските бяха потъмнели, проядени и зацапани с пръст. Керамикос пъкна ръце под него и го подаде нагоре на Енглес. Сандъчето бе доста тежко. Енглес го постави до извадените трупове и погледна към Мейн.

— Извадете и останалите! — заповяда Мейн.

— Няма ли да е по-добре да го отворим? — предложи Енглес.

Мейн се подвоуми какво да прави. В очите му блестеше непреодолимото желание най-после да види златото.

— Добре, откърти капака с кирката да видим какво има.

Енглес побутна сандъчето по циментовия под към Мейн:

— По-добре ти да го направиш, това злато е твое.

Мейн се изсмя:

— Аз не съм глупак, Енглес. Хайде, разчупвай го!

Енглес помръдна равнодушно с рамене, взе една от кирките и като стъпи с крак върху сандъчето, за да има опора, мушна острия край на кирката под капака му.

Острието хлътна съвсем леко и след като Енглес натисна, прогнилото сандъче се разпадна.

То беше пълно с пръст.

Мейн нададе кратък вик и се наведе напред, но веднага отскочи назад. Пистолетът трепереше в ръката му.

— Какви са тези номера? — изкрещя той. — Какво си направил със златото, Енглес? Това не е злато. Това е пръст. Какво си направил със златото? — Беше окончателно изгубил контрол над себе си. Лицето му бе изкривено от ярост. — Какво си направил с него? — повтори Мейн. — Кажи ми какво си направил с него, или... или... — Той вече бе загубил дар слово. За секунда помислих, че ще го застреля.

— Не ставай глупак — каза Енглес. Говореше с отсечен глас и в него се долавяше властната метална нотка на човек, свикнал да командува. — Тези сандъчета са лежали в земята, откакто са били поставени тук. Твоите приятели Мюлер и Ман вероятно са знаели къде е златото. Но ти ги уби.

— А ти защо предложи да отворим сандъчето? — попита Мейн. Той отново се бе овладял. — Защо поиска да видя какво има вътре? Ти си знаел, че златото не е тук.

— Аз само подозирах, че твоите приятели са те измамили с двойна игра — отговори му Енглес.

— Те не биха могли да направят това. Те ми казаха всичко. Това беше цената на тяхното освобождаване от Реджина Коели. Те са изкопали тази дупка по заповед на Щелбен и са поставили сандъчетата и телата около тях. Той след това се заключил тук и закрил прозореца, за да не го видят какво прави. По-късно, когато са успели да надникнат вътре, дупката е била запълнена, подът зациментиран отново и печката преместена на обичайното ѝ място. Те не са могли да влязат, защото вратата е била заключена.

— Това е тяхната версия — прекъсна го Енглес.

Мейн се огледа с див поглед из помещението.

— То е някъде тук — изръмжа той. — Непременно.

— Сигурен ли си, че Мюлер и Ман наистина са донесли златото тук? — запитва тихичко Енглес.

— Разбира се, че са го донесли. А той не е могъл да го пренесе на друго място извън това помещение, без те да разберат.

— Ти знаеш само това, което са ти казали те — напомни му Енглес. — В края на краищата ти ги измами с двойна игра, защо и те да не са те измамили с двойна игра?!

— Изкарайте и останалите сандъчета! — заповяда Мейн.

— Щом едно от сандъчетата е пълно с пръст и останалите ще са като него — обади се Керамикос.

— Изкарайте ги! — озъби се Мейн.

Сега заработихме много по-бързо. Извадихме двадесет и едно сандъчета. Разбивахме всяко едно, щом го изваждахме от дупката. И във всички имаше само пръст.

— Сега какво ще пожелаеш да правим? — запита Керамикос, след като и последното сандъче биде отворено.

Но Мейн не го чу. Очите му пробягваха по частите на машината, електрическото табло и стените.

— То е някъде тук — говореше си той. — Сигурен съм. И аз ще го намеря дори ако трябва да разбия на парчета тази колибка.

— Предлагам да пийнем по чашка и да обсъдим положението — обади се Енглес.

Мейн го изглежда. Не знаеше какво да предприеме. Беше загубил самоувереността си.

— Е, добре — каза той най-сетне с беззвучен глас. — Нахвърляйте всичко в дупката и я зарийте — посочи той трупове, струпани върху купчината пръст като някаква уродлива, нелепа пирамида.

След като затрупахме надве-натри дупката, ние се прибрахме с инструментите в хижата. Снегът като че ли бе отслабнал, но беше хапливо студен, а вятърът ме пронизваше целия през мокрите дрехи.

Джо седеше удобно разположен до печката, зачетен в един от своите романи.

— Къде, по дяволите, бяхте досега? — извика той, като ни видя да влизаме. — Вече започнах да се тревожа. Какво сте правили с тия инструменти, градинки ли прекопавахте? — Той сочеше кирките и лопатите.

— Не. Търсихме злато — отговори Енглес.

— Имате такъв вид, сякаш сте поправяли канализационната мрежа.

Мейн се качи горе. Джо стана от стола си.

— Това е някакво дяволски откачено място — извика той. Говореше на Енглес. — Най-напред казваш, че е имало скандал между Мейн и вас. След това изчезваш с него, а заедно с теб и цялата банда.

Валдини и контесата са се затворил по стайте си. Може би ще ми обясниш какво, по дяволите, става тук?

— Седни и се успокой, Джо — каза Енглес. — Ти си на заплата като кинооператор, а не като бавачка.

— Да, но това е абсурдно, шефе — настояваше Джо на своето. — Тук става нещо, а аз...

— Ти оператор ли си, или не? — Гласът на Енглес прозвуча неочаквано остро.

— Разбира се, че съм оператор — отвърна Джо с обиден глас.

— Е, тогава гледай си служебните задължения! Аз не съм дошъл тук, за да се разхождам с теб. Ти пропусна няколко хубави кадъра днес следобед, защото те е домързяло да излезеш навън.

— Да, но...

— Боже мой, ти какво искаш, да вървя след теб и да ти казвам какво да снимаш ли?

Джо заби обиден нос в книгата. Поведението на Енглес беше грубо и несправедливо, но той сложи край на въпросите. Ние тримата отидохме в задната част на хижата и оставихме инструментите в скиорната. Докато ги подреждахме в ъгъла, Керамикос каза:

— Мисля, че сега Мейн ще потърси начин да се спогоди с нас. Той не обича да е сам. А след като не знае къде е златото, той ще се почувствува нещастен. Той не смее да ни застреля, защото ние може би знаем къде е златото. Но той също така няма да посмее да ни остави живи, освен ако не станем негови съдружници. Смятам, че ще пожелае всички да се сдружим сега.

— А ние трябва ли да се съгласяваме? — запитах аз. — С твоя помощ ние можем да се отървем от него. Имах пред вид пистолета му.

Керамикос поклати отрицателно глава:

— Не, не. Той може да ни е от полза. Ние не знаем колко знае той. Трябва най-напред да постигнем споразумение с него.

— Но той знае ли нещо повече от нас за златото? — запита Енглес.

— Четири глави мислят по-добре от една, приятелю — измърмори Керамикос уклончиво.

Качихме се по стайте си. Побързах да сменя мокрите си дрехи и да облека нещо сухо и топло. Енглес влезе в моята стая веднага след като се беше произмил.

— Как се чувствуваш, Нийл?

— Горе-долу — отвърнах аз.

— На твоята драскотина май ще трябва да ѝ лепнем малко лейкопласт — каза той. — В чантата ми има.

— Върна се след минута и залепи една лепенка на челото ми. — А така! — потупа ме той по рамото. — Няма нищо страшно. Само кожата е одраскана и мястото е леко натъртено. Съжалявам, че не се получи нищо от твоя опит да избягаш. Иначе беше добре замислено.

— Доста безплоден опит — извиних се аз.

— По-скоро ненужен — ухили се той весело. — Все пак ти не си могъл да знаеш, че ще е така.

— Искаш да кажеш, че ти си знаел, че златото не е в тези сандъчета?

— По-скоро подозирах, че е така. — Той запали цигара и докато гледаше как пламъчето на клечката угасва, добави: — Човекът, когото трябва да наблюдаваме сега, е нашият приятел Керамикос. Той е много по-опасен, отколкото Мейн. И той смята, че ние знаем къде е златото.

— А ние... знаем ли?

— Колкото по-малко знаеш за това, толкова по-добре за теб — отвърна Енглес с добродушна усмивка. — Хайде да пийнем долу по нещо. Тази вечер ще се гипсираме. И гледай да се напиеш колкото мен.

Това беше една ужасна вечер. Енглес представляваше непресъхващ извор на остроумия. Разказваше виц след виц за филмовите звезди, с които бе работил, за режисьори, над които е вземал връх, и за коктейли, които са завършвали със скандали. Държеше се като уличен продавач, за да разпръсне над своите слушатели изкуствения блясък на веселостта. Отначало неговите слушатели се състояха единствено от моя милост. Но след малко той измъкна Джо от приключенските му романи и успя да приглади настръхналата му перушина. А след като и Керамикос се присъедини към нас, само Мейн остана извън малката групичка около бара.

Енглес точно това се стремеше да постигне. Мейн седна на пианото и заблъска по него нещо шумно и крещящо от Бах. Свиреше ожесточено. Старото пиано разгласяваше с висок глас неговото настроение на осуетени планове и безсилен гняв.

А Енглес не престава със своите истории, докато не накара всички да се смеят гръмогласно. Това беше насилена веселост,

породена тенденциозно от остроумие и коняк, но смехът беше истински. И сигурно той подействува най-силно на Мейн. Този смях му отне чувството за превъзходство и подкопа неговата самонадеяност. След като не успя да намери златото, той вече не бе така сигурен в себе си. С пистолет в ръка и всеки от нас, изпълняващ неговите заповеди, той все още би имал с какво да подкрепя самочувствието си. Но да бъде игнориран! Да гледа всички останали в такова очебиещо шумно и весело настроение, за него това вече бе много. Той неочаквано удари с две ръце по клавишите на пианото и скочи:

— Престанете да се смеете! — изкрещя той.

— Не му обръщайте внимание! — прошепна Енглес и продължи да разказва поредната историйка из филмовия свят. Ние отново започнахме да се смеем.

— Спрете, чувате ли?

Енглес се обърна към него, като леко се олюляваше.

— Д-да с-спрем какво, сър? — запита той любезно.

— Седнете до печката и престанете с този шум? — заповяда Мейн.

— Какъв шум? Ти чуваш ли някакъв шум, Нийл? — Той се обърна изцяло към Мейн с горд и важен, изпълнен с достойнство вид. — Никой не вдига шум, шефе. Сигурно ще да е от пианото.

Погледнах към Мейн. Той беше пребледнял от гняв. Но не знаеше какво да прави. Двоумеше се.

— Енглес — изкрещя той, — иди да седнеш при печката!

— О, я върви по дяволите — беше единственият отговор.

Мейн мушна ръка в джоба, където държеше пистолета. Но се спря. Постоя така за момент, като ни гледаше и си хапеше устната. След това седна отново на пианото.

След малко влезе Ана с приборите за вечеря. Енглес изгледа трима ни.

— Ние не сме гладни, нали? Вие, ако искате, яжте. Нямам нищо против, но аз си оставам на коняк. Или пък да сложим яденето на бара. Така тези, които са гладни, ще могат да си хапват. — И той помоли Ана да нареди вечерята на бара.

Това беше последната капка, която преля чашата. Мейн или трябваше да накара Ана да му сервира отделно на масата, или да се присъедини към нас на бара. Той предпочете второто. И скоро, след

като дойде при нас, дръпна Енглес настрана. След това и Керамикос биде извикан при тях. Съвещаването продължи само няколко минути. След това тримата си стиснаха ръцете. Чух Енглес да казва:

— Смятам, че постъпваш много разумно, Мейн.

Тогава Мейн мина зад бара и започна да смесва коктейл за всички по негова специална рецепта. Докато се навеждаше да вземе някаква бутилка, Енглес успя да ми прошепне: „Край на стрелянето. Ще делим на три.“ Очите му весело святкаха.

— А Карла? — шепнешком попитах аз.

— Тя е извън играта — отговори той.

Мейн се изправи и започна да смесва питиетата, използвайки една празна бутилка вместо шейкър. Неговото непринудено държание се бе отчасти възвърнало. Като го гледаше така човек — застанал срещу нас, усмихнат и бърбещ, зает с приготвянето на коктейлите, — би го взел за очарователен компаньор — вероятно богат плейбой, може би актьор или дори художник, но никога за безмилостен хладнокръвен убиец.

А защо всички пиеха толкова много тази вечер? Всеки си имаше различна причина. Енглес определяше темпото. Без да се хвърля на очи, разбира се, но така или иначе той дирижираше цялото пиене. А темпото му бе доста бързо, защото искаше да се покаже пиян и защото искаше останалите да се напият. Аз пиех, защото алкохолът ме сгръвяше и защото правех компания на Енглес. Джо пиеше, защото всички се бяха сдобрили отново и това го разнежваше. Той мразеше емоционалните конфликти. Без съмнение това бе причината да е все още ерген. Мейн пиеше, защото искаше да „догони“ настроението на останалите и да забрави онзи момент при пианото. А Керамикос? Тогава не можех да кажа със сигурност защо Керамикос пие.

Енглес, изглежда, се напи по-бързо от останалите. Към единадесет часа той се скара с Джо и страшно ядосан, се понесе с олюляване и залитане към стаята си. Керамикос посегна с непохватно движение да се вземе чашата, но я изтърва на пода. Постоя за секунда загледан объркано и замаяно в счупената чаша, свали и очилата, разтърка очи и след това с вдървена стъпка се отдалечи към вратата. Качи се горе да спи. Компанията започна да се разпада. След малко и аз си тръгнах. Долу останаха Мейн и Джо, и двамата много пияни. Като се качих горе, заварих Енглес да седи на леглото ми.

— Предполагам, че не си толкова пиян, колкото изглеждаш, нали? — запита той.

— В приятно настроение съм — отвърнах аз. — Но бих могъл, разбира се, да изтрезнея, ако ми изтъкнеш някаква уважителна причина, заради която трябва да го направя.

— Ще се махаме оттук — каза той.

— Кога?

— Тази нощ. Веднага щом всички си легнат.

Тогава забелязах, че си е обул скиорските обувки, а аноракът му и ръкавиците бяха на стола до леглото.

— Заклучи вратата — каза той — и седни!

След като изпълних каквото ми каза, той започна да ми дава наставления. Беше кратък и ясен, както едно време, когато ни инструктиреше преди настъпление. Говореше спокойно и подбираше внимателно думите си, въпреки че приказваше бързо. Как успяваше да мисли толкова ясно след цялото количество алкохол, което бе погълнал, не ми бе ясно, но както казах вече, той пиеше алкохол така, както повечето хора ядат храната си. Това, изглежда, подсилваше мозъка му и стимулиреше умствената му дейност. Аз самият се чувствавах доста замаян и трябваше да се съсредоточавам с усилие, за да разбера и запомня всичко, което ми казваше.

— Поглеждал ли си навън? — запита Енглес.

— Не — отвърнах аз.

— Тогава дръпни пердето и погледни!

За мое учудване навън беше спряло да вали и небето се бе изчистило. Грамадните преспи от нов сняг, които вятърът бе навял около хижата, блестяха със своята белота на ялната лунна светлина. Но вятърът продължаваше да вие мрачно и накъдето и да погледнех, прахообразният горен слой на снега се носеше, както ситният пясък бръсне ниско по пустинята, преди да се разрази пясъчна буря.

— Точно под този прозорец има хубав, навят, дълбок сняг — продължи Енглес. — Веднага щом всички си легнат и заспят, аз ще скоча от твоя прозорец на терасата. Ти може би не си забелязал, но като се връщаме с инструментите в хижата тази вечер, аз нарочно изпуснах една от кирките в снега. Мейн също не забеляза. Ще взема тази кирка, ще се промъкна между подпорните колони на хижата и ще разбия вратата на машинното помещение. За жалост стаята на

Керамикос е точно над това помещение. Той ще ме чуе, като разбивам вратата, и ще се втурне подир мен. Предполагам, че няма да имам време да изпочупя другите ски. Керамикос има пистолет. Той ми го каза днес следобед, докато копаехме, и аз не искам да ме застреля, преди да съм се измъкнал от това място.

— Знам, че има пистолет — казах аз. Но той е много пиан, за да си послужи с него.

Енглес се изсмя:

— Глупости! Керамикос е толкова трезвен, колкото съм и аз. И той знае, че в момента не мога да му сторя никакво зло. Освен ако не се докопам до ските.

— Искаш да кажеш, че той се е преструвал на пиан? — запитах аз. Мозъкът ми работеше много бавно.

Енглес кимна:

— Последния коктейл, който аз забърках, помниш ли, той не се докосна до чашата. Аз не дадох на теб и Джо да пиете от него. В него имаше Мики^[2]. Той разбра още като го близна. Единствен Мейн пи. Добре ще си поспи тази нощ.

— Не разбирам напълно защо Керамикос ще иска да те преследва тази нощ — казах аз.

— Боже господи! Ти си глупав тази вечер, Нийл — каза остро Енглес. — Керамикос е гръцки поданик. В Гърция не можехме да го докоснем. Но тук положението е различно. Италия е все още в положение на завладяна територия. Ние все още държим наши войкови части във Венеция Джулия^[3]. Ако успея да стигна до нашата полева служба, по безопасност, Керамикос няма да се измъкне лесно от страната. А освен това знае, че той ме интересува много повече, отколкото златото. Енглес запали цигара. — А сега, ето какво искам от теб — продължи той. — Веднага щом скоча от прозореца, ти трябва да открянеш леко вратата и да наблюдаваш коридора. Когато Керамикос излезе от стаята си, ти се мушни в стаята на Джо. Но Керамикос не трябва да те види. Прозорецът в стаята на Джо гледа към злитовията. Подай се навън и хвърли нещо тежко, например каната за вода, към вратата на машинното помещение. Така ще разбере с какво време разполагам. Той ще види ясно моите следи по снега. Аз ще поема по слаломната писта към Тре Крочи. Ще мина напреки през прохода по стария маршрут на военните патрули за към Тонди ди Фалория. Ще го

прекарам през онова място, което нашите момчета наричаха „оръдейна цев“, и оттам право надолу към карабинерския участък в Кортина. Веднага щом Керамикос се спусне по моите следи, ти трябва да скочиш на терасата, да си сложиш ските и да се спуснеш до хотел „Тре Крочи“. Като стигнеш там, се свържи по телефона с Триест, с майор Масгрейв от полевата служба по безопасност. Кажу му, че говориш от мое име. Той знае кой съм аз. Кажу му да ми изпрати колкото може повече хора от най-близкото поделение. Да дойдат с джип. Ще ги чакам в карабинерския участък в Кортина. Кажу му само толкова, колкото е необходимо, за да му внушиш, че работата е много спешна. Накарай го да разбере, че предстои залавянето на нацистки агент. Трябва обезателно да тръгнат с джип. Кажу му, че снегът е дълбок и с по-голяма кола може би няма да успеят да минат. — Той спря да говори и ме погледна строго. — Е, ясно ли е какво трябва да направиш, Нийл?

Кимнах.

— Напълно ясно — уверих го аз. Мисълта за действие ме беше отрезвила.

Но той не се задоволи с това. Накара ме да повторя всички инструкции отначало. След като свърших, се отпусна на леглото и придърпа едно одеяло върху себе си.

— Сега седни там и слушай кога ще си легнат останалите! Кой още е долу? Джо и Мейн? Добре. Събуди ме половин час, след като и последният от тях си легне. Да не заспиш!

— Няма — отвърнах аз.

— А, още едно нещо — добави той, като се настаняваше по-удобно. — Ако не можеш да се свържеш с Триест, опитай с Удине или който и да е друг град, където има наши войски, и накарай гарнизонния командир да започне да действа. Не искам Керамикос да ни се изплъзне между пръстите. Той ни стори много бели в Гърция и сигурно е дупе и гащи с ЕЛАС.

— Не се безпокой — измърморих аз. — Все ще успея да се свържа с някого.

— Добре — каза той и само след няколко минути вече спеше дълбоко. Такъв си беше — можеше да заспи тогава, когато пожелае.

Сигурно е било след около половин час, когато Джо и Мейн се качиха заедно. Говореха на пиянски висок глас. Стъпките им спряха на върха на стълбата до вратата на Мейн. Ирландският акцент в говора на

Мейн се чувствуваше по-ясно, отколкото обикновено. Най на края си пожелаха лека нощ. Вратата на Мейн се затвори. Стъпките на Джо залъкатушиха по коридора. Той влезе в стаята си и аз го чух как се тръшна с пъшкане на леглото. Остана да седи така няколко минути. След това се раздвижи. После пружините на леглото му изскърцаха. Той пуфтя известно време, докато се нагласи, и на края започна да хърка. Погледнах часовника си. Беше малко след полунощ.

Тогава аз станах, отключих вратата и я открях на косъм. Голата крушка в коридора светеше. Стълбата представляваше тъмна шахта. Цареше абсолютна тишина. Затворих вратата и седнах отново на стола. Започна да ми се приспива. Непрекъснато си гледах часовника. Минутите се нижеха безкрайно бавно.

Най-после половината час изтече и аз събудих Енглес. То погледна часовника си и моментално се разбуди напълно. Измърмори едно „благодаря“, облече анорака и пъхна ръце в ръкавиците. След това отвори малкото прозорче и като се покачи на един стол, започна да се измъква навън с краката напред. Миг преди да измуши раменете и главата, подпрян само на лакти, той прошепна:

— Моля те, стой на телефона в „Тре Крочи“, Нийл. Ще ти позвъня там веднага щом стигна в Кортина.

— Разбира се — отвърнах аз. — Желая ти успех!

Той кимна и изчезна от погледа ми.

Надникнах навън и видях, че се е проснал в навятата пряспа. После се изправи на крака и започна да си пробива път през снега към една от масите. Затършува около нея и измъкна кирката, която бе изпуснал там. Вдигна нагоре глава и махна с ръка. Лицето му с твърд и непоколебим израз изглеждаше бяло на лунната светлина. Прекоси терасата и се скри от очите ми покрай задната част на хижата.

Открях още малко вратата и огледах целия коридор. В този момент Алдо промуши глава из стаята на Валдини. Плешивината му лъщеше на електрическата светлина. Така както въртеше наляво-надясно очи по коридора, той страшно приличаше на клоун. След като се увери, че няма никой, той се изхлузи през вратата и потъна в черната паст на стълбището. Беше по чорапи.

---

[1] Езерната област — Северозападна Англия. Б.пр. ↑

[2] Ирландско уиски (разг.). Б.пр. ↑

[3] Област край Венеция. Б.пр. ↑

ГЛАВА ДЕВЕТА

„КОЛ ДА ВАРДА“ В ПЛАМЪЦИ

Като видях, че Алдо излиза от стаята, в която бе заключена Карла, аз почти бях готов да видя и самата нея всеки момент. Но коридорът остана празен. Стори ми се, че стоя така много дълго време — с око, вперено в цепката на откренатата врата, през която духаше студено. Но според часовника не бяха минали и три минути, когато втората врата в дъното на коридора неочаквано рязко се отвори и Керамикос се втурна навън. Беше напълно облечен, дори бе обул и скиорските си обувки, които трополяха шумно по дъските, докато той се спускаше стремглаво по стълбите.

Веднага щом му видях гърба, аз влязох в стаята на Джо. Шумът не го беше разбудил. Хъркаше си мирно и кротко, с лице, обърнато към стената, и отворена уста. Разтворих бързо прозореца и се надвесих навън с каната за вода в ръце. Луната осветяваше ярко фасадата на хижата. Залюлях каната с изпъната ръка и я запокитих точно през машинното помещение, така че Енглес не би могъл да не я види от вратата.

Той веднага излезе. Беше си сложил ските, но не се спусна веднага. Заобиколи към предната част на бетонното помещение и плъзна дясната си ска покрай стената, като че ли измерваше лицевата страна на помещението, тъй както бе правил Валдини. След това се обърна бързо и със силен тласък на щеките се понесе по пистата. Изпод хижата проехтя изстрел. Аз останах на прозореца, поглеждайки непрекъснато часовника си — секундарната стрелка се виждаше много ясно на лунната светлина. Точно осемдесет и пет секунди, след като Енглес бе изчезнал в тъмния пояс на дърветата, Керамикос се спусна по пистата след него. От скоростта, с която взе първия завой, и от начина, по който си служеше с щеките, разбрах, че е много добър скиор.

Затворих прозореца. Джо не бе мръднал. Отворих вратата и погледнах бързо навън да видя дали коридорът е чист. И в този момент

се появи главата на Карла — но не от стаята на Валдини, а откъм стълбите. Носеше някаква тежка тенекия. Отдръпнах се назад и се ослушах какво ще прави, очаквайки да се прибере в стаята на Валдини.

Изскърца дъска. За миг нищо друго не се чу. След това дочух бълбукането на течност, изливана от тенекия типичния звук, който издават газените тенекии при изпразване. С риск да ме забележи подадох глава да видя какво прави. Ниско наведена, тя изливаше тенекията пред вратата на Мейн. Това бе газ. Миризмата ѝ достигаше чак до мен, въпреки че бях в противоположния край на коридора. И щом познах какво излива от тенекията, разбрах какво смята да прави.

Излязох веднага в коридора. Тя вдигна глава, като чу шума от чехлите ми по дъските, но не спря да излива. Течността пълзеше на струйка под вратата на Мейн.

— Какво правиш?! — извиках аз. — Не върши глупости!

Тя остави тенекията и се изправи. В ръката си държеше кутия кибрит. Лицето ѝ бе преbledняло и изопнато, а по двете ѝ бузи личаха черни линии, оставени от лепенките, с които е била запушена устата ѝ. Изглежда, не можеше да се държи здраво на краката си, защото се подпря на стената да не падне. Очите ѝ се взираха с диво изражение към мен от другия край на коридора.

— Глупости, така ли? — Извади с треперещи пръсти клечка кибрит и се отдръпна към стълбите. След това я драсна с ожесточение и я вдигна нагоре. — Гледай тогава! — И Карла допря леко кибритената клечка до локвичката газ. Тя пламна с бучене. За по-малко от секунда целият отсрещен край на коридора се превърна в стена от пламъци.

Карла бе изчезнала надолу по стълбите. Аз се хвърлих обратно в стаята на Джо и го издърпах от леглото му.

— Остави ме — изръмжа той, като тупна на пода. — Не е време за глупави шеги. Ох, главата ми!

Плясках го по лицето.

— Събуди се! — извиках аз. — Хижата гори.

— Ъ-ъ? — Той отвори очи и разтресе глава така, че бузите му се разлюляха. — Какво казваш?

— Пожар? — изкрещях аз.

— А? Какво? — Той се надигна и ме изгледа с кръвясали очи. — Смешки ли си решил да правиш?

— За бога! — разтърсих го аз. — Не чуваш ли?

— Бучи ми нещо в ушите. Кръвното ще да е. Винаги се вдига след преливане. — Но внезапно захвана да души въздуха. — По дяволите! Прав си. Нещо гори. — Той се изправи трмаво и непохватно на крака, отърсвайки се като мечка след зимен сън. — Лошо нещо е пиянството — измърмори Джо. — Сигурно сънувам.

— Не сънуваш — креснах аз. — Иди сам да видиш. — Започнах да му събирам дрехите.

Още щом отвори вратата, в лицата ни удари вълна горещ въздух. Нямаше много пушек. Подът се бе подпалил и сега пламъците бучаха и пращяха, обхванали дебелите борови талпи.

— Мили боже! — извика Джо. — Хижата ще изгори като цигарена хартия.

— Ще се измъкнем през моята стая — казах аз. — Оттам е лесно да се скочи на терасата.

Той ме последва, помъкнал вързоп набързо събрани дрехи. Беше провесил малката си камера на врата. Изхвърлихме всичко долу през прозореца. Пуснах пишещата си машина и видях, че падна невредима в мекия сняг. След това помогнах на Джо да се покатери на прозореца. Но той беше много тесен за него. Едва успя да промуши грамадното си туловище. Когато вече бе провесил половината си тяло навън, той изведнъж се втренчи в мен:

— Къде е Енглес? — Беше доста изтрезнял.

— Не се тревожи за него — отвърнах аз. — Той замина с Керамикос.

— А другите?

— Мейн е хванат като в капан — отвърнах аз. — Но сигурно ще съумее да се измъкне през своя прозорец.

— Уф! Това ми напомня упражненията, които ни караха да правим на спортния празник — нали знаеш — с разперени ръце по гредата, после прескочи коза и след това десет обиколки на залата. Да благодарим на бога, че тук няма финал с провесена на канап ябълка.

— Да, но сега ще трябва да се обличаш вън на снега — отвърнах аз. — Това сигурно е голямо удоволствие за теб!

— Боже мой! — извика изведнъж той. — Камерите!

— Къде са?

— Там отзад. Трябва обезателно да ги взема. — Но самата мисъл да се връща обратно като че ли го прищпори и секунда по-късно той с пуфтене и сумтене изчезна зад прозореца.

Надвесих се навън. Огромен син вързоп, представляващ Джо по пижама, се търкаляше из снега в търсене на дрехите. След това и аз се измъкнах с краката напред през прозореца. Въпреки че вратата беше затворена, в стаята вече бе станало много топло и димът се виеше на сиви кълба изпод прага.

Скочих съвсем леко в пухкавия сняг и докато се изправях на крака, изстрел от пушка едва не ме оглуши. Претърколих се. Карла стоеше на терасата, облежната на дървените перила, така че можеше да наблюдава предната част на хижата. В ръце държеше ловна двуцевка — вероятно дванадесети калибър и от едната цев се виеше дим. Аленочервеният ѝ ски костюм се открояваше на снега като кърваво петно. Тя извади нов патрон от джоба си и го мушна в цевта. Забеляза ме, когато щракаше обратно пушката, за да я затвори.

— Ти стой настрана! — извика. — Това не е твоя работа. — За секунда цевите на пушката бяха насочени към мен. Приличаше на разярена котка, защищаваща малките си. В очите ѝ все още имаше онзи див израз. Тя въобще не разсъждаваше — беше обхваната от някаква лудост.

Очите ѝ бързо отскочиха от мен към фасадата на хижата. После внезапно се обърна и започна да си пробива път през снега към стъпалата. След това се скри от погледа ми.

Промъкнах се към перилата на стълбата и надникнах. Тя пристъпваше бавно покрай предната стена на хижата към върха на злитовията, с отметната назад глава. Гледаше натам, където пламъците осветяваха в червено най-крайния прозорец на стаите от горния етаж.

Там се появи главата на Мейн. Блесна пламък от изстрела на неговия пистолет. Аленочервеният ски костюм се преметна внезапно назад като кукла на конци, обърна се леко и клюмна върху снега. Но успя да се привдигне в седнало положение и вдигна пушката. Просветна жълто-червен пламък, изтрещя изстрел и главата на Мейн се отдръпна назад. След това той стреля два пъти към превитата в снега жена. На втория изстрел Карла не отговори.

Секунда по-късно краката на Мейн се показаха през прозореца. Те изпъкнаха ясно над развилнелите се пламъци. Карла вдигна бавно пушката и стреля с двете цеви едновременно. Разстоянието не беше повече от четиридесет фута. Чу се страхотен рев на предсмъртна болка. Краката ритнаха конвулсивно и се дръпнаха назад. Карла бавно извади гилзите и зареди отново. Пожарът обхвана изведнъж вътрешността на стаята и я освети в червено. Буйните пламъци сякаш връхлитаха право към стъклото на прозореца. Скоро грамаден огнен език близна касата на прозореца и просъска, превръщайки в пара надвисналия от покрива сняг. Приличащият на разбит каймак сняг като че ли се отдръпна от пламъците и се сгърчи като спаружен лист. Част от островърхия покрив пропадна. Към студената завеса на звездите се издигна със свистене висок стълб от пара. Последва го разкривен пламък, промъкващ се през зейналата дупка на покрива. Пожарът обхвана гредите на фронтоната и навсякъде около хижата снегът се оцвети от игриви розови отблясъци.

Неочаквано сред пламъците, излизаци от прозореца, отново се появи главата на Мейн. Той стреля три пъти към Карла. Малките къси пламъчета на неговите изстрели оставаха почти невидими сред развихрения пожар. Карла стреля с една цев. Това бе всичко. След това тя се претърколи и зарови лице в снега.

Мейн изпусна пистолета си. Той се придръпваше по рамката на прозореца, за да се измъкне навън. Изглежда, бе ранен. Вече бе успял да се покаже наполовина провесен по корем, когато нададе ужасен животински рев от болка. Около дупката в островърхия покрив огънят вече бе изсушил дървото и една грамадна вълна от пламъци се спусна върху него и започна да бучи през прозореца. Видях как косата му бе обхваната от пламъците. Тя пламна като стиска сено. Кожата на лицето му почерня.

Той се отблъсна с агонизиращо, конвулсивно движение на ръцете и полетя надолу с главата като жива факла — едно човешко тяло, цялото обгърнато от свирепи пламъци. Падна в дълбока пряспа зад платформата на злитовията и оттам се вдигна кълбо пара. Пламъците загаснаха веднага. Грамадна черна дупка прогори снежната белота.

— Нещастник! — възкликна Джо. Той стоеше до мен полуоблечен. — Твоята проклета контеса да не е луда?

— Мисля, че е мъртва — отвърнах аз. — Хайде, свършвай с обличането! Ще ида да видя дали можем да направим нещо.

Още една част от покрива се срути, докато вървах към платформата на злитовията. Високо в небето се издигнаха искри и дим, но бяха пометени от вятъра. Тялото на Карла лежеше сгърчено близо до горния край на просеката на злитовията. Беше напълно неподвижно. Ярочервеният цвят на костюма ѝ блестеше от зловещата светлина на пожара. Обърнах я по гръб. Широко отворените очи гледаха втрещено. Лицето ѝ бе покрито с разтопен сняг? На дъното на малката дупка в снега, където бе лежало тялото, се виждаше петно кръв. Един куршум бе раздробил рамото ѝ, други два я бяха ударили в гърдите. Кървавите кръгчета бяха по-тъмночервени от костюма ѝ. Тя беше мъртва.

Прекоших платформата и се отправих към тъмната дупка в снега, където бе паднал Мейн. Тялото му лежеше точно под мястото, където пожарът бе най-свиреп. Широки огнени езици ближеха студения покрив. Вятърът гонеше пожара из дървената хижа, раздухваше пламъците и те приличаха на екзотичните листа на някакво страховито цвете от джунглата, което се люлееше и извиваше, обхванато от ужасен, хищен екстаз. Само един поглед към Мейн бе достатъчен, за да разбере, че за него нищо не може да се направи. Тялото му представляваше овъглена почерняла купчина, лежаща в локва стопен сняг. То бе сгърчено и неестествено изкривено. Там, където дрехите му се бяха свлекли от едната ръка, необгорената плът бе надупчена от сачмите.

— Мъртъв ли е? — попита Джо, като се приближаваше.

— Нищо не можем да направим. По-добре иди си извади камерите. Ще ти помогна.

Джо не се помръдна. Той стоеше втрещен в горящата хижа. Чу се трясък. Островърхият покрив над стаята на Мейн сякаш се смачка. Едва успяхме да отстъпим назад. Той се строполи с оглушително бучене. Пламъците заръфаха новопоявилата се рана в снагата на хижата с подновено настървение. Захвърчаха искри и вятърът ги отвиваше в нощта. Няколко греди — обгорели и проядени от огъня, но все още тлеещи се строполиха върху тялото на Мейн. За секунда се задържаха прави в снега, след това се наклониха към стената на

хижата. Долните им краища, забити в снега, свистяха почернели, а горе още продължаваха да горят. Целият под пламна.

— Трябва да побързаме, Джо — побутнах го аз, но той не мръдна.

— Господи, какъв кадър! — беше единственото, което успя да каже.

— Трябва да видим какво е станало с Алдо, жена му и Ана — извиках аз, като го разтърсих за ръката.

— А? О, те живеят отзад. Нищо няма да им стане.

Заварихме ги зад хижата да измъкват вещите си на снега. Или по-точно само двете жени вършеха нещо. Алдо се щуреше наоколо безпомощно, чупеше ръце и мърмореше: „*Мамма миа!*“ Предполагам, че не се чувствуваше никак добре от това, че е позволил на Карла да се освободи.

Измъкнахме снимачната екипировка на Джо и я натрупахме на снега. И докато правехме това, аз внезапно се сетих за ските. Без тях щяха да са ми необходими часове, за да стигна до Тре Крочи. Запрепъвах се отново към предната част на хижата. Сърцето ми замря, като я видях. Сега вече тя цялата гореше. Половината покрив бе пропаднал и там, където стълбата опираше в горния етаж, сега се виждаха само голи, черни греди, насочили пламтящи пръсти към луната. Вратата на машинното отделение стоеше отворена така, както я бяха оставили Енглес и Керамикос. Тя вече бе почерняла от топлината и започнала да пуши. Таванът над бетонната стаичка гореше и всички дървени колони наоколо бяха пламъци. Всеки момент цялата постройка можеше да рухне.

Отъркалях се бързо в размекнатия от топлината сняг, докато дрехите ми подгизнаха. След това с мокра носна кърпа, вързана през устата, се втурнах към черния зейнал отвор на вратата. Вътре бе топло като в пещ и пълно с дим. Нищо не се виждаше. Препънах се в кирката, с която Енглес бе разбил вратата, и с опипване тръгнах към ъгъла, където бяхме оставили ските предния ден. Няколко чифта паднаха, докато опипвах в тъмнината. Но изтрополяването им едва се чу заглушено от бученето на пламъците над главата ми. Заопипвах с ръце топлата стена, докато намерих една връзка ски. Вдигнах ги на рамо и с олюляване преминах през отворената червена паст на вратата. Промъкнах се през пламтящите дървени подпори на хижата и най-

сетне достигнах студения мокър сняг. Забих ските в една пряспа нагоре с върховете и погледнах назад. В това време една от боровите подпорни колони близо до вратата на машинното отделение се процепа и избухна в пламъци. Момент по-късно още няколко подпори пламнаха със силно пращане. Подът, който те поддържаха, започна бавно да се изкривява и след това цялата пламтяща стена отгоре се сгъна навътре и потъна в грохота на пожара. Милиарди искри се втурнаха в нощта, а пламъците забучаха нагоре през отвора като огнена завеса.

В това време откъм задната страна на хижата се появи Джо. Махнах му с ръка да приближи и започнах да развързвам вързопата със ските.

— От какво стана този пожар, Нийл? — запита той, като дойде при мен.

— От газ. — Бях избрал чифт ски и се мъчех да ги затегна на обувките. — Карла го подпали.

— Боже господи! И защо?

— Отмъщение — отвърнах аз. — Мейн я измамил с двойна игра и я зарязал като любовница. Освен това кроял план да я убие.

Той се опули срещу мен.

— Ти сега ли го съчини това? Къде е Валдини?

— Мейн го застреля. — Свърших с притягането на ските. Изправих се. Лицето на Джо изразяваше най-пълно недоверие. Зад него светлееше червеникаворъждивото сияние на огъня. — Трябва да се смъквам към Тре Крочи — измърморих аз. — Необходим ми е телефон. Ще се спусна по слаломната писта. Ще тръгнеш ли с мен? Ще ти разкажа всичко долу в хотела. — Не изчаках да ми отговори. Пъхнах ръце в кожените каишки на щеките и се оттласнах.

Слаломната писта не беше от леките. Тя се спускаше стръмно надолу, съвсем близо до линията на злитовията, провирайки се като змия почти успоредно с нея. Карах колкото е възможно по-бавно, но новият сняг бе дълбок и аз можех само на отделни места да забавям скоростта си чрез снежно рало. Спирането със завои бе трудно и аз често трябваше да спирам или като заоравам в дълбокия сняг отстрани, или като падам.

След ярката светлина и бученето на пламъците от горящата хижа, тук сред дърветата ми се стори необичайно тъмно и тихо.

Лунната светлина се промъкваше през перестата паяжина на боровите клони и единствените звуци, нарушаващи тишината, бяха свиренето на вятъра през най-високите клони и съсъкът на моите ски по снега.

Предполагам, че спускането по пистата фактически ми е отнело около половин час. Обаче на мен ми се стори много по-дълго, тъй като бях целият мокър и ми беше страшно студено. Но часовникът показваше, че е само два без петнадесет, когато минах покрай къщичката на Емилио в долния край на злитовията. Погледнах нагоре по дългата бяла просека на влековата шейна, която блестеше ярко на лунната светлина. На върха белотата на снега като че ли разцъфваше в грамадна, необузdana огнена гъба. Хижата вече бе загубила своя островърх силует. Сега тя представляваше само безразборно хвърчащи пламъци — бели в центъра, преминаващи в тъмнооранжево по края и изхвърлящи нагоре грамадна опашка от искри и дим, така че хижата приличаше на метеор, спускащ се от нощното небе.

Когато наближих хотела, хората бяха наставали и се суетяха с организирането на група, която да се качи и загаси пожара. Веднага ме заобиколи възбудена тълпа — всички облечени в скиорските си дрехи. Казах, че искам да говоря с управителя на хотела. Той се появи из тълпата около мен — набит, нисичък човек с важен вид, жълтеникаво разтревожено лице и рядка, мазна коса.

— Добре ли сте, синьор? Има ли пострадали?

Казах му, че никой не е пострадал, че пожарът не може да бъде загасен и скоро сам ще утихне. След това попитах дали мога да използвам телефона и канцеларията му.

— Но, разбира се, синьор. Всичко, което мога да направя за вас, само кажете какво искате.

Той включи две електрически печки да се стопля, извика един келнер да ми донесе чаша коняк и сухи дрехи, разпореди се да ми приготвят топло ядене в кухнята — всичко стана за секунди. За него това беше голямо събитие. Той показваше на своите гости какъв добър и великодушен домакин имат. Щеше да ме докара до лудост със своите нескончаеми въпроси относно моето здраве. А през цялото време аз притисках телефонната слушалка до ухото си. Говорих с Болоня, Местре, Милано, веднъж се преплетоха линиите и се включи Рим, но Триест или Удине — не.

Джо пристигна, пуфтейки, точно когато говорех с Болоня за трети път. Приличаше на човек, който е имал доста падания по пистата. Беше целият мокър и се тръшна изтощен на един фотьойл. Малката му камера все още висеше на врата. Той даде нова възможност на малкия управител да се развихри. На сцената се появи бренди. Съблякоха мокрите дрехи на Джо и го загърнаха в някакъв чудовищен халат, украсен с пурпурни и оранжеви линии. Донесоха още храна. А докато се вършеше всичко това и в промеждутъците между моите телефонни обиколки из главните пощенски станции на Италия, аз се опитах да дам известна представа на Джо за това, което бе станало в „Кол да Варда“. Не споменах нищо за златото. Този пропуск оставяше празни места в обяснението и поради това той едва ли ми повярва.

И както се бях задълбочил в изчерпателни пояснения, най-неочаквано Триест ме запита защо не отговарям. Поисках да ме прехвърлят на военната централа и оттам успях да се свържа с майор Масгрейв в неговия хотел. Гласът му изляя нещо сънено от другия край на жицата. Но раздразнението се смени с интерес, когато споменах името на Енглес и му казах какво трябва да направи.

— Дадено — прозвуча отговорът, тънък и приглушен, идващ като че ли изпод земята. — Веднага звъня на Удине. Ще тръгнат на секундата. Карабинерският участък в Кортина, нали? Окей. Кажи на Дерек, че те ще бъдат там около девет часа, освен ако шосето не е затрупано от сняг.

Всичко се уреди за не повече от две минути и аз оставих слушалката с въздишка на облекчение.

По това време малкият управител вече се бе изтощил. Всички си бяха легнали. Погледнах навън във вестибюла. Хотелът отново се бе успокоил. Портиерът спеше свит на стола до печката. Голям часовник тиктакаше самотно на стената до стълбището. Беше четири и десет. Върнах се в канцеларията на управителя. Джо спеше на фотьойла и нежно похъркваше. Дръпнах тежките завеси настрани и погледнах навън. Луната залязваше като голяма жълта топка зад рамото на Монте Кристало. Звездите светеха по-ярко, а небето бе потъмняло. Върхът на злитовията сега представляваше малко, едва блещукащо въгленче. След като бе погълнал цялата хижа, огънят замираще. Придърпах един

стол до една от електрическите печки и се настаних да чакам обаждането на Енглес.

Предполагам, че съм задрямал, защото не си спомням как е изтекло времето, и сигурно е минавало шест часът, когато се събудих от шума на човешки гласове в коридора. След това някой блъсна вратата и в стаята влезе със залитане Енглес.

Спомням си, че скочих на крака. Не го бях очаквал. Лицето му бе преbledняло и изтощено, скиорският костюм — разкъсан. Отпред на анорака му имаше кръв и малко над лявата слабина проблясваше голямо червено петно.

— Свърза ли се с Триест? — запита той. Гласът му бе изтънял и изтощен.

— Да — отвърнах аз. — Те ще бъдат в карабинерския участък около 9 часа.

Енглес се усмихна с измъчена усмивка:

— Няма да е необходимо. — Залитна напред и се отпусна в тапицирания с кожа въртящ се стол зад бюрото. — Керамикос е мъртъв — добави той.

— Какво се случи? — запитах аз.

Той гледаше с блуждаещ поглед пишещата машина върху полираното махагоново писалище. Приведе се бавно напред и махна капака. След това придърпа машината близо до себе си и сложи лист хартия.

— Дай ми една цигара — каза той.

Мушнах му една цигара в устата и я запалих. Известно време нищо не каза. Седеше с цигара, провиснала в единия край на устата, и очи, вперени в чистия лист хартия на машината.

— Боже мой! — проговори той бавно. — Какъв филм става от това! Той ще остане в историята на киното. Сензационен приключенски филм за действителен случай! Такова нещо досега не е правено — не по тоя начин. — Очите му горяха със стария познат ентузиазъм. Пръстите му се протегнаха към клавишите и той започна да пише.

Джо се пробуди със сумтене от шума на пишещата машина и се втренчи с отворена уста в Енглес, като че ли виждаше призрак.

Надникнах през рамото на Енглес. Той бе написал:

САМОТНИЯТ СКИОР

СЦЕНАРИЙ ЗА ПРИКЛЮЧЕНСКИ ФИЛМ ПО ДЕЙСТВИТЕЛЕН СЛУЧАЙ

Чукането на клавишите стана по-бавно и замря. Цигарата падна от устните му върху скута, като прогори кафява дупчица върху белия скиорски костюм. Той заскърца със зъби. По челото му заблестяха едри капки пот. Вдигна отново пръсти до клавишите на машината и прибави отдолу:

ОТ НИЙЛ БЛЕЪР

След това спря и се загледа в написаното с лека усмивка. На устните му изби кървава пяна. Китките му омекнаха и под тежестта на пръстите няколко буквени лостчета щръкнаха нагоре. В този момент той леко се наклони напред и се свлече на земята, преди да успее да го подхвана.

Когато го вдигнахме, беше мъртъв.

ГЛАВА ДЕСЕТА

САМОТНИЯТ СКИОР

Бях изпълнен с жестока омраза към проклетото злато, като гледах тялото на Енглес отпуснато безжизнено във фотьойла, където го поставихме.

Какво толкова има в златото?! Малки блокчета от неизползваем на практика метал — нищо повече. То нямаше истинска стойност с изключение на това, че неговата рядкост го прави удобно средство за размяна. И въпреки че е неодушевен предмет, то явно обладава свой смъртоносен личен характер. То може да повлече хора открай света да го търсят. Действува като магнит, но единственото, което този магнит привлича, е алчността. Легендата за Мидас^[1] ясно доказва неговата безполезност. И въпреки това през цялата човешка история, откакто жълтият метал е бил открит, хората са се избивали един друг, за да го притежават. С хиляди са загивали бавно и мъчително от белодробна туберкулоза, за да го извлекат от дълбоки мини в затънтени места като Аляска и Клондайк. А други са отдавали целия си живот в рисковани спекулации с истински стойности, за да се сдобият с него и да го скрият в подземни хранилища.

За да се сдобие с тази не особено голяма купчинка злато, Щелбен бе избил девет души. А след неговата смърт, въпреки че златото бе заровено в сърцето на Долomitите, то привлече няколко души от различни краища на Европа, за да се скарат и избият един друг в своята алчност за богатство.

От всички, които златото бе събрало на върха на „Кол да Варда“, аз съм единственият останал жив. Тези, които измряха, бяха една противна пасмина: Стефан Валдини — гангстер и сводник; Карла Ромета — мошеница и не твърде различна от най-обикновена проститутка; Гилбърт Мейн, известен още като Стюарт Рос — дезертър, гангстер и убиец; Керамикос — нацистки агент с гръцко поданство. Те всички умряха заради това злато.

А сега и Дерек Енглес.

И той си имаше своите слабости. Но беше блестяща и привлекателна личност. Той можеше да бъде един от големите в света на киното. А сега всичко, което остана от него, е само този труп, проснат безжизнен в един фотьойл в някакъв планински хотел в Италия. Той никога вече няма да режисира друг филм. Той дори бе принуден да предаде на мен отговорността да разкажа случилото се в „Кол да Варда“.

Джо се бе надвесил над трупа и разкъсваше дрехите около раната в слабините.

— Не ми прилича на рана от куршум — каза той, след като се показва бялата кожа на корема.

Надникнах през рамото му. Това бе по-скоро натъртване, отколкото рана. Кожата, изглежда, бе разкъсана от нещо неестествено нацърбено и остро. Плътта наоколо беше ужасно натъртена.

Джо поклати глава:

— Нещо го е ударило тук, и то здравата. — Той прегледа цялото тяло. Нямаше и следа от друга рана. Изправи се със сумтене. — Сигурно е знаел, че ще умре, когато е влизал тук. Човек не може да има такава рана и да не знае, че с него е свършено. Дали е станало далеч оттук? След раняването всяка стъпка за него е била агония. — Отиде до прозореца и погледна навън. — Заоблачава се, Нийл — каза той, като пусна завесата. — Ако започне да вали, отново следите му ще бъдат затрупани и ние никога няма да узнаем как е станало.

— Искаш да кажеш, че трябва да тръгнем обратно по следите му, докъдето можем? — запитах аз.

Той кимна:

— Енглес има сестра. Тя ще иска да знае как е станало. А и Студията ще очаква от нас пълен отчет. Кръвта по снега ще ни води дори ако не можем да хванем веднага следите от ските му. — Той отиде до бюрото и погледна листа хартия на машината. Поклати леко глава, докато го четеше. — Сигурно това го е накарало да дойде чак тук.

— Защо мислиш така?

— Искал е да бъде напълно сигурен, че ще опишеш целия случай, за да стане от него филм — отговори той. — Той имаше страшен нюх, да предугажда какво търси филмовата публика. Той е знаел, че тя ще хареса тази история, и не е искал да се похаби такъв

ценен материал. — Той взе една гума от бюрото и започна да я къса на малки парченца. Въпреки че не беше приятел на Енглес, според мен неговата смърт го разстрои много повече, отколкото би си позволил да признае. — Никога не съм го обичал, ти знаеш това, Нийл — измърмори Джо, като гледаше мъртвото тяло. — Той не беше от хората, които може наистина да харесваш. Човек можеше да му се възхищава или да смята, че е неприятен. Но трудно бе да го харесаш. Той не беше от хората, които се сприятеляват лесно. Той живееше от силни усещания. Всичко прищпорваше — разговори, работа, действие. Той затова пиеше толкова много. Нервите му се нуждаеха от чувството на бодрост и оживеност, което алкохолът може да даде, когато няма други достатъчно силни усещания.

— Какво искаш да кажеш с това, Джо?

Той ме изгледа продължително и след това хвърли натрошената гума в кошчето за боклук.

— Не разбираш ли, той затова дойде тук, а не от чувството за отговорност, че е разпознал в Керамикос нацисткия агент. Той е бил подгонен от своята жажда за силни преживявания. И освен това е вярвал, че от това може да стане филм. Ето защо, като пристигна преди малко, седна на бюрото и написа на машината заглавието и твоето име отдолу. Той е знаел, че с него е свършено. Но независимо от болката съзнанието му е било ясно и е разбрал какъв страшен филм ще стане от тази случка. Жалко, че изпусна епизода с пожара. Щеше да му хареса. — Той млъкна за момент и се загледа с празен поглед в електрическата печка. — За него не беше привично да седне пред пишеща машина — продължи той. — При нормални обстоятелства би започнал да говори. Словесната самодраматизация бе неговото хоби. Но той е искал случаят да бъде разказан така, че той да бъде централната фигура. Той е виждал себе си като *Самотният скиор*. Искал е да бъде абсолютно сигурен, че ти ще го пресъздадеш по този начин. Знаел е, че това е краят му. И е замислял своето напускане на сцената, докато се е влачел по снега дотук. Искал е да има публика. Той винаги се нуждаеше от публика. И е искал да умре седнал пред бюрото с цигара, провиснала от устните му, пишещ на машина заглавието на филма с твоето име отдолу. Единствено мисълта за тази сцена го е крепила да върви. Той не би могъл да понесе пропиляването на една толкова хубава ситуация. Трябвало е да стигне дотук, трябвало

е да бъде сигурен, че ти ще напишеш сценария и че Студията ще заснеме филма като последна работа на Дерек Енглес — техния знаменит режисьор. — Той удари с юмрук по дланта си. — Само да не бях заспал! Щях да заснема тази сцена. Той щеше да я хареса. — Джо млъкна изтощен от необичайно дългата за него реч. Търкаше с пръсти долната си устна. Предполагам, че едва сдържаше сълзите си. Защото, въпреки че не изпитваше чувство на обич към Енглес като човек, той го уважаваше страшно много като режисьор.

Отидох до прозореца и погледнах навън. Луната вече бе залязла и сега бе доста по-тъмно. Облаци започваха да се трупат връз звездите.

— Хайде да тръгваме — казах аз. — Изглежда, скоро ще завали сняг.

— Ще можеш ли да вървиш? — запита той. — Прекарал си два тежки дни.

— Нищо ми няма — отвърнах аз.

Той излезе и събуди портиера. Скиорските ни дрехи и обувки бяха в кухнята и съхнеха пред печката. Преди да излезем от хотела, аз заключих канцеларията и дадох ключа на портиера с изричната заръка да не пуска вътре никой друг освен управителя.

— Човекът, който пристигна преди малко, е мъртъв — казах му аз на италиански. — Ние ще се върнем след един-два часа и ще говорим с управителя.

Той зина от уплаха и се прекръсти. Излязохме. След топлината на малката канцелария навън ни се стори още по-студено и тъмно. Но на небето от изток, където скоро трябваше да се пукне зората, прозираше бледа студена светлина. На нейния фон планините стърчаха нагоре тъмни и сурови. Студът ни пронизваше като с нож през мокрите дрехи и премяташе пред нас малки топчета пухкав сняг.

Лесно открихме следите от ските на Енглес. Той бе дошъл от Фалория по стария маршрут на военните патрули. Малки кървави петънца проблясваха тук-там в снега като пурпурни конфети. Пътят се изкачваше стръмно нагоре по един склон, обрасъл с ярка гора. С всяка извивка той ставаше по-стръмен, като се провираше по едната страна на долината, която се връзваше и разделяше планината надве. На едно място видяхме голямо червено петно. Сигурно тук Енглес бе получил кръвоизлив и бе спрял да повърне кръв. След като излязохме над пояса на дърветата и следите на ските ни поведоха по един стръмен склон от

натрупани дюни от пресен сняг, ние стигнахме до едно място, където той бе спирал по малка нужда и жълто оцветеният сняг бе примесен с кръв. Само това е било достатъчно да му подсказе съвсем ясно, че е сериозно ранен.

Следите се изкачваха непрекъснато на зигзаг по склона. На едно място прекосихме нечий други следи. Те бяха оставени от двама скиори, които са се изкачвали. Без съмнение това бяха следите на Енглес и Керамикос, оставени, когато са се изкачвали към Фалория.

Небето започна да се заоблачава и остриите зъбери на Тонди ди Фалория изглеждаха черни на студената светлина, разпръсквана от ранната зора. За такъв добър скиор като Енглес спускането е било извършено много предпазливо. Но няколко ярда по-нататък разбрахме причината. Гладката снежна повърхност бе разровена около неговите следи. Той бе паднал, опитвайки се да направи християния след право спускане по стръмния склон. Там, където се бе опитвал отново да се изправи на крака, снегът бе утъпкан и върху него се виждаха червени петна, оставени сякаш от кървави дрехи. Джо носеше малката си камера и тук засне първите кадри.

След това място пътят, по който Енглес се бе спуснал, ставаше все по-стръмен и по-прав. Изглежда, дотук е карал, както обикновено, без да забелязва колко сериозно е ранен, докато не е паднал на онова място. Сега следите се виждаха ясно, защото снегът бе пръхкав и замръзнал и липсваше прахообразният горен слой.

На отделни места трябваше да се катерим със стъпаловидно изкачване, защото склонът стана изключително стръмен. Ние вече се намирахме точно под Тонди ди Фалория и докато напредвахме с усилие към върха на последния снежен склон, пред нас се откри една величествена верига от остри хребети — бели, студено бляскащи лавинни склонове с присмехулно щръкнали нагоре зъби от черни скали.

Право пред нас гладкият стръмен склон се пресичаше от един пролом. Отвесно отсечените скали на Фалория преминаваха в скат от замръзнал сняг, който слизаше долу в пролома. Другата стена на пролома се образуваше от по-ниските скатове на грамадните планини, издигащи се величествено към глетчера Сорapis. А в дъното на пролома редица връз редица от студени върхове блестяха в разводненото сияние на изгряващото слънце.

Сигурно по този замръзнал снежен скат от дясната страна на пролома се бе изкачил Енглес, следван от Керамикос, защото пътеката за Фалория следваше точно билото на хребета. По-голямата част от тази пътека минаваше току под билото и на места, изглежда, тежестта на снега бе станала прекалено голяма за склона и се бяха натрупали лавини в безразборни купчини, надвиснали по страховития скат към нас, оголвайки хребета от сняг.

Отдясно продълговата долина се въздигаше към Тонди ди Фалория. И тук-там в тази долина из снега се подаваха черните глави на островърхи камъни. Следите на Енглес водеха право към един от тези камъни.

Последвахме ги. Снегът бе силно утъпкан около заострения връх на камъка, който едва се подаваше над повърхността.

— Боже мой! — възкликна изплашено Джо. — Я виж там! — Той сочеше с щеката си нагоре по следите.

Вдигнах глава и проследих с поглед двете успоредни линии на ски следите все по-нагоре и по-нагоре по склона до една разбутана грамадна пряспа.

Склонът се издигаше стръмно нагоре на около хиляда фута към Фалория Крепедел — тесен хребет, който е маркиран на картите като лавинно опасен. Той изглеждаше почти отвесен на края. И от този отвесен край се бе срутила грамадна лавина. Тя лежеше разпиляна в безпорядък, покрила половината склон. И от най-долния ѝ край излизаха две тънки лийки, успоредни и сбрани една до друга, като изтеглени по конец върху снега, право към издадения над снега камък, до който се бяхме спрели.

Джо отново се бе захванал за камерата. Като засне каквото му трябваше, той каза:

— Той е бил фантастичен скиор, Нийл! Направил е невъзможното. Карал е по гребена на тази лавина и е излязъл жив от нея. И след това да вземе да се удари в това камъче! Виждаш ли, той е паднал, преди да стигне най-оголените камъни. Не е видял това нищожно камъче, наполовина скрито в снега. То е направило белята.

Кимнах. Не можех да кажа нито дума. Каква ирония на съдбата! Да избяга от лавината и да се нарани фатално на това нещастно камъче!

Гледах безмълвно като хипнотизиран нагоре по склона, когато очите ми неочаквано откриха някакъв тъмен предмет, лежащ на снега точно под последните брънки на лавината. Този черен предмет лежеше доста вляво от следите на Енглес, по посока на пролома, и приличаше на човешко тяло.

Показах го на Джо:

— Това тяло на човек ли е, или ми се привиждат разни неща?

Той погледна с присвити очи нагоре по склона.

— Боже мой, да! — извика той и след това погледна към мен. — Керамикос?

— Сигурно.

Погледнах отново към хребета, опитвайки се да реконструирам случката. И след това забелязах, че доста вляво лавината губи очертание, като че ли затрупана от пресен сняг.

— Мисля, че се досещам какво е станало — казах аз.

Той ме изгледа въпросително.

— Енглес имаше само осемдесет и пет секунди преднина пред Керамикос в „Кол да Варда“. Засякох го с часовника. Фактът, че е отличен скиор, би му бил от полза само в спускането. Изкачването е въпрос на издръжливост и Керамикос, колкото и невероятно да звучи, е бил в по-добра форма от Енглес. Той не е бил много по-назад от Енглес, когато са започнали да се катерят със стъпаловидно изкачване по склона от онзи пролом. Керамикос е спечелил малко височина още от самото начало. И след това, като се е спуснал по пътеката, която минава под хребета, Енглес е видял, че пътят му е препречен от лавината. Това е стара лавина в края на хребета вдясно. Не е могъл да се върне. Керамикос е бил зад него, а той имаше пистолет. А не е могъл и да продължи напред заради лавината. Имал е само една възможност — и той я е използвал. Спуснал се е право надолу по лавинния склон. Той беше достатъчно добър скиор, за да опита такова спускане.

— А с това е предизвикал срутването на лавина, която е затрупала Керамикос? — завърши мисълта ми Джо. Той погледна отново нагоре по склона, следвайки линията на хребета с очи. — Точно така е станало — каза той. — Може ли да е още жив? — кимна той с глава към тялото, проснато като черна кръпка върху бялата риза на планината.

— Няма да е зле да видим — отговорих аз. — Ще можем ли да се изкачим дотам, как мислиш?

— Да се опитаме.

Изкачването бе страшно трудно. Снегът бе много пухкав и при всяка стъпка нагоре трябваше да го утѣпкваме със ските, за да можем да се задържим на склона. И при всяко тупкане на ските аз си мислех, че целият склон ще се изплъзне под краката ни и ще ни понесе надолу.

Най-накрая стигнахме до тялото. То лежеше сгърчено като раздърпан вързоп — лицето, заровено в снега, и едната ръка счупена и извита неестествено отзад на гърба. Обърнахме го. Наистина беше Керамикос — мъртъв и вкочанен. Само главата се клатеше свободно — вратът бе счупен. Свалих си ръкавиците и го претърсих. Дрехите му бяха станали корави от студа. Пистолет нямаше. Но в джоба на гърдите намерих портфейла му. В него нямаше нищо интересно освен показанието на ефрейтор Холц. Мушнах го в моя джоб.

Успяхме да дотърсим трупа до издадения камък, причинил раняването на Енглес. Оставихме го там, за да го приберат по-късно, и се отправихме обратно за Тре Крочи. Докато стигнем, отново заваля сняг.

Ето по какъв начин умряха Енглес и Керамикос. И това беше финалната сцена на филма, който ние заснехме — там горе, по студените склонове на Тонди ди Фалория.

Преди да си тръгна от Кортина, аз се изкачих още един път до „Кол да Варда“. Хижата, в която толкова много неща се бяха случили, представляваше мрачна, безредно нахвърляна купчина от почернели греди, вече покрити с тънка снежна кора. Изгорелите останки се бяха стоварили право върху бетонната стаичка на злитовията. Мейн, който бе купил хижата, не беше оставил завещание и аз предполагам, че тя е преминала отново в собственост на италианското правителство.

Почти една година мина от нощта на пожара, но разбрах, че развалините на хижата все още лежат разпръснати върху машинното помещение и че злитовията вече не се използва.

А златото? Предполагам, че аз съм единственият останал жив, който има представа къде може да е то. Мисля, че знам. Но не съм сигурен. Така или иначе не ме интересува. То вече причини смъртта на твърде много хора. Ако е там, нека си лежи и гние с всичко останало от „Кол да Варда“.

---

[1] Митичен цар на Фригия, който за направена на бог Дионис услуга придобил способност да превръща в злато всичко, до което се докосне. Б.пр. ↑

Издание:

Хемънд Инис. Самотният скиор

Роман

Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна, 1982

Библиотека „Галактика“, №36

Редакционна колегия: Любен Дилов, Светозар Златаров, Елка Константинова

Агоп Мелконян, Димитър Пеев, Огнян Сапарев, Светослав Славчев

Рецензент: Жени Божилова

Преводач: Богомил Бенев

Редактор: Гергана Калчева-Донева

Оформление: Богдан Мавродинов, Жеко Алексиев

Рисунка на корицата: Текла Алексиева

Художествен редактор: Иван Кенаров

Технически редактор: Пламен Антонов

Коректор: Жулиета Койчева

Английска, I издание

Дадена за набор на 28.IV.1982 г. Подписана за печат на 1.VI.1982

г.

Излязла от печат месец август 1982 г. Формат 70×100/32 Изд. №1571

Печ. коли 16,50. Изд. коли 10,68. УИК 10,35. Цена 1,50 лв.

Страници: 264. ЕКП 95366 21431 5637–23–82

Книгоиздателство „Г. Бакалов“ — Варна

Държавна печатница „Балкан“ — София

Ч 820–31

© Богомил Бенев, преводач, 1982

© Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев, библиотечно оформление, 1979

© Текла Алексиева, рисунка на корицата, 1982

c/o Jusautor, Sofia

Hammond Innes. The Lonely Skier

Fontana/Collins, Great Britain, 1975

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.